Ազգ
Azg
16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2004 ՇԱԲԱԹ 183 (3114)

Արամ Նալբանդյանն ազատվեց իրաքյան գերությունից

Լիբանանի ազգությամբ հայ քաղաքացի, երեք երեխաների հայր, 47-ամյա Արամ Նալբանդյանը եւ 31-ամյա Շարբել Քարամ ալ Հաջը 27-օրյա գերությունից ազատ են արձակվել եւ հինգշաբթի օրը վերադարձել Բեյրութ: «Արամը եւ Շարբելը երջանիկ են, անսահման երջանիկ», գրում է Ֆրանսպրեսը, թեեւ Նալբանդյանը տուն է հասել կոտրված ոտքով, իսկ Հաջը՝ հետույքի վնասվածքներով:

«Նախքան մեր ազատ արձակվելը, նրանք (գերեվարողները) հարցրեցին, թե ինչ ենք ցանկանում ուտել: Նրանք ուզում էին մեզ հրաժեշտի ճաշ տալ», ասել է Նալբանդյանը: Լիբանանահայ պատանդը նշել է, որ բրիտանացի Քենեթ Բիգլին, որը մի քանի օր առաջ է գլխատվել, պահվում էր նույն շենքում, թեեւ «մենք նրան չենք տեսել»:

Ասոշիեյթեդ պրեսը հիշեցնում է, որ Իրաքում գերեվարվածների թիվն անցնում է 150-ից: Նրանցից ամենաքիչը 30-ը սպանվել են կամ գլխատվել, մյուսներին հաջողվել է պատանդությունից ազատվել փրկագնի դիմաց:

Կարեւորը վերահսկող մարմին ստեղծելն է

Իսկ եհովականներին գրանցելն անխուսափելի՞ էր

Երեկ Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդարանի Սբ. Սարգիս եկեղեցու երիտասարդաց միության նախաձեռնությամբ քննարկում կազմակերպվեց միության անդամների, եկեղեցու սպասավորների, ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական ռեգիստրի գրանցման վարչության պետ Գուրգեն Սարգսյանի եւ կառավարության աշխատակազմի ազգային փոքրամասնությունների եւ կրոնի հարցերի վարչության պետ Հրանուշ Խառատյանի միջեւ: Քննարկման թեման վերջերս «Եհովայի վկաներ»-ի գրանցումն էր: Երիտասարդները խոսում էին այս աղանդի վնասների մասին, ներկայացնում իրենց բացասական վերաբերմունքը:

Գուրգեն Սարգսյանը պնդում էր, որ «եհովականներին» գրանցելն անխուսափելի էր, նրանք գրանցվել են հանրապետությունում գործող օրենքի տառին համապատասխան: «Ազգի» այն հարցին, թե գրանցման համար ներկայացված կանոնադրական խնդիրներից, նպատակներից շեղվելու դեպքում ինչ է սպասում աղանդավորական այս կառույցին՝ պետռեգիստրի գրանցման վարչության պետն ասաց. «Այսօր Հայաստանում չկա մարմին, որին օրենքով վերապահված է հսկել կրոնական կազմակերպության գործունեության համապատասխանությունը կանոնադրության մեջ գրվածի հետ, չկա դրա համար սահմանված քրեական կամ վարչական պատժամիջոց»: Տիկին Խառատյանը նույնպես խոսեց օրենսդրական դաշտի անկատարության մասին, կարծիք հայտնեց, թե այս ոլորտում եկեղեցին պասիվ է: Նա երիտասարդներին առաջարկեց ծանոթանալ գործող օրենքներին, առաջարկություններով հանդես գալ, ներկայացնել դեպքեր, որոնք արդյունք են կրոնական այս կամ այն ազդեցության: Նա հավաստիացրեց, որ եղել են դեպքեր, երբ հակառակ դատարանի որոշման՝ իրենց աշխատանքներով պարզել են, որ այս կամ այն ինքնասպանությունը կրոնական հիմք ունի:

Թ. Մ.

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍԲ. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը մեկնում է Մոսկվա

Հոկտեմբերի 15-ին Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբանության եւ պաշտոնեության հետ հանդիպման ժամանակ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հայտնեց, որ մեկնում է Մոսկվա՝ Ռուսաստանի հայ համայնքի հետ նշելու Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Նորին սրբություն Ալեքսի Երկրորդի ծննդյան 75-ամյակը եւ կատարելու հիմնարկեքը Մոսկվայի Սուրբ խաչ առաջնորդանիստ եկեղեցու եւ թեմի առաջնորդարանի:

Նորին սրբությունը անդրադառնալով նաեւ օրերս «Եհովայի վկաներ» կրոնական կազմակերպության գրանցմանը, մտահոգություն արտահայտեց Հայաստանում եւս մեկ տոտալիտար աղանդի գրանցման առնչությամբ: Վեհափառ հայրապետը սխալ եւ անարդար համարեց մեղադրանքները Հայ առաքելական եկեղեցու եւ եկեղեցականության կողմից հոգեւոր քարոզչությունը թերի եւ անկատար իրականացնելու վերաբերյալ, ինչպես նաեւ անընդունելի՝ այն հիմնավորումները, որոնցով փորձ է արվում արդարացնելու տոտալիտար աղանդի գրանցումը: «Հայ առաքելական եկեղեցին առաքելություն ունի եւ անկախ ամեն դժվարությունների, իր բոլոր հնարավորություններով պիտի իրականացնի», ասաց Վեհափառ հայրապետը:

Վեհափառ հայրապետը գնահատանք հայտնեց մտավորականներին, քաղաքական գործիչներին եւ բարեպաշտ բոլոր հավատացյալներին այս հարցում դրսեւորած նախանձախնդրության համար:

Վլադիկավկազում հայ եկեղեցու սպասավոր է անհետացել

Հայաստանյայց Առաքելական Սբ. Եկեղեցու Հարավային Ռուսաստանի թեմակալ առաջնորդ Տ. Մովսես եպս. Մովսիսյանից Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածինը խորը մտահոգությամբ տեղեկացավ, որ հոկտեմբերի 10-ին Վլադիկավկազի Սբ. Գր. Լուսավորիչ եկեղեցու սպասավոր Ջորիկ սրկ. Աբեչյանը եկեղեցի գնալու ճանապարհին անհետացել է: Հոկտեմբերի 10-ից սկսյալ իրավապահ մարմիններն աշխատանքներ են իրականացնում բարեշնորհ Ջորիկ սարկավագին հայտնաբերելու համար:

Ամենայն հայոց հայրապետն ամենօրյա կապի մեջ է թեմակալ առաջնորդի հետ:

Հորդոր Հայաստանի իշխանություններին

Կանադան զերծ մնաց ահաբեկչությունից

Հայկական համաշխարհային դաշինքի կենտրոնական վարչության անունից Կանադայի ներկայացուցիչ Արմեն Քյուրքչյանը նամակ է հղել Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանին: Նա ուշադրություն է հրավիրել այն փաստի վրա, որ Կանադայի իշխանությունները կարողացան այնքան խոհեմ եւ հեռատես գտնվել, որ տեղի չտվեցին Մ. Նահանգների ճնշումներին իրաքյան պատերազմին մասնակցելու առնչությամբ եւ իրենց անդրդվելիությամբ երկիրը զերծ պահեցին ահաբեկչություններից: Նամակի հեղինակը խոր ցավով է անդրադառնում Հայաստանի իշխանությունների ճիշտ հակառակ խոսմանը եւ մատնանշում, որ դա ոչ միայն հայկական սփյուռքի, այլեւ ՀՀ-ի անվտանգությունն է կասկածի տակ դնում:

Արմեն Քյուրքչյանը հույս է հայտնում, որ Հայաստանի իշխանությունները, վեր դասելով ժողովրդի շահերը, չեն իրականացնի իրենց խոստումը:

Ն. Պ.

Բանկիրները հրաժարվեցին օգնել քաղաքային տրանսպորտին

Վերջերս Երեւանի քաղաքապետը հավաքել է Երեւանում գործող բոլոր բանկերի ղեկավարներին եւ առաջարկել 5 մլն դոլար տրամադրել՝ մեծ ուղեւորատարողությամբ 100 ավտոբուս ձեռք բերելու համար: Քաղաքապետարանն այդ գումարը խոստացել է վերադարձնել 4-5 տարի հետո՝ փոխադրամիջոցների աշխատանքից ստացված գումարներով: Միայն Արդշինինվեստ բանկն է, որ արձագանքել է խնդրանքին, սակայն նրա հավանությունը գործնական ոչնչով չի հաստատվել:

Ուղեւորափոխադրումների աղետալի վիճակը բարվոքելուն միտված այս քայլի դրդապատճառը, թերեւս, նաեւ այն է, որ Լիոնից, իբրեւ նվիրատվություն խոստացված 20 ավտոբուսներից, որոնք Երեւան պիտի հասնեին ամենաուշը մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը, ձեն-ձուն չկա: Ինչ արած, զոռով նվեր ուզել չի լինի:

Կ. Գ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջանի 2005 թ. պետբյուջեն՝ 2 մլրդ դոլար

Ադրբեջանի պետբյուջեն 2005 թ. ֆինանսական տարվա համար կկազմի 2 մլրդ 31 մլն ԱՄՆ դոլար: Այս մասին երեկ մամլո ասուլիսում հայտարարել է ֆինանսների նախարար Ավազ Ալեքպերովը, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: Ըստ Ինտերֆաքսի, բյուջեի եկամտային մասը կկազմի 1,9 մլրդ դոլար: Հիշեցնենք, որ Հայաստանի պետբյուջեն 2004 թ. համար կազմում է շուրջ 500 մլն դոլար: Առայժմ հայտնի չէ՝ 2005 թ. ֆինանսական տարվա համար Հայաստանի բյուջեի ծախսային մասը կավելանա՞, թե՞ ոչ:

Ադրբեջանը Վրաստանից պահանջում է 16 մլն դոլար պարտքը

Ադրբեջանի ֆինանսների նախարարությունը մտադիր չէ հերթական անգամ վերակառուցել Վրաստանի ունեցած ավելի քան 16 մլն դոլար պարտքը: Այս մասին, ըստ Ինտերֆաքսի, հայտարարել է ֆինանսների նախարար Ավազ Ալեքպերովը: «Վրաստանի ֆինանսների նախարարությունը 2 անգամ դիմել է մեզ՝ հետաձգելու իր պարտքի հիմնական գումարը, բայց մենք չենք պատրաստվում վրացական կողմին տարկետում տալ», ասել է Ալեքպերովը: Վրաստանի արտաքին պարտքը շուրջ 1,8 մլրդ է, որից մոտ 20 միլիոնը՝ Հայաստանին:

Սաակաշվիլին եւ Ալիեւը կհանդիպեն վրաց-ադրբեջանական սահմանում

Այսօր նախատեսված է Վրաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումը վրաց-ադրբեջանական սահմանի Գարդաբան-Աղստաֆա հատվածում, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: Միխայիլ Սաակաշվիլին եւ Իլհամ Ալիեւը կմասնակցեն Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի ադրբեջանական եւ վրացական հատվածների միացման արարողությանը: Ենթադրվում է, որ 2005 թ. առաջին կեսին կավարտվի նավթատարի շինարարությունը, իսկ մինչեւ տարեվերջ նավթի առաջին խմբաքանակը Կասպիցից կառաքվի Միջերկրականի Ջեյհան նավահանգիստ:

[illegible]

«Կիլիկիան» կձմեռի Վենետիկում»

«Կիլիկիա» նավը երեկ առավոտյան, ժամը 7-ին հասել է Վենետիկ՝ Սուրբ Ղազար կղզու մոտ: Այասցիները կիլիկյան մշակույթի օրինակը՝ նավը, դարձրել են հայկական մշակույթի կենտրոններից մեկի՝ Սուրբ Ղազար կղզու դրկիցը կարճ ժամանակով: Իրականացվել է ակումբականների ծրագրի առաջին մասը: Նավն արդեն պատրաստվում է ձմեռվան: Փոթիից մինչեւ Վենետիկ նավն ունեցել է 22 կանգառ: 93 օրում անցել է 7 ծովով, եղել 11 երկրներում, ուղարկել 100-ից ավելի հաղորդագրություններ: Նավարկության օրերին հայությունը հետաքրքրությամբ է հետեւել «Կիլիկիայի» ընթացքին, ինչը փաստվում է նաեւ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի անձնակազմին հղած ուղերձում: «Երեք ամսից ավելի մենք ուշադրությամբ հետեւում էինք ձեր խիզախ նավարկությանը պատմական Կիլիկիայի 13-րդ դարի առագաստանավի կրկնօրինակով: «Կիլիկիայի» վրա հպարտորեն տանելով մեր հայրենիքի դրոշը 800 տարի անց: Այսօր ուրախալի օր է: Դուք հասաք նախանշված ափ՝ Վենետիկի նավահանգիստ: Շնորհավորում եմ բազմափուլ արշավի առաջին մասի հաջող ավարտի կապակցությամբ: Մաղթում եմ հաջողություն եւ բարեհաջող վերադարձ»:

Իրենք նավաստիներն էլ հիմնական նպատակն իրագործված են համարում եւ գերազանց գնահատական տալով արվածին, փաստում, որ իրականացվել է հնարավորը բարձր մակարդակով, միայն ափսոսում են, որ ժամանակ չլինելու պատճառով չեն կարողացել լինել Եգիպտոսում: Բայց արդեն անժխտելի փաստ է, որ «Այաս» ակումբակիցներն արդեն ծովայիններ են, նավաստիներ:

«Կիլիկիան» վաղը կմասնակցի Վենետիկում կայանալիք առագաստանավերի միջազգային շքերթին, այլ երկրների դրոշների շարքում ծածանելով նաեւ ՀՀ պետական դրոշը: Այնուհետեւ նավը կհանվի ջրից եւ կձմեռի Վենետիկի նախկին ռազմական նավահանգստում: Հայ նավաստիները Երեւանում կլինեն հոկտեմբերի վերջին:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Սեմինարներն ու դասընթացները ուղեկցվում են ճոխ սպասարկումով

Նշված քանակի ՀԿ-ների միայն 10-15 տոկոսն է լիարժեք գործում: Մի հատվածը հասարակության հետ կապերը սերտացնելու փոխարեն նախընտրեց սերտաճել կառավարության կամ իշխանության այլ օղակների հետ: Այսօր նրանք միասին են իրականացնում Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական, հակակոռուպցիոն ռազմավարության ծրագրերը, որոնց ներին բավական ծանաչ է հասարակությունը՝ իրավապաշտպան կազմակերպություններ, կանանց իրական ու մտացածին հիմնախնդիրներով զբաղվող միություններ, էկոլոգիական կազմակերպություններ: Իբրեւ ընդհանուր համախտանիշ, բոլոր կազմակերպությունների նախընտրած անելիքը սեմինարների, կլոր սեղանների, դասընթացների կազմակերպումն է, ուր տարբեր տրամաչափի վճարներով խորհրդատվություններ են անցկացնում տեղացի եւ արտասահմանցի փորձագետները: Ծաղկաձորում կամ հանրապետության գեղատեսիլ հանգստավայրերից որեւէ մեկում պարբերաբար կազմակերպվող այդ միջոցառումներն ուղեկցվում են ճոխ սպասարկումով: Բայց հասարակական կարիքների մասին օրուգիշեր թութակային շատախոսությամբ զբաղված այդ ՀԿ-ները միայն այստեղ չէ, որ մսխում են միջոցները: Եթե որեւէ մեկը հաշվեր, թե ամեն տարի ինչքան գիրք ու գրքույկ, բրոշյուրներ, տեղեկատվական ժուռնալներ ու թերթեր են հրատարակվում: Հավանաբար՝ տոննաներով: Սովորաբար, քիչ կյանք ունեցող այդ հրատարակությունների իրացնողը միայն լրագրողներն են, մեկ էլ՝ պատվիրատուները: Դժվար է չկասկածել, որ ՀԿ-ների հովանու տակ փողերի ակտիվ լվացում են անում ե՛ւ տեղացիները, ե՛ւ դրսեցիները, իհարկե, ամեն մեկն իր զորությունների համապատասխան: Դժվար է նաեւ ենթադրություններ չանել, թե վերջիններս այդ տեղեկություններն օգտագործում են անմեղ նպատակներով: Դրամաշնորհներ պարգեւող կազմակերպությունները շատ խնդիրների մասին մեզնից ու մեր իշխանություններից լավատեղյակ են: Տարածաշրջանում որոշակի հետաքրքրությունների առնչվող մեր երկրում արտասահմանյան հետախուզական ծառայությունները հեշտությամբ կարող են տեղեկանալ ամեն ինչի մասին: Հանգամանք, որ անմիջականորեն շոշափում է ազգային անվտանգության խնդիրը:

Անկախ ամեն ինչից, Հայաստանում, այնուամենայնիվ, կան կայացած հասարակական կազմակերպություններ: Երեկվա ցուցահանդեսին ամենամեծ ներկայացուցչական կազմ ունեին սոցիալական ուղղվածության ՀԿ-ները՝ մոտ 44 կազմակերպություն: Նրանցից մի քանիսը իսկապես ծանրակշիռ գործ են անում: Հիշատակենք միայն «Առաքելություն Հայաստան» կազմակերպությունը, որի գոյությունը վերջին տարիներին շուրջ 6 հզ. 500 միայնակ տարեցների եւ 10 հզ. փախստականների համար իսկական մխիթարություն դարձավ: Հանրապետության 9 մարզերում հիմնել է 26 բարեգործական ճաշարաններ, 43 բուժկետ, 9 համայնքային սոցիալ-առողջապահական կենտրոններ եւ այլն: Սոցիալ-առողջապահական կենտրոններում միայնակ, անօգնական ու անապահով ծերերին օգնություն տրամադրվում է անմիջապես նրանց տներում:

Ինչով է զբաղվում հասարակական կազմակերպությունների բանակը Հայաստանում

Եթե այդպես էլ չեն նշմարվում քաղաքացիական հասարակության ասպերները

Երեկ կառավարության նիստերի դահլիճում կայացավ ՀԿ-ների երկրորդ հանրապետական համաժողովը, որին մասնակցում էին 280 կազմակերպություններ: Զուգահեռ կազմակերպված ցուցահանդեսում ՀԿ-ները ներկայացրել էին իրենց կողմից իրականացվող ծրագրերը, ծառայություններն ու խնդիրները:

Հայաստանում այսօր հասարակական կազմակերպությունների թիվը հասնում է 3,5 հազարի: Բայց ՀԿ-ների բազմացման աշխույժ տեմպերը ամենեւին չեն համապատասխանում հասարակության՝ իր իրավունքների համար կռվելու պատրաստակամության մեծացմանը: ՀԿ-ների բազմահազարանոց բանակի առկայության պայմաններում քաղաքացիական հասարակության ձեւավորման հեռանկարը չի նշմարվում:

դեմ պայքարելը նման է մաղով ջուր կրելուն՝ մի կողմից պայքարում են, մյուս կողմից կաշառք վերցնում:

Առկա է նաեւ հասարակական կազմակերպության միջոցով դրամաշնորհ հայթայթելու եւ այն ընտանիքի ու հարազատների խմբի համար ապրուստի միջոց դարձնելու պրակտիկան: Այս իմաստով ՀԿ-ները ոչ միայն աշխատատեղ են ապահովում, այլեւ լուրջ գործոն են դարձել աղքատության մեղմացման գործում: Ամենատարբեր ծրագրերի իրականացման համար ամեն տարի հարյուր հազարավոր դոլարներ են տրամադրվում: Հայաստանի ՀԿ-ների ամենախոշոր սնուցողները ԱՄՆ-ի, ՄԱԿ-ի, Մեծ Բրիտանիայի զարգացման գործակալություններն են, Նիդեռլանդների Միացյալ Թագավորությունը, Եվրոմիությունը՝ ՏԱՍԻՍ ծրագրի շրջանակներում:

Իհարկե, կան կազմակերպություններ, որոնց ինչում անվանում-

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ծննդավորյանների դպրոցը Արտաշատում

Երեկ Արտաշատի թիվ 5 դպրոցում տոն էր: 2001 թվականին թիվ 5 դպրոց են գնում նույն դպրոցի նախկին սան Հայկազ Ավետիսի Ծննդավորյանի դուստրը՝ Արշալույս Ծննդավորյանը (ամուսնու՝ Էդվին Ասենքաուերի հետ)՝ կատարելու հոր պատգամը՝ վերանորոգելու իր իսկ ուսանած դպրոցը: Երեք տարվա ընթացքում Արշալույս Ծննդավորյանի (մաեստրո Լորիս Ծննդավորյանի քույրը) բարեգործության շնորհիվ վերանորոգվում է դպրոցի եռահարկ մեծ մասնաշենքը, լուծվում է ջեռուցման հարցը, փոխվում է ամբողջ գույքը, տեղադրվում են նոր դռներ ու պատուհաններ, վերանորոգվում են սանհանգույցները, դահլիճը եւ ճաշարանը:

Երեկ Արտաշատի թիվ 5 դպրոցի տնօրենությունը, ողջ մանկավարժական կոլեկտիվը, աշակերտները, Արարատի մարզպետի եւ քաղաքապետի հետ մեծ շուքով դիմավորեցին Ծննդավորյանների գերդաստանին՝ նշելու Հայկազ Ծննդավորյանի 100-ամյա հոբելյանը: Տոնախմբությունը, որին մասնակցում էր Ամերիկայի հայկական համագումարի հոգաբարձուների պատվիրակությունը, սկսվեց դպրոցի տնօրեն Ռուզաննա Հայրապետյանի ողջույնի խոսքով, հետո տեղի ունեցավ Հայկազ Ծննդավորյանի անունը կրող դպրոցի նոր ցուցանակի բացումը, իսկ կարմիր ժապավենը կտրելուց հետո ներկաներին հրավիրեցին դահլիճ: Դահլիճում Ծննդավորյաններին իրենց սրտի խոսքը հղեցին դպրոցի սաները, մանկավարժական կոլեկտիվը՝ շնորհակալություն հայտնելով Հայկազ Ծննդավորյանի կտակի շնորհիվ վերակառուցված դպրոց ունենալու համար:

Արշալույս Ծննդավորյանն իր ազնիվ գործունեության, դպրոցին շարունակաբար աջակցելու համար դպրոցի կողմից պարգեւատրվեց շնորհակալագրով, իսկ հայեցի մտածողության եւ ներդրումների համար Արարատի մարզպետի եւ քաղաքապետի կողմից եւս պարգեւատրվեց շնորհակալագրով ու պատվոգրով: Ծննդավորյանները, իրենց շնորհակալական խոսքում նշեցին. «Մենք ուրախ ենք եւ կարծում ենք, որ այսօր մեր հայրը հանգիստ է, որովհետեւ մենք կատարել ենք նրա պատգամը եւ մեծ փափագը»: Իսկ Հայկազ Ծննդավորյանի կինը՝ 90-ամյա տիկին Ադրինեն, թեպետ լալիս էր, բայց եւ զարմացրեց բոլորին իր կենսուրախ պարով: Միջոցառման վերջում Արշալույս Ծննդավորյանը հայկազյան հուշանվերներով եւ մրցանակներով պարգեւատրեց դպրոցի տնօրենին, քաղաքապետին, մարզպետին, աշակերտներին եւ բոլոր նրանց, ովքեր օգնել են իրականացնելու նպատակը՝ վերակառուցել իրենց հոր՝ Հայկազ Ծննդավորյանի հարազատ դպրոցը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Այս շաբաթ Երեւանի ծննդատներում ծնվել է 117 երեխա

Ինչպես տեղեկացնում է Մեդինֆորմը, այս շաբաթ Երեւանի երեք ծննդատներում լույս աշխարհ է եկել 117 երեխա՝ 72 տղա եւ 45 աղջիկ:

Էրեբունի բժշկական կենտրոնում ծնվել է 48 երեխա՝ 29 տղա, 19 աղջիկ: Ամենածանր տղան կշռել է 3 կգ 700 գրամ եւ ունեցել է 52 սմ հասակ, իսկ ամենաթեթեւ տղան կշռել է 1 կգ 350 գրամ, 39 սմ հասակով:

Մոր եւ մանկան առողջության պահպանման գիտահետազոտական կենտրոնում ծնվել է 35 երեխա՝ 20 տղա եւ 15 աղջիկ: Շաբաթվա ամենածանր տղան կշռել է 3 կգ 700 գրամ եւ ունեցել է 53 սմ հասակ, իսկ ամենաթեթեւ աղջիկը՝ 2 կգ 180 գրամ, 48 սմ հասակ:

«Մալաթիա» բժշկական կենտրոնում ծնվել է 34 երեխա՝ 23 տղա, 11 աղջիկ: Ամենածանր տղան կշռել է 4 կգ 400 գրամ, 53 սմ հասակով, իսկ ամենաթեթեւ աղջիկը կշռել է 1 կգ 800 գրամ եւ ունեցել է 42 սմ հասակ:

Մ. Մ.

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Բաքվում մեղադրում են Քոչարյանին, հիշում Տեր-Պետրոսյանին, դատապարտում Օսկանյանի «ոչ կոռեկտ» հայտարարությունը

«Ադրբեջանական կողմը բազմիցս հայտարարել է, որ Քի Վեսթի հանդիպման արդյունքում ոչ մի պայմանավորվածություն ձեռք չի բերվել»: Այս մասին, ինչպես հաղորդում է Մեդիամաքսը, ասվում է Ադրբեջանի ԱԳՆ տարածած հայտարարության մեջ՝ ի պատասխան Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի հրապարակային վերջին հայտարարությունների:

Հիշեցնենք, որ վերջին մի քանի օրերին Օսկանյանն իր հեռուստահարցազրույցներում պնդել էր, որ ղարաբաղյան կարգավորման Քի Վեսթյան պայմանավորվածությունները կյանքի չկոչվեցին Բաքվի ոչ կառուցողական դիրքորոշման պատճառով: Օսկանյանը նաեւ կրկնել էր, որ Ղարաբաղը երբեք չի լինելու Ադրբեջանի մաս:

«Անընդհատ փորձելով Ադրբեջանին ներկայացնել ձեռք բերված պայմանավորվածություններից հրաժարվելու մեջ, հենց Հայաստանն է ցուցաբերում ձեռք բերված պայմանավորվածություններն անպատիժ ձախողելու «եզակի ունակություններ»», ասվում է հայտարարությունում: «1997 թ. հոկտեմբերի 10-ին Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահներ Հեյդար Ալիեւը եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունել էին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների՝ հակամարտության փուլային կարգավորման առաջարկը, սակայն Հայաստանում արմատական, ռազմատենչ շրջանակների ռեակցիայի հետեւանքով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պաշտոնանկ արվեց»: Ադրբեջանի արտգործնախարարությունը նաեւ հիշեցնում է. «Փորձելով հասկանալ այն պատճառները, որոնք դրդել են պրն Օսկանյանին անել ոչ կոռեկտ հայտարարություններ, կարող ենք համոզված ենթադրել, որ անձնական եւ ներքաղաքական շահերի հետ մեկտեղ (Օսկանյանի) հայտարարության նպատակն էր նաեւ ձախողել Պրահայի հանդիպումներում ձեռք բերված որոշ տեղաշարժերը»:

Ադրբեջանի արտգործնախարարության տարածած հայտարարությունը պնդում է, թե 1999 թ. Ռոբերտ Քոչարյանը «սկզբունքային համաձայնություն էր տվել Հայաստանի տարածքի մի մասն Ադրբեջանին փոխանցելու տարբերակին», ինչպես նաեւ Հայաստանին մեղադրում «Պրահայի պայմանավորվածությունները» ձախողելու ձգտման մեջ:

«Մենք հիշում ենք կարգավորման փուլը, երբ Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը սկզբունքային համաձայնություն էր տվել Հայաստանի տարածքի մի մասն Ադրբեջանին փոխանցելու տարբերակի կիրառմանը: Սակայն հետո, ասես անսպասելիորեն, հետեւեց ահաբեկչությունը Հայաստանի խորհրդարանում, եւ Ռոբերտ Քոչարյանը ներքաղաքական իրավիճակի բարդացման պատրվակով հետ կանգնեց այդ պայմանավորվածությունից», ասվում է Ադրբեջանի ԱԳՆ հայտարարության մեջ:

Մեդիամաքսը հիշեցնում է, որ 2000 թ. փետրվարին Հայաստանի նախագահն առաջին անգամ խոստովանեց, որ Հեյդար Ալիեւի հետ բանակցություններում քննարկվել էր տարածքների փոխանակման տարբերակը: Ռոբերտ Քոչարյանն ասել էր, որ Ալիեւի հետ քննարկում էին կարգավորման բոլոր հնարավոր տարբերակները: «Եվ այդ համատեքստում, այո, կար տարածքների փոխանակման գաղափարը: Տվյալ տարբերակը մերժվեց իմ կողմից, չնայած պետք է նշեմ, այնտեղ կար տրամաբանություն. նախատեսվում էր, որ արդյունքում տարածաշրջանում կհաստատվի կայուն խաղաղություն», ասել էր Քոչարյանը:

Դեսպան Մանասարյանը ներկա կլինի հայ օդաչուների դատավարությանը

Եգիպտոսում Հայաստանի նախկին դեսպան Սերգեյ Մանասարյանը եւ Հայաստանի պետական արարողակարգի ծառայության ղեկավարի տեղակալ Գեւորգ Պետրոսյանը Հասարակածային Գվինեա կմեկնեն հոկտեմբերի վերջին՝ ներկա լինելու մայրաքաղաք Մալաբոյում շարունակվող Հայաստանի քաղաքացի վեց օդաչուների դատավարությանը, որոնք 11 այլ ամբաստանյալների հետ մեղադրվում են այդ երկրի նախագահի դեմ պետական հեղաշրջման փորձի մեջ:

ՀՀ ԱԳՆ մամլո խոսնակ Համլետ Գասպարյանն **«Ազգին»** ասաց, որ դատավարությունը հոկտեմբերի 25-ից շուտ չի լինի: «Ճշգրիտ օրը դեռեւս չեն հայտարարել: Հենց հայտարարեն, մեր պատվիրակությունը Մալաբոյում կլինի մինչեւ դատավարությունը», ասաց Գասպարյանը: Մամլո խոսնակը նշեց, որ դեսպան Մանասարյանը շարունակում է կատարել Եգիպտոսում Հայաստանի դեսպանի պարտավորությունները, քանի դեռ նոր նշանակված դեսպանը չի մեկնել Կահիրե:

Գասպարյանը նշեց, որ դեսպան Մանասարյանը Եգիպտոսում Հայաստանը ներկայացնում է 1999 թ. եւ նրա փոփոխությունը հերթական ռոտացիա է: Նկատենք, որ դեսպաններին նշանակում եւ ազատում է հանրապետության նախագահը, դեսպանի առաքելության ժամանակաչափը որոշում է երկրի ղեկավարը՝ ըստ նպատակահարմարության: Ըստ «Դիվանագիտական ծառայության մասին» օրենքի, բացի դեսպաններ, մյուս բոլոր դիվանագետները տվյալ երկրում աշխատում են «2+1» սկզբունքով, այսինքն՝ առավելագույնը երեք տարի:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՏԻԳՐԱՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Յայտարարութ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ **Անցուդարձ**

Հարավային Օսիայում Հայաստանի 40 քաղաքացիներ անելանելի վիճակում

Գեորգի Խոսրոեւ. «Անում ենք ամեն ինչ մարդկանց ծանր դրությունից հանելու համար»

Մոտ մեկ շաբաթ Հայաստանի 40 քաղաքացիներ անելանելի վիճակում են: Ռուս-վրացական սահմանի Վերին Լարսի անցակետի փակ լինելու պատճառով մեր հայրենակիցները Ռուսաստանից Հայաստան հասնելու համար ստիպված են ուղեւորվել ռուս-հարավօսական սահմանի Ներքին Զամարագ (Ռոքիի թունել) անցակետով: Սակայն անցնելով չճանաչված Հարավային Օսիայի տարածքով, նրանք պատանդի վիճակում են հայտնվում Էրգնեթի բնակավայրում՝ վրաց-հարավօսական սահմանում:

Վրաստանում Հայաստանի դեսպան Գեորգի Խոսրոեւը մեզ հետ հեռախոսազրույցում ասաց, որ դեսպանությունն անում է հնարավորը մարդկանց ծանր դրությունից հանելու համար: «Մենք ուշադրությամբ հետեւում ենք մեր քաղաքացիների ճակատագրին: Այդ մարդկանց վիճակը ծանր է: Նրանց օգնելու նպատակով մի քանի օր առաջ դեսպանության աշխատակիցները Էրգնեթի են հասցրել սնունդ, ջուր, դեղորայք», ասաց դեսպան Խոսրոեւը:

Թբիլիսիի իշխանությունների հետ դեսպանությունը շարունակում է բանակցությունները, որպեսզի հնարավորություն տրվի Հայաստանի 40 քաղաքացիներին անցնելու վրաց-հարավօսական սահմանը: Վրաստանում Հայաստանի հյուպատոս Արթուր Սարգսյանը, որն օրերս հայերին օգնելու եւ տեղում իրավիճակին ծանոթանալու նպատակով մեկնել էր Էրգնեթի, «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում ասաց, որ սահմանում պահվող մեքենաների մեջ կան երեխաներ, ծերեր, մեկ հղի կին:

Երբ Ռուսաստանը փակեց Վերին Լարսի անցակետը եւ Հայաստան շարժվող քաղաքացիներին խորհուրդ տվեց ընտրել Ներքին Զամարագ-Ցխինվալ-Էրգնեթի ճանապարհը, Թբիլիսին պաշտոնապես հայտարարեց, որ Հարավային Օսիայով Վրաստան-Ռուսաստան ուղին անօրինական է եւ օրինական է համարում Վերին Լարսի անցակետը: Ավելի վաղ հայ-վրացական բանակցությունների արդյունքում պաշտոնական Թբիլիսին ընդառաջել էր հայկական կողմի խնդրանքին եւ թույլ տվել, որ Էրգնեթիում կուտակված ավտոմեքենաները եւ քաղաքացիները շարունակեն ճանապարհը, մյուս կողմից՝ Երեւանին պարբերաբար խորհուրդ տվել դիմել քայլերի, որ Հայաստանի քաղաքացիներն այլեւս չօգտվեն այդ ճանապարհից:

Դեսպան Խոսրոեւը հիշեցրեց, որ ավելի վաղ բանակցությունների արդյունքում հնարավոր էր եղել երեք խումբ՝ համապատասխանաբար 58, 36 եւ 31 հայերի հանել Էրգնեթիից եւ նրանց հասցնել մինչեւ հայ-վրացական սահմանի Բագրատաշենի անցակետը: Հավելենք, որ Էրգնեթին այն տարածքն է, որտեղ հաճախ են լսվում կրակոցներ վրացական եւ հարավօսական զինուժի կողմից:

Վրաստանի Շիդա Քարթլիի շրջանում նախագահի լիազոր Միխեիլ Կարելին «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերությանն ասել է, որ Վրաստանից Ռուսաստան հասնելու երեք օրինական անցակետեր կան. Վերին Լարս, Թբիլիսիի օդանավակայան եւ Փոթիի նավահանգիստ: Հետեւաբար, ասել է Կարելին, բոլոր արտասահմանցիները, հայեր թե ադրբեջանցիներ, պետք է օգտվեն միայն վերոնշյալ անցակետերից: Կարելիի կարծիքով, Ռուսաստանը բաց պահելով Ռոքիի թունելը հայ քաղաքացիների եւ բեռնափոխադրումների համար, կարող է միմյանց դեմ հանել Վրաստանին ու Հայաստանին:

Նկատենք, որ Ռուսաստանից Հայաստան եւ հակառակ ուղղությամբ Վրաստանի ցամաքային ճանապարհից օգտվում են հիմնականում այն հայերը, ովքեր արտագնա աշխատանքի են մեկնում Հյուսիսային Կովկասի հանրապետություններ, ինչպես նաեւ նրանք, ովքեր Հայաստան վերադառնալու համար հնարավորություն չունեն օգտվելու օդանավից:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Սպանված ամերիկացու հարազատները Հայաստանում են

«Մեր ծանոթները մեզ խորհուրդ չէին տալիս Հայաստան գալ, սկզբում մենք էլ էինք վախենում մեր կյանքի համար, սակայն այստեղ տեսանք, որ մարդկանց վրա Ջոշուայի սպանությունն խիստ ազդել է, նրանք ամաչում են դրա համար»:

Երեւանում այս տարվա մայիսի 17-ին սպանված Մ. Նահանգների 33-ամյա քաղաքացի Ջոշուա Հագլանդի մայրը՝ Մաքսին Հագլանդ-Բլոմբը եւ երկու եղբայրները՝ Ջեյմս եւ Ջոն Հագլանդները երեկ «Արմենիա Նաու» ինտերնետային շաբաթաթերթի խմբագրատանն էին:

2003 թվականի սեպտեմբերից ԱՄՆ պետքարտուղարության լեզվի ծրագրով նա անգլերեն է դասավանդել Երեւանի Բրյուսովի անվան լեզվաբանության համալսարանում: Այդ ընթացքում հարազատներին Ջոշուան հուսահատական ոչ մի նամակ չի գրել, չի դժգոհել, ավելին՝ նրան դուր է եկել հայերի ջերմ ու ընկերական վերաբերմունքը: Նրան հատկապես զարմացրել է, թե ինչպես են հայաստանցիները դիմանում կյանքի այսչափ դժվարություններին ու առաջ գնում:

«Մենք գիտենք, որ նա շատ ընկերներ է ունեցել, դրանց թվում եղել են թե ամերիկացիներ, թե այլ երկրներից եկած երիտասարդներ: Նա գոհ էր իր ընկերներից, աշխատանքից: Մենք արդեն հանդիպել ու զրուցել ենք նրանց հետ, սակայն Ջոշուայի սպանության մասին ոչ մի նոր բան չենք իմացել», ասում է մայրը:

ՀՀ դատախազությունը հարազատների հետ անմիջական կապի մեջ չի եղել, ինչը վերջիններիս շատ է զարմացրել ու դարձել այստեղ գալու հիմնական դրդապատճառը: Երկու առավոտյան նրանք զրուցել էին դատախազի հետ, որը նրանց որոշակի տեղեկություններ հաղորդել էր, սակայն խնդրել էր պահել դրանց գաղտնիությունը: Հայաստանում Մ. Նահանգների դեսպան Ջոն Էվանսը նրանց վստահեցրել է, որ Ջոշուայի սպանության բացահայտումն առաջնային հարց է, եւ ամեն ինչ արվում է հետաքննությունը շուտ ավարտելու համար: Հարազատներին հատկապես հուզել է Ջոշուայի ուսանողների հետ հանդիպումը, նրանց հուշերում ամերիկացի դասախոսը մնացել է որպես սրտաբաց, անկեղծ, իր գործին նվիրված անձնավորություն:

Որ Ջոշուան միասեռական էր, գիտեին նրա բոլոր հարազատներն ու ծանոթները թե Ամերիկայում, թե Հայաստանում, բայց որ նրա միասեռական լինելը կարող էր սպանության շարժառիթ դառնալ, հարազատները չեն պատկերացնում: «Կարեւորն իմ որդու սեռական կողմնորոշումը չէ, այլ այն, որ նա ցանկանում էր փոխել աշխարհը ճանապարհորդելով ու ուսուցանելով: Մենք չգիտենք, թե սպանությունը ինչ հողի վրա է կատարվել»:

Նրանք, իհարկե, գիտեն, որ Հայաստանում միասեռականների նկատմամբ ընդգծված անբարյացակամ վերաբերմունք կա, բայց քանի դեռ սպանությունը չի բացահայտվել, դժվարանում են ենթադրություններ անել սպանության պատվիրված կամ պատահական լինելու մասին, սպանողի ազգության մասին: Համոզված չեն, որ սպանողն անպատճառ հայ է եղել: Ո՞վ է եղել Ջոշուայի ամենամտերիմ զուգընկերը Հայաստանում հարցի պատասխանը հարազատները չգիտեին, թեպետ հանդիպել են նրա բոլոր մտերիմ ընկերների հետ:

Հարազատների ամենամեծ խնդրանքն այն էր, որ սպանության մասին որեւէ տեղեկություն ունեցողները դիմեն կամ «Հետաքննող լրագրողներ» հասարակական կազմակերպությանը (Մաշտոցի 2, բն. 40, հեռախոս՝ (3741) 563149), կամ էլ «Հելսինկյան ընկերակցությանը» (Մոսկովյան 31, բն. 74, հեռ.՝ (3741) 536797):

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՈՒՂԻՆԵՐ

Հայաստանը Ռուսաստանին կապում են չորս ճանապարհներ

Բեռնափոխադրողների կարծիքով՝ նրանցից ոչ մեկը մյուսին չի փոխարինում

Տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողների ակումբի երեկ ժուռնալիստների միությունում հրավիրած առաջին միջոցառումը նվիրված էր Հայաստանի տրանսպորտային խնդիրներին: Այդ նպատակով լրագրողների հետ հանդիպման էին հրավիրվել այս ոլորտում գործունեություն ծավալող գործարարները՝ «Ապավեն» բեռնափոխադրումներ իրականացնող ընկերության, Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Արսեն Ղազարյանը, Հայաստանի բեռնափոխադրողների ասոցիացիայի նախագահ Հերբերտ Համբարձումյանը եւ «Արմենիա-Լադա» ընկերության նախագահ Ռաֆայել Շահմուրադյանը:

Արսեն Ղազարյանը նախ ներկայացրեց այն 4 ուղիները, որոնցով Հայաստանը կապվում է Ռուսաստանի հետ: Առաջինը Լարսով անցնող ցամաքային ճանապարհն է, որով անցնում է Հայաստան-Ռուսաստան բեռների 20 տոկոսը: Կա մեկ այլ ճանապարհ՝ Ցխինվալով, բայց ավելի ռիսկային է եւ դրանով ավելի շատ անցնում են մաքսանենգ ապրանքներ: Օրինական գործող գործարարները նախընտրելի են համարում Լարսի ճանապարհը, որը փակվեց: Հաջորդը Նովոռոսիյսկ-Փոթի լաստանավային անցումն է, որը տեխնիկական պատճառներով դարձյալ այդ օրերին խափանվեց: Տեղափոխումն այս ուղիով ավելի թանկ է: Նովոռոսիյսկով իրականացվում են նաեւ բեռնարկղերով փոխադրումներ: Երրորդ ճանապարհը Իլյիչեւսկ-Փոթի ճանապարհով իրականացվող լաստանավային անցումն է, որը 30 տոկոսով թանկ է աբխազական երկաթուղով անցնող ճանապարհից: Եվ վերջապես 4-րդ ճանապարհը հյուսիս-հարավ միջանցքն է, ռուսական Աստրախան նավահանգստից մինչեւ իրանական Հենզելի նավահանգիստը լաստանավով, այնտեղից էլ մեքենաներով դեպի Հայաստան: Ըստ «Ապավենի» նախագահի, այս ճանապարհը մեծապես գործել է եւ ներկայումս էլ բեռների որոշ մասը տեղափոխվում է այս ուղիով: Սա ամենաթանկ եւ այսպես ասած «սեւ օրվա» ճանապարհն է, որից լիարժեք կարելի է օգտվել, երբ բոլոր մյուս ճանապարհները փակվեն:

Սակայն Արսեն Ղազարյանն ընդգծեց, որ այս ճանապարհներից ոչ մեկը մյուսին չի փոխարինում, քանի որ յուրաքանչյուրը սպասարկում է բիզնեսի որոշակի հատված: Ճանապարհներից որեւէ մեկի փակվելու դեպքում հատկապես լուրջ խնդիրներ են ունենում փոքր եւ միջին բիզնեսի ներկայացուցիչները եւ շուտ փչացող ապրանքներ փոխադրողները: Խոշոր բիզնեսն այսպես թե այնպես ելքը գտնում է:

«Ապավենի» նախագահը նշեց, որ վերոնշյալ չորս ճանապարհներն էլ մեզ անհրաժեշտ են, այնպես, ինչպես 5-րդ եւ 6-րդ՝ Վրաստանով եւ Ադրբեջանով անցնող երկաթուղային ճանապարհները: Եվրոպական շուկայի հետ աշխատող գործարարները հիմնականում օգտվում են վրացական Փոթի եւ Բաթում նավահանգիստներից: Սրանցից օգտվում են խոշոր բեռներ տեղափոխողները: Վերջին 10 տարիների ընթացքում այստեղ լուրջ խնդիրներ չեն եղել: Թուրքիայի հետ քաղաքական խնդիրների կարգավորումից հետո կարող ենք օգտվել Իզմիր եւ Սամսուն նավահանգիստներից, որոնք այլընտրանք կհանդիսանան վրացական ճանապարհներին:

Հերբերտ Համբարձումյանը հիմնականում անդրադարձավ այն խնդիրներին, որոնց բախվել էին մեր փոխադրողները սահմանը փակելուն հաջորդած օրերին: Իսկ այդ փոխադրողներից ամենախոշոր ընկերության ղեկավար Ռաֆայել Շահմուրադյանը Ռուսաստանից Հայաստան իր կողմից ներմուծվող «Լադա» ավտոմեքենաներն այժմ Լարսի փոխարեն տեղափոխում է Փոթի-Նովոռոսիյսկ ճանապարհով, որի արդյունքում դրանք կթանկանան 15-20 տոկոսով, իսկ պահեստամասերը՝ Աստրախանով, որոնք էլ կթանկանան 30 տոկոսով: Միաժամանակ Ռաֆայել Շահմուրադյանը հայտնեց, որ իր ղեկավարած ընկերությունը սկսել է ներմուծել այլ երկրների, մասնավորապես «Ռենո» մակնիշի մեքենաներ, որը կազմում է ընկերության ներմուծման մոտ 25 տոկոսը: «Եթե մենք կորուստներ կրում ենք, ապա կորուստներ կրում է նաեւ ռուսական կողմը, քանի որ սահմանափակվում է նրա արտահանումը Հայաստան», նշեց «Արմենիա-Լադայի» նախագահը:

«Որքա՞ն կշարունակվի Լարսի ճանապարհի այս կացությունը» հարցին Արսեն Ղազարյանը պատասխանեց, որ իր կարծիքով այս կացությունը երկար չի շարունակվի: Ռուսաստանը Հարավային Կովկասում ունի իր տնտեսական շահերը եւ երբ իր անվտանգության համակարգը կմշակի, փակ սահմանի ռեժիմը կվերացվի: **«Ազգի»** հարցին, թե ի՞նչ տրանսպորտային սխեմաներից կարող են օգտվել հայ գործարարները, եթե կառուցվի Կարս-Ախալքալաք երկաթուղին, ՀԱԳՄ նախագահը նշեց, որ Հայաստանն անցել է փակ ճանապարհների պատճառով կաթվածահար լինելու փուլը, իսկ երբ երկաթուղին կառուցվի, ապա այն ժամանակ էլ կփնտրվի այլընտրանքը:

Արսեն Ղազարյանն, անդրադառնալով հայ-վրացական գործարար համագործակցության խորհրդի ստեղծմանը, ողջունեց նրա ստեղծումը: Նա հայտնեց, որ նոյեմբերի 22-ին Հայաստանի նախագահի Վրաստան կատարելիք այցի շրջանակներում կկազմակերպվի գործարար համաժողով եւ կներկայացվեն հայկական ապրանքներն ու ծառայությունները: ՀԱԳՄ նախագահն այն կարծիքը հայտնեց, որ երկու հարեւան երկրների գործարար կապերն ու ապրանքաշրջանառության ծավալները խիստ անբավարար են: Ինչ վերաբերում է վրացական նավահանգիստները սեփականաշնորհելու վրացական կառավարության նախաձեռնությանը, ապա Արսեն Ղազարյանը նշեց, որ հայ գործարարների կողմից ցանկություն կա այդ նավահանգիստներից մեկում նավամատույց ձեռք բերելու: Այդ նպատակով Հայաստանի եւ սփյուռքի գործարարների շրջանում աշխատանքներ են տարվում: Հայկական կապիտալով նավամատույց ունենալով հայ գործարարները ենթագիտակցորեն հանգիստ կլինեն, որ իրենց բեռներին «ավելի լավ կնայեն», նշեց ՀԱԳՄ նախագահը, ավելացնելով, որ վրացական նավահանգիստների սեփականաշնորհման մրցույթը կկայանա առաջիկա վեց ամիսներին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գայլերը հոշոտել են 35 ոչխար

Ինչպես տեղեկացանք արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի տրամադրած օպերատիվ տեղեկագրից, նոյեմբերի 14-ին ԱԻՎ ահազանգ է ստացվել, որ ժամը 6-ին ՀԱԷԿ-ի հարակից արգելագոտում արածող ոչխարների հոտի վրա հարձակվել է գայլերի ոհմակը եւ հոշոտել 35 ոչխար:

Ահազանգ

«Ազգ» օրաթերթն իր ընթերցողներից ահազանգ է ստանում, որ արդեն երկու շաբաթ Ավան-Առինջ թաղամասի բնակիչները կեսգիշերին լսում են գայլերի ոռնոց: Սկզբում կասկածի են տվել, իսկ երբ ոռնոցները կրկնվել են, զանգահարել են թաղապետարան, քաղաքապետարան, եւ երկու դեպքում էլ կասկածի են վերածել ահազանգն ու խորհուրդ տվել դռներն ամուր փակել:

«Ազգը» փորձեց կենդանաբանական այգու աշխատակիցներից տեղեկանալ՝ արդյոք այգու գայլերը չե՞ն: Պատասխանեցին, որ կենդանաբանական այգու ամեն մի կենդանի խիստ հսկողության տակ է, եւ բացառվում է որեւէ կենդանու փախուստը: Մնում է բնակիչներին զգուշացնել, որ գիշերները մենակ փողոց դուրս չգան առանց լապտերների, քանզի գայլերը վախենում են իրենց աչքերին զգած լույսից...

Մ. Մ.

Կորրիդա՞, թե՞ քաղաքական ռենեսանս

Հիշո՞ւմ եք բաց թողնված ցուլերի հետապնդումից Մադրիդի փողոցներում խուճապահար փախչող մարդկանց ցուցադրող հեռուստատեսային կադրերը՝ իբրեւ կորրիդայի մաս: Այնտեղ ոմանք խոյահարվում էին ցուլերից, ոմանք ընկնում վերջիններիս ոտքերի տակ: Բայց սա ընդամենը սիրված ազգային խաղ է, եթե կուզեք՝ խրախճանք, ինչը ցանկության դեպքում կարող են դադարեցնել: Շատ ավելի վտանգավոր է մեր կորրիդան, որը քաղաքական է, սկսվել է վաղուց եւ «ցուլերին» վանդակելն էլ անհնարին է: Ու ժողովուրդը փախչում է ընդհուպ արտերկիր՝ անցնելով անգամ հայրենական սահմանը…

Մի իրողություն եւս. հասարակությունը հեռանում կամ հիասթափված է երկրից նաեւ ընդդիմության պատճառով, ում համարում է թույլ եւ գաղափարազուրկ:

Ընդդիմությունը կարծես վերադառնում է նախկին ֆորմատին: Այլապես ինչո՞վ բացատրել այն հանգամանքը, որ քաղաքական աշունը դիմավորեց երկու տարանջատ միջոցառումով: Կոալիցիայի հանդիպումներ եղան դաշինքից դուրս Գեղամյանի եւ առանց նրա՝ դաշինքի կողմից: Երկու հանդիպումներն էլ ցուցադրական էին՝ «ահա մենք, եկել ենք, սկսում ենք» ենթատեքստով: Բայց ինչը, ինչպեսը, նպատակը չասվեցին: Թերեւս Գեղամյանի միակ անակնկալը այն էր, թե Քոչարյանի հրաժարականի խնդիր չկա, անհրաժեշտ է ձեւավորել նոր խորհրդարան:

Առհասարակ ներկա իշխանության եւ ընդդիմության բանավեճը ում հաղթանակով էլ լինի, հասարակությունը կարծում է, թե ինքը մնալու է նույն վիճակում, քանզի դա սովորական հերթափոխի խնդիր է ընդամենը: Այնպես որ առանց տնտեսական ու քաղաքական ռենեսանսի կհայտնվենք այնտեղ, ուր հայտնվեց մեր օլիմպիական թիմը Աթենքում: Իսկ իշխանությունը կգործի այնքան ժամանակ, որքան ընդդիմությունը կմնա ինչպիսին կա: Ընդդիմությունն էլ տեղապտույտ կտա, քանի դեռ իշխանափոխությունը կընկալվի իբրեւ մերկանտիլ եւ ամբիցիոզ նպատակ: Որեւէ հեղաշրջում դատապարտված է, եթե հանուն ժողովրդի չէ: Սա է բուն պատճառը, որ այսօր հասարակության մի զգալի մասը գնալով դառնում է հեղափոխական գաղափարների անհաղորդ: Ուզածդ ընտրություններում մեզանում յուրաքանչյուր երեքից երկուսը խաբվել է:

Նախկին պարտքերը չմարած, հիմա հանրությունից իշխանության կամ ընդդիմության հանդեպ վստահության նոր քվե պահանջելը բարոյական չէ:

Ընդդիմության այս լիդերային կազմն իր ենթակազմերով հանդերձ ժողովրդին չի հուսադրում, մանավանդ, վերհիշելով նրանց գարնանամուտը: Այդ ո՞ր իշխանությունը կհանձնվի, ցավով եմ ասում, նման ընդդիմությանը, երբ վերջինս զորացրվեց իշխանության առաջին իսկ «զորաշարժով»: Ո՞ւր են այն շարասյուները, որոնց մասին ժամանակին այնքան շատ էր խոսվում: Դաշինքը չկարողացավ սահմանադրությունն այն ուժը դարձնել, որով կարելի կլիներ ռեժիմը ընկճել: Քաղաքական շրջադարձ հարկավոր է երկուսին՝ թե՛ իշխանությանը, թե՛ ընդդիմությանը: Ով առաջինը ցուցաբերի քաղաքական կամքի նման դրսեւորում, հանրությունը կմիանա նրան ու կաջակցի: «Միշտ պատրաստ իշխանության վարած քաղաքական գործին», արդեն որքան ժամանակ ասում է նոր համակարգի քաղաքական պիոներիան եւ ոչ մի կերպ չի փոխվում: Մինչեւ հիմա քաղաքականությամբ զբաղվողներ կան, որոնք չկարողացան հասկանալ նույնիսկ ինչ է ներքաղաքական դաշտը, ինչ է արտաքին քաղաքականությունը, ինչ է, մանավանդ, աշխարհաքաղաքականությունը, որը քաղաքականության աղամանդն է: Ամբողջ իմաստը հենց այստեղ է, եւ ես չէ, որ պիտի բացատրեմ, թե ինչու:

Արդի համազգային վայրիվերումները սկսվեցին այնժամ, երբ քաղաքականությամբ զբաղվեց երեկվա նեղմիտ պլեբսը, ով ամբողջ կյանքում կշտացել էր ընդամենը թանապոտի արժեք գաղափարներով: Այսօր այդպիսիք են նետվել առաջ, իսկ ճշմարիտ հայ քաղաքական միտքը ստիպված քաշվել է մի կողմ: Քանդել միջնաբերդը եւ մտնել ներս դժվար է, քանզի այն վերահսկում է ցեցերը: Իշխող կուսակցությունները կհայտնվեն այն գաղափարակիրների դեմ, ովքեր կհանդգնեն սրբագործել աղավաղված երկիրը: Սա հայկական կորրիդան է: Բայց մտահոգիչը նաեւ այն է, թե ի վերջո հեռացող այդ վարչախմբին ովքեր են փոխարինելու. կգան նորերը՝ կկրկնվի հինը, կարծում է ժողովուրդը եւ թերեւս իրավացի է: Այդպես է, քանզի չհասկացանք պետության իմպերատիվ բնույթը, համազգային շահը, ընդհանուր բարեկեցության կարեւորությունը: Նաեւ սա չէ՞ պատճառը, որ միջազգային հանրությունը մեզ նայում է իբրեւ քաղաքականությունից, ժողովրդավարությունից մերժվածների:

Ստեղծված իրավիճակն անբնական է՝ երկփեղկված հասարակություն, նիհիլիզմ, անվստահության մթնոլորտ, անորոշ վիճակ: Այսօր ընդդիմությունը հիշեցնում է փողոցում կանգնած այն պչրուհուն, որն իր մարմնի գայթակղիչ մասերը ցուցադրելով ուզում է ժողովուրդ հավաքել: Պաստառավոր խոսք ու տեսարանների ժամանակն անցել է: Որ իշխանությունը վատն է, բոլորս գիտենք: Բայց մեկների ժողովից այն կողմ չենք անցնում՝ ասես ջրը քաշեց պոչը տարբերակը թյուրիմացություն է: Զանգը պետք է կախեն առաջնորդները, ժողովուրդը՝ նրանց աջակից: Մյուս կողմից, եթե այսօր հայտնվի էլ մեկը, որն ունենա գործողությունների հստակ ծրագիր, հանդես գա նոր գաղափարներով, համոզված եմ, կքարկոծվի եւ իշխանության, եւ ընդդիմության կողմից: Քաղաքական խաղն ահավոր բան է: Եթե սիրո խաղից կտուժի մեկը կամ մի քանիսը, քաղաքական խաղի զոհը կարող է դառնալ մի ամբողջ ժողովուրդ:

Հաճախ բարեփոխումներից ենք խոսում: Նման ցանկություն, սուտ է, չի եղել, եթե լիներ, վաղուց լավ կապրեինք: Պարզապես քաղաքական ամեն մի ռեժիմ իր բեմադրությունն է ներկայացնում իր անտաղանդ դերակատարներով: Եթե իրոք երկրի բարգավաճման ուղղորդողներ լինեին, հանրությունն անմիջապես կզգար ու կգնահատեր: Մինչդեռ ինչպե՞ս այդպես լիներ, երբ երկիրը ոչ կարգին իշխանություն ունի, ոչ կարգին ընդդիմություն: Սրանք իրար համարժեք են ու իրար արժանի: Իսկ ճշմարտություն-իրողությունը հետեւյալն է. եթե մի երկրում ժողովրդի մոտ 80 տոկոսը վատ է ապրում, եթե հանրությունն օտարված է իշխանությունից, առկա է չդադարող արտագաղթ, ակնհայտ է դատաիրավական եւ այլ համակարգերի գլխիվայր վիճակ, մարդիկ գործազուրկ են, հիվանդներն իրենց մահկանացուն են կնքում առանց բժիշկ տեսնելու, հակակրանքով ենք խոսում խորհրդարանի ու կառավարության մասին, հյուծվում են արվեստները, կրթությունը, գիտության բնագավառը, ինչպե՞ս կարող էր այս համապատկերում ընտրվել նման խորհրդարան կամ վերընտրվեին որեւէ նախագահ ու նշանակվեին այս մարզպետները: Այսքանից հետո սահմանադրական դատարանի կամ ԿԸՀ-ի որոշումները ժողովրդի համար ոչինչ չարժեն: Հիմա որքան կուզի քամին թող փչի: Այստեղ երկուսից մեկը տառապում է կաբոտոնիզմով (իրականության զգացողության կորուստ): Այդ մեկը իշխանությունն է: Ամբողջ միջնադարում մարդու իրական հայրենիքը եղել է երկինքը, բայց մի օր նա իջավ երկիր եւ տեսավ շոշափելին: Տեսավ ու անցավ ռենեսանսի: Հիմա որքա՞ն ժամանակ է պետք, որ հայրենի իշխանությունն ընդդիմության հետ հասկանա իրականությունը, եւ քաղաքական վերածնունդը դառնա պարտադիր: Վստահ եմ, որ այս ընդդիմությունն անկարող է ներազդել իշխանության վրա, չի կարող նաեւ իշխանությունն ազատվել ընդդիմությունից, քանզի այն եթե այսօր թույլ է, վաղը կգան նորերը, եւ ամեն ինչ այլ ընթացք կունենա:

Հայկական քաղաքականության առանձնահատկությունները

Մեր դատաիրավական համակարգը, խորհրդարանն ու կառավարությունը, մեծ ու փոքր չինովնիկները գործում են համապատասխան իշխանության թելադրանքի, ինչպես Հին Հռոմում՝ նայած միապետը բութ մասը ինչպես կպահեր՝ դեպի վե՞ր, թե՞ ներքեւ: Սա է հայ քաղաքականության ելակետը, ավաղ: Մեր քաղաքականության աղը շահն է, փողը: Մեզանում իշխանությունը փող է, փողը՝ իշխանություն: Այս բոլորը բերում է քաղաքականության ստրկացման, իսկ ստրկացված քաղաքականությունը կծնի ստրուկ, նաեւ տեր: Մինչդեռ գերադասելին քաղաքականության ստրուկը լինելն էր: Արդյունքում եւ տերը, եւ ստրուկը հասարակության դեմ են: Պետք է նկատել, որ այս ստրուկները նաեւ հարուստ ֆեոդալներ են, օրինակ, պատգամավորներից շատերը: Ստրուկ են, քանզի գործում են իշխանության ծածկագրերով, ֆեոդալներ են, քանզի գործում են իշխանության բարձր հովանու ներքո: Քիչ բացառությամբ, ԱԺ որոշումները բնավ ժողովրդաշահ չեն, կարծում է նույն ժողովուրդը, դրանք հարմարեցված են իրենց շահերին: Սա ներսի պատկերն է: Հասարակությունը նույնչափ դժգոհ է դրսի հետ կապված, մանավանդ աշխարհաքաղաքական հարցերի առումով: Ադրբեջանը տարիներ շարունակ աշխարհով մեկ աղաղակում էր, թե Հայաստանը զավթել է իր տարածքի 20 տոկոսը, ագրեսոր է: Մենք հեգնում էինք, թե էլի իր երգն է երգում, թե օտարները դա համարում են անլուրջ: Արդյունքում ստացանք Թերի Դեյվիսի զեկույցը: Հիմա էլ զեկույցն ենք հեգնում, թե որեւէ ուժ չունի: Եվ այսպես շարունակ: Մինչդեռ մենք զլացանք հակաքարոզչության հարցում: Նույն միջազգային հանրությանը չբացատրեցինք Ղարաբաղյան հարցի բուն էությունն ու մի անգամ, երբ Քոչարյանը Եվրոխորհրդում այդ մասին ակնարկեց, զարմանք ապրեցինք: Այնինչ դա եւ ավելին պետք է արվեր վաղուց, որպեսզի Բաքուն չկարողանար իր սուտը ճշտի տեղ անցկացնել: Մենք այդ ընթացքում զբաղված էինք երկիրը բաժանել-վերաբաժանելով:

Մեր քաղաքականության առանձնահատկություններից է վարկերի անհետացումը: Օրինակ, խոսում էին ջրային տնտեսությանը հատկացված 30 մլն դոլարի եւ այդպես էլ չիմացանք, թե ինչ եղավ: Իսկ քանի՞ նման վարկեր եկան ու գնացին: Չկա ոչ մի բացատրություն: Ամեն ինչ նույն ընտրությունների տրամաբանությամբ է դրսեւորվում՝ խախտում չի եղել, ամեն ինչ եղել է ազատ, արդար, թափանցիկ: Կամ հիշո՞ւմ եք կովկասյան վագրի ցատկը: Թվում էր՝ նման աճերի պայմանում Հայաստանը շուտով կդառնա Շվեյցարիա: Կարելի է ասել, որ քաղաքական տնտեսական թիփին մեզ շատ է բնորոշ: Կամ այս միագույն, միասեռ կուսակցությունները. կարծես բարձրագույն կրթության դիպլոմի խնդիր լինի, ամեն մեկը մի կուսակցության կնիք է ուզում ունենալ: Ինչի՞ համար: Էդ ո՞ր կուսակցությամբ է մինչեւ հիմա հանրությունը հիացել կամ տեսել դրա օգուտը: Դասական, կիսադասական, շարքային, արտոնյալ բոլոր կուսակցություններից էլ բուն ժողովուրդը երես է դարձրել: Մի կուսակցապետ նետվում է ամերիկյան կոնգրեսականի գիրկը՝ իրեն համարելով ամերիկամետ (ցուցադրելով թե ինքը քաղաքականության մեջ է), մյուսը օրհնված սհաթից է խոսում, մեկ ուրիշը լեհական ռազմական խմբում հայ զինվորի Իրաք մեկնելու փաստը դիտում է փառահեղ ինտեգրացում: Իսկ շահը, ընչաքաղցությունն արդեն հայկական քաղաքականության շոգեքարշն է: Չասեմ, բոլորս գիտենք:

Մեծ քաղաքականության ծիրում մենք մեր մանկական թոթովանքներով հպարտանում եւ ուզում ենք դեր ու կշիռ ունենալ: Մենք աշխարհին շարունակ նայում ենք ռուսական պատուհանից եւ բան չենք տեսնում, չեն տեսնում նաեւ մեզ: Հարավային Կովկասի երկու հանրապետություն ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու փուլում են, մենք մտածում ենք՝ բազմաթիվ կնճռոտ, չլուծված խնդիրներ ունենալով հանդերձ: Ռուսաստանի ռազմավարական գործընկերն ենք, բայց ի վարձ համագործակցության, չգիտես ինչպես, Պուտինն իր ելույթում անհասկանալի մտքի թռիչքով Ղարաբաղն աղերսեց բեսլանյան իրադարձությունների հետ: Մեր արտաքին գործերի գերատեսչությունը պարզաբանում պահանջե՞ց Մոսկվայից: Կամ ինչպե՞ս է լինում, որ թուրք ելուզակներն ազատ մտնում են հայկական տարածք, քշում-տանում են անասունները: Սա հո կոմեդիա է: Չթվարկեմ, բազմաթիվ հարցեր դուրս են եկել իրենց շավղից, որոնք կարգավորել է պետք: Իսկ մեր քաղաքականության թիվ մեկ հոգսն այսօր տնտեսությունը պետք է լինի: Չեղավ դա՝ մնացածն աբսուրդ է: Չկայացած մեր պետության ամենակայացածներն օլիգարխներն են, կլանները, կոռուպցիան: Անշուշտ, այս բոլորն առկա է նաեւ մնացած բոլոր ոչ ժողովրդավար երկրներում: Բայց եթե այդ երկրներում կա պայքար դրանց դեմ, մեզ մոտ նման պայքարի բացակայությունն ակնհայտ է:

Իշխանությունն ու ընդդիմությունը միեւնույն կամրջի երկու ծայրերն են, որոնք պարտադիր պետք է ձգվեն իրար եւ ամբողջացնեն կամուրջը: Այդ կամուրջն է, որ, ցավոք, ոչ մի կերպ չի ամբողջանում, եւ հանրությունը չի կարողանում օգտվել կամրջից:

Այսօր փաստորեն ընդդիմության դաշտը կիսով չափ դատարկ է եւ այդ դաշտը նվաճել է պետք, բայց ոչ ինքնանպատակ: Դա պետք է լինի հասարակության պահանջով եւ հասարակության համար:

ՏԻԳՐԱՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՍՆՈՒՆԴ

Ռուս գիտնականները տագնապի զանգ են հնչեցնում

«Միկոյան» ֆիրմայի արտադրանքը նշված է գենետիկորեն մոդիֆիկացված մթերքների ցանկում

«Ռուսաստանին սպառնում է կենսաբանական ահաբեկչությունը, ռուսական էկոլոգիապես մաքուր մթերքները փոխարինվում են արտասահմանյան գենետիկորեն մոդիֆիկացված (ԳՄ) սննդով: Պետք է կանգնեցնել այս վտանգավոր մթերքների վայրենի ներհոսքը եւ այս մասին իրազեկել նաեւ գնորդներին», Ռուսաստանի 3 տասնյակ հասարակական, քաղաքական ու գիտական կազմակերպություններ այս բովանդակությամբ նամակ են հղել նախագահ Վլադիմիր Պուտինին: Գիտնականները պահանջում են վճռականորեն արգելել այս սննդատեսակների մուտքն ու իրացումը երկիր եւ ընդունել համապատասխան օրենք կենսաբանական անվտանգության մասին:

Այս մասին կարդում ենք newsru-ի ինտերնետային էջում:

Հիշեցնենք, որ եվրոպացի փորձագետների հավաստմամբ, դեռեւս լիովին բացահայտված չէ բացասական ներգործությունների այն ողջ տեսականին, որ կարող է առաջանալ կենսատեխնոլոգիական միջոցներով ստացված այս մթերքներից:

Գենետիկորեն մոդիֆիկացված սոյան կարող է ուժեղ ալերգիայի պատճառ դառնալ, իսկ երեխաների մեջ նույնիսկ հորմոնալ խախտումներ առաջացնել: Գիտնականները ԳՄ կարտոֆիլով 9 ամիս կերակրել են առնետներին, կենդանիների մեջ արձանագրվել է իմունային հավասարակշռության, նյութափոխանակության խախտումներ:

Նամակին կից նշվել է Մոսկվայում վաճառքի ներկայացվող տրանսգեն մթերքների ցանկը: Ռուսաստանը ավանդաբար այն երկրների շարքում է, որտեղից մեր երկիր ներմուծվում է սննդամթերքի մեծ տեսականի: Այս առումով ռուս գիտնականների ու հասարակական կազմակերպությունների տագնապի ահազանգը նախազգուշացում է նաեւ մեզ համար: Առավել եւս, եթե ներկայացված ցանկում նշված են նաեւ այնպիսի արտադրատեսակներ, որոնք լայնորեն գովազդվում ու վաճառվում են նաեւ Հայաստանում, ինչպես, օրինակ, «Միկոյան» ֆիրմայի արտադրանքը:

Ոչ մեծ քանակությամբ ԳՄ-ի ԴՆԹ պարունակող մթերքների ցանկն այսպիսին է.

Հավի տոտիկներ. արտադրող՝
«Միկոյան» ՓԲԸ
Խեցգետնի տոտիկներ.
«ՌՕԿ» ՓԲԸ
Ֆարշ տավարի մսից.
«Միկոյան» ՓԲԸ
Պելմենի տավարի մսից.
«Կաչեստվեննիե պրոդուկտի» ՓԲԸ

Նշանակալի քանակությամբ ԳՄ ԴՆԹ պարունակող մթերքներն են.

Մանկական սնունդ՝ «Սվինինա» արտադրող՝
«Տիխորեցկի» մսի կոմբինատ
Կաթնային նրբերշիկներ.
մսի կոմբինատ՝ «Բիրյուլեւսկի»
Մսի պաշտետ. արտադրող՝
«Օստանկինո» մսի կոմբինատ

Հայաստանում, սակայն, ամենաքիչն են տեղյակ այս խնդրին, իսկ օրենքի անհրաժեշտության մասին ծիծաղելի է անգամ խոսելը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ճանապարհ կյանքի հաստատմամբ

Հարցազրույց հրատարակիչ Սարգիս Խաչենցի հետ

1994 թ. «Սարգիս Խաչենց» հրատարակչությամբ լույս տեսած Պոլ Գոգենի «Նոա-Նոա. Առաջ եւ հետո. հոդվածներ, նամակներ» գրքով նախանշվեց աշխարհայացքային որոշակի ուղղվածությամբ եւ հոգեւոր-մշակութային լուրջ քաղաքականություն իրականացնող հրատարակչական ծրագրի սկիզբը: Գաղափարական կայուն համոզմունքների տեր հրատարակիչ-թարգմանիչների, արվեստի տեսաբանների պրոֆեսիոնալ խումբը խնդիր էր դրել հայ մշակութային իրականություն առաջին անգամ ծրագրված ու մտածված ներմուծել համաշխարհային արվեստաբանական, իմացաբանական, գեղագիտական մտքի լավագույն դրսեւորումները: Որպես բնաբան՝ գրքի «Մուտք»-մանիֆեստի համար ընտրված Հ. Թումանյանի «Մենք ունենք հույս ունենք մի՜շտ դեպի լույս» խոսք-կարգախոսը, հրատարակչության տնօրենի՝ Սարգիս Խաչենցի եւ իր գաղափարակից-համախոհների ներքին կայուն համոզմունքն է, որն էլ նրանց լույսի ուխտագնացության է առաջնորդում: Եվ այն արահետը, որ այսօր բացում են գրքին ու մշակույթին նվիրված այս անձինք, ապագայում պտղաբերվելու եւ հոգեմտային նոր դաշտ է ստեղծելու:

Եվ չնայած «Սարգիս Խաչենց» հրատարակչության տնօրենի այն խոսքերին, թե իրենք դեռեւս այսպես ասած «նախերգանքային» փուլում են, բայց այսօրվա մեր իրողությունների ֆոնին փոքրաթիվ պրոֆեսիոնալներով հրատարակչության 10-ամյա գործունեությունն արդեն կայացած փաստ է: «Իմացություն գրադարան», «Արվեստ», «Ժամանակ եւ Խոսք» եւ այլ մատենաշարերով լույս տեսնող գրականությունը հայ հոգեւոր-մշակութային դաշտում արժեքավոր ներդրում լինելուց զատ, ակնկալած ունի նաեւ հասարակական մտքի ու գեղագիտական ճաշակը կրթելու առաքելություն: «Սարգիս Խաչենց» հրատարակչությունն ունի մշտական ընթերցողների շրջանակ, եւ ամեն նոր գիրք նրանց համար կարեւոր իրադարձություն է:

Մեր զրույցը Սարգիս Խաչենցի հետ սկսեցինք «Մուտքում» արտահայտված այն սկզբունքային գաղափարից, թե նմանաբնույթ գործունեությունն անհրաժեշտ պայման է, «որպեսզի Հայաստանյան հողում երբեւէ ծնվի եւ կատարելապես դրսեւորվի նոր, արթուն, հզոր մտավորականություն, մտքի էլիտա, այն հոգեւոր միջնաբերդը, որի ամրակայությամբ միայն կենսունակ ու զորեղ է ցանկացած ժողովուրդ»:

– Պրն Խաչենց, տասը տարի անց ինչպե՞ս է արդյունավորվել ձեր գործունեությունը:

- Նույն «Մուտքի» մեջ այդ մեջբերված խոսքից հետո ասվում է, որ դա տասնամյակների ճանապարհ է: Մենք դեռ բուն գործողությանը չենք հասել, դեռ նախերգանքի փուլում ենք, եւ եթե հաջողվի այն ավարտին հասցնել, հնչեցնել հիմնական թեմաները հետագա ներկայացման համար, դա կլինի բավականին լուրջ եւ անդառնալի պրոցես ու «արդյունք»: Այստեղ, ինչպես եւ բոլոր մեծ ծրագրերի պարագայում, կարեւորը ոչ թե ձեռքով շոշափելի արագ «արդյունքներն» են, այլ ընթացող խորքային պրոցեսները, որոնք աստիճանաբար կվերափոխեն-կվերակենդանացնեն ազգի ներքին կառույցը, հոգեւոր կյանքը կդարձնեն օրգանական ու հարուստ, ոչ միջոցառումային ու պատահական: Դա է գերխնդիրը:

Կարելի է ասել, այժմ մենք կայացման առաջին փուլում ենք, իսկ 10 տարին կրթամշակութային, լուսավորչական նման ծրագիր իրականացնելու համար մեծ ժամկետ չէ: Այս ընթացքում, այո, մի քանի ուղղությամբ էական թեմաներ նախանշելու որոշակի քայլեր արվել են, եւ այսօր էլ նոր ծրագրեր ենք իրագործում. նախաձեռնել ենք երաժշտական մատենաշար, ուզում ենք սկսել ճարտարապետական, բնագիտական շարքեր: Մարդկային եւ ֆինանսական ռեսուրսների խիստ սակավությունը օբյեկտիվորեն թույլ չի տալիս անհրաժեշտը ողջ ծավալով անելու:

- Կրթալուսավորչական նշանակություն ունեցող ձեր գործունեությունն ուղղված է հասարակությանը: Ասենք, որ այսօրվա մեր ընթերցողը լայն առումով պատրաստ չէ այդ գրականությունն ընկալելու, բացառությամբ ընթերցողական այն նեղ շրջանակի, որն արդեն գոյություն ուներ: Նպաստե՞լ են արդյոք ձեր հրատարակությունները այդ շրջանակի մեծացմանը:

- Նախ եւ առաջ մեզ համար կարեւոր է մեր երազած չափով կայանալ իբրեւ մշակութային գործիչների, հրատարակիչների, հեղինակների, թարգմանիչների, խմբագիրների խումբ, որ ծրագիր է ստանձնել եւ պարտականություն՝ ժողովրդի, լեզվի, մշակույթի, ժամանակի նկատմամբ, բարձրացնել մասնագիտական գրքի մակարդակը, թարգմանության, պոլիգրաֆիայի որակը, իսկ դրան զուգընթաց արդեն ձեւավորվում է ընթերցողական շրջանակ, որը հասկանում է, թե այս կամ այն գիրքը պատահականություն չէ, ծրագիր է, որի պահանջը օբյեկտիվորեն եղել է եւ կա ու գնալով մեծանում է: Ինձ առանձնապես չի մտահոգում ընթերցողների փոքրաթիվությունը: Կան գրքեր, որոնք լայն ընթերցանության համար չեն, ինչպես, ասենք, Լայբնիցի «Մետաֆիզիկական երկերը» կամ Կանտի «Պրոլեգոմենները»՝ լուրջ, խրթին, ծայր աստիճան կարեւոր փիլիսոփայական աշխատություններ, որոնք անգնահատելի են հայ արդի փիլիսոփայական մտքի կայացման համար: Օրինակները կարելի է շարունակել:

- Կա տեսակետ, թե նման գրքերը մասնագետները բնագրով կարդալու հնարավորություն ունեն, ուստի հայերեն թարգմանելու անհրաժեշտություն չկա:

- Դրանք պարզունակ, «ոչ-մասնագիտական» առարկություններ են: Մի՞թե համաշխարհային մտքի կոթողները լոկ թարգմանվում են, որ մասնագետները կամ իրենց մասնագետ համարող անձինք դրանք հայերեն կարդան: Բնավ: Խնդիրը մայրենի լեզուն եւ մշակույթը հարստացնելու մեջ է. քո լեզվով-մշակույթով դուրս ես գալիս համամարդկային մշակույթի մեծ ու փոքր ճամփաները, հոգեւոր «ավար» հավաքում, եւ երբ այն հնչում է հայերեն, դառնում է լեզվիդ ու մշակույթիդ սեփականությունը: Գիրքը (տեքստը) մի՞թե միայն ինֆորմացիայի աղբյուր է: Ոչ, նախ եւ առաջ հոգեւոր արժեք է, հոգեւոր էություն, որը գործելով քո լեզվամտածողության դաշտում՝ հատկություն ունի ծնելու-բազմապատկելու նոր արժեքներ: Ոգեղեն այդ լիցքը, լեզվաիմաստային գրգիռը, որ ներմուծվում է, դառնում է բեղմնավորման հզոր աղբյուր. թարգմանելիս ու ներմնելիս կենդանի սերմեր ես ցանում:

- Իբրեւ մտավորական մարդ, ի՞նչ եք խորհում ժամանակ-բարոյականության եւ ձեր ասած այդ «սերմնացանության» մասին:

- Շատ դինամիկ եւ հակասական ժամանակներ են հիմա աշխարհում, մեր երկրում: Փլուզումներ, զանգվածների ծրագրված բթացում: Դա, իհարկե, միայն հայկական երեւույթ չէ: Սակայն կա երկբեւեռություն: Մարդկանց մեծ մասը տրված է առաջին բեւեռին, եւ սակավաթիվ մարդիկ՝ մյուսին: Մի կողմից՝ վերջիններիս ձեռքով ստեղծվող մշակույթ եւ մեծ արժեքներ, մյուս կողմից՝ հետզհետե մեծացող զանգվածներ, որ տրվում են հաճույքների եւ անմիտ գոյության: Սա, կարելի է ասել, քաղաքակիրթ կամ, ավելի որոշակի, քրիստոնեական աշխարհի ներկա վիճակն է, մի սարսափելի ճգնաժամ, որն առաջացավ օրինաչափորեն, թեեւ դա բնավ չի նշանակում, թե այդ քաղաքակրթության հիմունքները սխալ են կամ խախուտ, ինչպես ջանում են ապացուցել որոշ 'տաք գլուխներ: Ամենաառողջ օրգանիզմն էլ իր գոյության ընթացքում ունենում է ճգնաժամեր, որ կամ բարձրանալով զարգացման հաջորդ, առավել բարձր, այժմ միակ կենսունակ փուլ՝ կհաղթահարի եւ կշարունակի ապրել, կամ, հակառակ պարագայում, կմնա նույն, այլեւս ժամանակավրեպ ու աղետաբեր տեղում, կքանա, ապա ցած կգլորվի ու կոչնչանա:

Դարերի, հազարամյակների ընթացքում եվրոպական, արեւմտյան տիպի քաղաքակրթությունը բնականոն (թեեւ դժվարին) զարգացմամբ հանգեց ինդիվիդուալիզմի այն հիմնարար սկզբունքին, որով իմաստավորվում է մարդը, նրա ես-ը, ներաշխարհը, չմիջնորդավորված շփումն աստվածայինի հետ, նրա անհատական գիտակցությունը, ինքնագիտակցությունը: Ինդիվիդուալիզմի ալիքը պիտի հետզհետե ուժգնանա եւ հանգեցնի անհատ մարդու պատասխանատվությանը իր անձի, իր շրջապատի, իր մոլորակի համար: Սակայն սուբյեկտիվորեն մարդը, պարզվեց, հրաժարվում է ապրել նոր, դժվարին պահանջների պայմաններում, կառչում է հնից, չի արթնանում վերահաս փորձությունների հանդիման, ուզում է անդարդ ապրել իր փոքրիկ մասնավոր կյանքը. իրեն առաջվա պես ղեկավարեն, իր փոխարեն վճիռներ կայացնեն, իսկ ինքը՝ ընդամենը զանգվածի մի անդեմ հյուլե, անվրդով գոյատեւի իր ստորադաս չնչին գոյությամբ: XX դարի համամոլորակային աղետները՝ սոցիալական, ռազմական, տնտեսական, մշակութային, տեղի ունեցան հենց այն պատճառով, որ մարդ տեսակը ազատության նոր հրամայականների պայմաններում չկարողացավ բարձրանալ իր էվոլյուցիոն հաջորդ փուլը լիարժեքորեն: Պատմության ընթացքում լինում են օրինաչափորեն առաջացող սուր իրավիճակներ, երբ անհատն ու ժողովուրդները այդ նոր իրավիճակներին պիտի բերեն իրենց պատասխանը: Դրանք մարտահրավերներ են մարդկությանը եւ անհատ մարդկանց՝ անհատի ազատության, հոգեւոր, մշակութային ազատ ընտրության, բարու եւ չարի: Մի խոսքով՝ գիտակցության գերխնդիր, որի անհատական եւ հանրային լուծումներից է կախված մոլորակի հետագա ճակատագիրը:

«Արթուն եղեք» պատգամը կոնկրետ իրավիճակի համար չէ ասված միայն, այդ ներքին արթնությունն առավել, քան երբեւէ, ակտուալ է դարձել XX դարում, էլ ավելի՝ XXI-ում: Կարող է թվալ, որքան մարդ ավելի ինդիվիդուալիստ է, այնքան ավելի է խուսափելու ընդհանուր կյանքից, ապրելու միայն իր կյանքով. իրականում արթունն ու ազատը ավելի մեծ բեռ է վերցնում, նաեւ այլոց փոխարեն, կրոնական լեզվով ասած՝ ուրիշի մեղքեր վերցնում իր վրա: Քրիստոսը դա՛ արեց, վերցրեց մարդկության մեղքերը՝ Ադամից մինչեւ վերջին մարդը, որ երբեւէ կլինի: Մենք՝ սովորական մարդիկս, ի՞նչ կարող ենք առավելագույնն անել: Արթնանալ ինքներս եւ հսկել քնած եղբորը, որ գողի ծոցը չգնա, քանի դեռ քնած է, նրա պատասխանատուն դառնալ եւ փորձել արթնացնել նրան: Զինվորագրվել Կյանքին: Երբ ամեն ինչ թվում է՝ փլուզվում է, վտանգվում են կյանքի հիմունքները եւ Մարդկային Արժանապատվությունը, ոգու մարդը նետվում է փրկելու ամենակարեւորը՝ ոգին:

- Ինչպե՞ս:

- Այդ ոգին պետք է օր ու գիշեր բորբոքել, մշակել, մուծել կյանք, գրողը պետք է գրի, նկարիչը պետք է նկարի, մտածողը՝ մտածի, հրատարակիչը՝ հրատարակի: Եթե նույնիսկ մնա Ռոբինզոնի կարգավիճակում, պարտավոր է ոգին անմար պահել, որովհետեւ միգուցե այդ պահին ամբողջ մոլորակում միայն ինքն է կարգված դա անելու: Ինքն է ճշմարտության պահապանը: Իր գրասեղանի, իր նկարակալի առաջ, իր իսկ հոգում նա չպետք է տանուլ տա ճակատամարտը:

«Ոգին մի մարեք» պատգամը մարդու գործունեության ալֆան եւ օմեգան է, եւ տիեզերական այն ուժերը, որ չեն ուզում մարդն արթնանա, հրաշալիորեն գիտեն մարդու ուժն ու թուլությունը, սակայն մի բան աչքաթող է արվում, որ մարդ արարածը, որքան էլ թույլ, որքան էլ Պասկալի խոսքով, ընդամենը մի եղեգ մտածող, բայց եթե չի ուզում հանձնվել, աշխարհում չկա մի ուժ, որ իրեն կարենա հաղթել: Մարդն անպարտելի է, եթե գիտակցել է դա, նրան մասնատել բզիկների կարելի է, բայց ոչնչացնել՝ անհնար է, եթե նա ոգու կրող է:

- Գլոբալիզացիան այսօր ոչ միայն սպառնում է ազգային մշակույթների բազմերանգությանը, նաեւ ոգու սով է բերում: Երկու միտում է նկատվում՝ սեփական դիմագիծը պահպանելու համար ներփակվել կեղեւի մեջ կամ՝ առհասարակ անտարբերություն ազգային արժեքների հանդեպ:

- XX դարում, երբ սկսվեց ազատ անհատի, մարդու՝ իբրեւ մոլորակի զավակի ինքնագիտակցության աճը, եթե կարելի է ասել ընդլայնվեց մարդու ինքնազգացողությունը իր մեծ տանը, տիեզերքում, դրան զուգահեռ եւ ի հետեւանք նոր բովանդակություն ստացավ կոսմոպոլիտիզմի գիտակցումը, բայց ոչ քաղաքականացված նշանակությամբ, այլ հունարենի նախնական իմաստով, երբ մարդն իրեն դիտում է տիեզերածին, տիեզերաբնակ էակ: Սա, իհարկե, չի նշանակում, թե նա հրաժարվում է իր ազգի ավանդույթներից, մշակութային արժեքներից ու առանձնահատկություններից: Առաջին կոսմոպոլիտը Սոկրատեսն էր, կոսմոպոլիտ էր Լեոնարդոն, Գյոթեն, եւ յուրաքանչյուրը առավելագույնս դրսեւորել է իր ազգայինը, որը, դարձյալ, չի նշանակում կտրված լինել աշխարհից եւ պարփակվել սեփական կեղեւի մեջ, ընդհակառակը՝ միայն քո հողում հզոր արմատներ գցելով կարող ես վեր սլանալ եւ սաղարթովդ դիպչել աստղերին: Այսօր ավելի, քան երբեւէ օրակարգի հարց է նման սպիրիտուալ համամոլորակային գիտակցությունը: Երբ այն ուշանում է, եւ մարդը կորցնում է զգոնությունն ու քնում, գոյացած պարապի մեջ իսկույն սողոսկում է դրա խեղկատակված նմանակը՝ «գլոբալիզացիա» կեղծ կարգախոսով երեւույթը, որն ապօրինաբար յուրացրել է մոլորակ (գլոբուս) բառն ու մոլորության մեջ գցել ամեն գնով պրոգրեսի սիրահարներին եւ իրականում այլ բան չէ, քան արդի իմպերիալիզմի կաստայի դրսեւորում, տոտալիտարիզմ:

Համահարթեցումը սկզբունքորեն ապազգային եւ հակաերկնային երեւույթ է, հողեղեն է բառիս հոռի իմաստով: Չի կարելի թերագնահատել սրա բերած մահացու, մարդկության դեմ ուղղված վտանգը, բայց պետք է նաեւ հասկանալ, որ թաքնվելով չես փրկվի, ալիքը, միեւնույն է, քեզ ոտով-գլխով կծածկի: Հաղթահարել սա կարելի է միայն գիտակցության արթնացմամբ եւ դարաշրջանի հոգեւոր ազդակներին համեմատ գործելով:

Գլոբալիզացիան, լինելով նախ եւ առաջ «ամերիկյան դեմոկրատիայի» արդյունք, որպես կանոն դիտվում է ամերիկյան ոգեզուրկ մշակույթի էքսպանսիա մոլորակի վրա: Բայց դա այդպես չէ, այն զուտ քաղաքական երեւույթ է, սրա վատթարագույն տեսակը: Գլոբալիզացիայի առաջին հարվածը հենց ամերիկյան ժողովուրդն է ստացել, նախ եւ առաջ նրան են մոլորեցրել, իսկ մեզ՝ աշխարհի մարդկանց, Էմերսոնով, Ֆոլկներով կամ Ջեքսոն Պոլլոքով չեն գալիս նվաճելու, մեզ գալիս են նվաճելու արտամշակութային եւ հակամարդկային երեւույթներով: Եվ առաջին զոհը Էմերսոնի ու Ֆոլկների ժողովրդի մշակույթն է, ինչպես ֆաշիզմի առաջին զոհը Գյոթե եւ Ռիլկե տված մշակույթը եղավ, բոլշեւիզմինը՝ բազմազգ Ռուսաստանը:

Գլոբալիզացիան պետք է տարբերել ճշմարիտ համաշխարհայնացումից, հունական իմաստով կոսմոպոլիտիզմից:

Տես էջ Բ

ԺԻՐԱՅՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԿԸ ՓԱՅԼԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԵՄԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

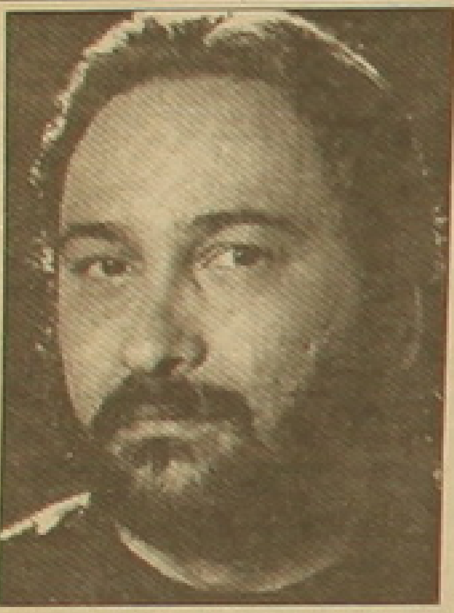

Փիթըր Բրուք եւ իր դուստրը՝ Իրինա Բրուք, թատրոնի եւ սինեմատոգրաֆի տիտաններ են Եւրոպայի մէջ: Որեւէ գործակցութիւն այդ զոյգ մեծութիւններուն հետ արդէն վկայութիւն է միջազգային համբաւի:

Իրինա Բրուք իր համբաւը վաստակած է Նիւ Եորքի «Օֆ Բրոդուէյ» բեմերու վրայ, ապա վերադառնալով Եւրոպա՝ սկսած է հետեւիլ իր տաղանդաւոր հօր ոտնահետքերուն, 1996-ի Անգլիոյ մէջ բացառիկ յաջողութեամբ ներկայացնելով Կալինովսկիի «Գազանը լուսնի վրայ» թատերախաղը: Խանդավառուած այդ բեմադրութեան յաջողութենէն, թատերախաղին ֆրանսերէն մեկնաբանութիւնը ան կը ներկայացնէ Ավինիոնի (Ֆրանսա) 1998-ի թատերական փառատօնին՝ աւելի փայլուն գնահատականներով: Նոյն բեմադրութեան փարիզեան ներկայացումները բեմադրիչին կ'արժանացնեն բազմաթիւ «Մոլիէր» մրցանակներ, որոնք ֆիլմաշխարհի մէջ կը համապատասխանեն աւելի ծանօթ օսկարներու:

Կալինովսկիի թատերախաղը հայկական եղեռնէն վերապրած ամերիկահայ երիտասարդ ամոլի մը դրաման է: Այս հայկական առնչութենէն անկախ Իրինա Բրուքի այդ յաջողութեան սատարած էր ուրիշ հայ տաղանդ մը՝ Սիմոն Աբգարեան, ստանձնելով Արամի գլխաւոր դերը:

Նշանաւոր այս բեմադրիչին համար կարծէք հայկական այս առնչութիւնները կը հանդիսանան դրական թալիսմաններ եւ ինք իր յաջորդ բեմադրութեան մէջ կը ներգրաւէ հայ ծագումով ուրիշ յայտնի տաղանդ մը՝ դերասան Ժիրայր Փափազեանը:

Բերթոլդ Բրեխթ՝ նոր մեկնաբանութեամբ

Բերթոլդ Բրեխթ արդի ժամանակներուն ամէնէն խորհրդաւոր թատերագիրներէն մէկն է, որուն գործերը խորապէս փիլիսոփայական եւ ընկերաբանական են: Ան հեգնանքի, զուարթախոհութեան (հիւմըր) եւ երգիծանքի (աւելի՝ irony) միջոցաւ վեր կ'առնէ մարդկային եւ ընկերային ցաւերը եւ զանոնք կը մեկնաբանէ առանց համաչութեան: «Մայր քաջութիւն», «Կովկասեան կաւիճէ շրջանակը» եւ այլ թատերգեր անոր յայտնի գործերէն են, որոնք միշտ կը ներկայացուին համաշխարհային բեմերու վրայ: Իրինա Բրուք խիզախած է աւելի հսկայ մարտահրաւէրի մը՝ ընտրելով նուազ ծանօթ բայց նոյնքան ուժեղ գործ մը՝ «Սէ Չուանի բարի հոգին»: Միայն բացառիկ ու տեսլապաշտ տաղանդ մը կրնար այդ ծանր գործը մատչելի դարձնել հասարակութեան, տալով բեմադրական համեղ ու կլանող մեկնաբանութիւն մը:

Այս բեմադրութիւնը միացեալ արտադրութիւնն էր Փարիզի Փալէ դը Շայոյի ազգային թատրոնին եւ Լոզանի թատրոնին: Հետեւաբար այս գործը աւելի քան 100 անգամ ներկայացուեցաւ Փարիզի եւ Ֆրանսայի շրջանային թատրոններուն մէջ, ինչպէս նաեւ ֆրանսախօս այլ երկիրներու բեմերուն վրայ (Զուիցերիա, Բելճիքա) ամբողջովին լեցուն սրահներու մէջ: Այս թատերախաղին արտակարգ շրջապտոյտը վերջ գտաւ անցեալ ամիս՝ տեղատարափ ծափահարութեանց ու մամուլի հիացական գրութեանց ներքեւ:

Երեք Աստուածներու փնտռտուքը

Թատերախաղին գլխաւոր դէմքերը երեք աստուածներ են, որոնք երկինքէն կ'իջնեն երկիր՝ բարի հոգի մը գտնելու: Ըստ Բրեխթի՝ հազուագիւտ բան մը: Երկար փնտռտուքէ ետք այդ աստուածները այդ բարի հոգին կը գտնեն Չինաստանի Սէ Չուան քաղաքին կամ գիւղին մէջ: Այդ բարի հոգին ուրիշ մէկը չէ, եթէ ոչ այդ քաղաքի մայթերուն... բոզը՝ Շէն Թէ, որ ազնուօրէն ապաստան կ'ընծայէ այդ աստուածներուն, որոնք կը վարձատրեն զայն: Սակայն, ամէն շահադէտ տիպար կը չարաշահէ ազնուութիւնը այդ բարի հոգիին, որ ճարահատ կը ծպտուի՝ դառնալով իր մէկ զարմիկը՝ Սուի Թա . ան ալ իր կարգին կը սկսի օգտագործել իր նոր սկսած ծխախոտի գործը՝ չարաշահելով բանուորներն ու իրեն առնչուող այլ տիպարներ: Երեք աստուածները դատարան կը կանչեն վաճառական Սուի Թան, որ ի՛նչ ետք դիմակը հանելով կը յայտնուի իբրեւ Սէ Չուանի բարի հոգին՝ Շէն Թէն:

Այդ պահուն երախտագէտ աստուածները խոյս կու տան երկրէն, թոյլ տալով որ մարդիկ շարունակեն չարաշահել իրար, ըստ առաջնոյն:

Դերաբաշխումներ եւ դերակատարութիւն

- Շէն Թէի գլխաւոր դերը ստանձնած էր Ռոման Բեռանժէն՝ անուանի դերասանուհին ֆրանսական ֆիլմերու եւ բեմերու: Անոր եղերական այլ ջղուտ խաղարկութիւնը առաջին վայրկեանէն կ'առինքնէր հանդիսատեսները: Ձայնի ճկուն ելեւէջներով, զգացումներու եւ ջիղերու վրայ անդրադարձող նուրբ մեկնաբանութիւններով ան Բրեխթի թատերախաղին տուաւ բոլորովին ուրոյն մեկնաբանութիւն մը:

Երեք աստուածները անմիջականօրէն կը շրջապատէին երեք աստուածները՝ որոնց գլխաւորը կը մարմնաւորէր Ժիրայր Փափազեան: Նկատի ունենալով տիպարներու ստուար թիւը, բեմադրիչը իր դերաբաշխումներուն մէջ մէկէ աւելի դերեր վստահած էր գլխաւոր դերասաններուն: Այսպիսով Ժիրայր Փափազեան, բացի իր Աստուծոյ գլխաւոր դերէն, հանդէս կու գար նաեւ իբրեւ գործազուրկ նուագածու եւ վաճառող գործակատար, այդպիսով դրսեւորելով իր տաղանդին բոլոր երեսները, մանաւանդ յայտնաբերելով իր երաժշտական տաղանդները երգով ու նուագածութեամբ կիթառի, փողի եւ արմոնիքայի:

Միջազգային աստղերու համաստեղութեան մէջ կեդրոնական դիրք մը գրաւած էր հայազգի դերասանը: Զարմանքի եւ ընթրոս նկարագրէն մինչեւ իմաստասիրական դիմախաղերը ան կատարեց համոզիչ ու յանկուցիչ անցումներով:

Յատկապէս շքեղ էին Փարիզի Փալէ Շայոյի ներկայացումները, որոնք կայացան ընթացիկ տարուան տարիի սկիզբը՝ մասներու վրայ հաճոյող հայ հանդիսականներու ալ ներկայութեամբ: Սրահի 1600 հանդիսականները երկարատեւ ծափահարութիւններով կը յայտնէին իրենց գնահատանքն ու հիացումը:

Իսկապէս ինքնատիպ բեմադրութիւն, երաժշտական սքանչելի զուգորդութիւն եւ խոր մեկնաբանութիւն:

Բրեխթի յաղթական շրջապտոյտէն ետք Իրինա Բրուք կը պատրաստուի ինքնատիպ մեկնաբանութեամբ ֆրանսացի հասարակութեան ներկայացնել Շէյքսփիրի մէկ գլուխգործոցը՝ «Արքայ Լիր», որուն մէջ դարձեալ դեր մը վերապահուած է հայազգի աստղին՝ Ժիրայր Փափազեանին:

Մշտական արուեստագէտը

Աւելի քան տասնամեակէ մը ի վեր Ժիրայր Փափազեան հանդէս կու գայ փարիզեան բեմերուն վրայ ընդհանրապէս շէյքսփիրեան դերերով եւ յաճախ ալ՝ ֆրանսական դասականներով, ինչպէս վերջերս խաղաց Մոլիէրի «Սկապէնի արկածներ»-ուն մէջ:

Ֆրանսական բեմերու իր յաջողութիւնները զինք չեն հեռացուցած իր ազգային մշակոյթէն: Վերջին շրջանի անոր իրագործումները եղան իր մասնակցութիւնը «Անուշ» օպերայի միջազգային բեմի (Դիտրոյթ) ներկայացման, ինչպէս նաեւ «Արշակ Բ.»-ի վերածնունդի մէջ (Սան Ֆրանսիսկօ):

Բացի ասկէ ան թարգմանած եւ բեմադրած է Յակոբ Պարոնեանի «Ատամնաբոյժն արեւելեան» փարիզեան արհեստավարժ բեմի վրայ, միեւնոյն ատեն ստանձնելով Թափառնիկոսի գլխաւոր դերը:

Իր նախաձեռնութիւնն է նաեւ «Զուարթեան» հեստագոտական հիմնարկը, որուն առաքելութիւնն է վերականգնել հայկական եւ առաւելաբար արեւմտահայ թատերական եւ օպերեթային գործերը եւ բեմադրութեամբ եւ թարգմանութեամբ զանոնք բարձրացնել միջազգային բեմահարթակ:

Տաղանդաւոր դերասան բեմադրիչը լուռ ստեղծագործութեան նուիրուած մշտական արուեստագէտ մըն է, որ առանձինն շատ աւելի կ'իրագործէ, քան բազմաթիւ եւ բազմագոյն կազմակերպութիւնները հայկական արուեստը մատուցելով աւելի լայն աշխարհին:

Ն. ՆԱԶԱՐԵԱՆ,
Փարիզ

Ա էջից

Դու քո մշակույթի հավատարիմ զավակն ես, քո հողում ծնված ամեն ոգեղենի կրողը եւ պատասխանատուն, բայց եւ հասկանում ես, որ մոլորակը բնակեցված է մարդկային մեկ տեսակով, մեկ հորից ծնված: Մարդկության միասնականության գիտակցությունն է, որ XX դարում դարձել է շատ ակտուալ, եւ տիեզերաբնակության գիտակցությունն անպայման հոգեւոր, սրբիրտուալ բնույթ ունի: Գլոբալիզացիան՝ տոտալիտարիզմն ու համահարթեցումը, ուղղված է մարդ արարածին հոգեւոր մշակույթից կտրելուն, հեշտ կառավարելի խամաճիկ դարձնելուն: Դրա դեմ պայքարի ամենազորեղ մեթոդը մարդու մեջ անհատականության սկզբունքը, մշակութային (ազգային-համամարդկային) հակումները փայփայելն է: Գլոբալիզացիայի դեմ պետք է պայքարել ճշմարիտ համաշխարհայնեցման զենքով, ոչ թե ազգայնամոլությամբ ու մեկուսացմամբ: Այսինքն՝ բացվել բոլոր ժողովուրդների հոգեւոր մեծ արժեքների առաջ՝ համաշխարհային մտքի նվաճումները ազգային մշակույթի կողով ու ալգորիթմով յուրացնելու ճանապարհով, աշխարհին տալ սեփական մշակույթի հարստությունները: Փակվել կնշանակի ծանծաղանալ, ճահճանալ, պարտվել ի վերջո: Տիեզերական Ոգին ուզում է բնակվել ամեն ազգային մշակույթի մեջ, եւ ազգային մշակույթները պետք է ճանաչեն այն, - սա է փրկությունը:

Ուստի պետք է նպաստակայալաց, մտածված կերպով յուրացնել տիեզերական ոգեղենը, գիտական, փիլիսոփայական, գեղագիտական միտքը մայրենի լեզվով, քանզի լեզուն վիթխարի պատվար է եւ պաշտպան: Եթե ուզում ես պահպանել ազգային կերպարանքը, պետք է ազգային գոյության կռիվները պահես աչքի լույսի պես: Դրանցով ես դու գնում տիեզերք, դրանցով ես դու հաճելի Աստծուն: Ազգայինը մեռցնել կնշանակեր տանով տալ մարդկային բազմազգ մշակույթը, համամոլորակային միտքը յուրացնելո՛վ կարող ենք դիմակայել գլոբալիզացիային: Իսկ այստեղ մենք հայերս, սոսկալի բացեր ունենք եւ այդ առումով վտանգավոր վիճակում ենք: Այդ ծրագրված յուրացման գիտակցությամբ մենք, ահա, 10 տարի է եւ ավելի փորձում ենք ըստ կարելվույն փոխել իրադրությունը. ջուրս տանըակից ավելի գիրք հրատարակել ենք, մի այդքան էլ ընթացքում է. ափսո՛ս, միայն այդքանը:

- Դրն խաչենց, մենք հայերս պատմակա-

Ճանապարհ կյանքի հաստատմամբ

նորեն ասես պարտադրված ենք ճակատագրական երկփեղկվածության, դարասկզբի մեր մեծ ողբերգությունը՝ եղեռնը, խորացրեց այդ երեւույթը՝ ձեւավորելով Հայաստան-Սփյուռք իրողություններ: Հիմա ինչում են տեսակետներ, թե մենք տարբեր ժողովուրդներ ենք՝ տարբեր ճակատագրերով, մշակույթներով եւ հիմա էլ փառատոն-համաժողովներով փորձում ենք մերձենալ միմյանց, իբր նվազեցնել տարբերությունները:

- Էթնոսը լիարժեք ապրում է միայն իր հողում, իր հովիտների, լեռների, գետերի, կառույցների, հուշարձանների միջավայրում: Որովհետեւ իր հողում ժողովուրդը վերստեղծման, արարման, ինքնագոյացման անընդհատ պրոցեսում է: Ցանկացած սփյուռք (ոչ միայն հայ, իհարկե) կարող է գոյատեւել միայն ինքնապահպանման, կոնսերվացիայի ռեժիմում, եւ որքան էլ տենի հավերժ պահպանվել, դա իրեն չի հաջողվի. սփյուռքն ապրում է դարեր, մայր ժողովուրդը՝ հազարամյակներ:

Ինչպե՞ս կարող է իրեն իրեն պահպանել Սփյուռքը (մեր՝ ավյալ դեպքում), եթե ուզում է շարունակել իր գոյությունը: Նա պետք է չուզենա գոյատեւել իբրեւ սփյուռք եւ պիտի գոյատեւել ցանկանա իբրեւ հայ ժողովուրդ: Դա կարող է լինել ներգաղթի ձեւով. եթե ուզում են իրենց սերունդները հայ մնան, այստեղ պիտի բնակվեն՝ ապրելով Հայրենիքի կյանքով, Հայաստանը դարձնելով կենսունակ միավոր: Սփյուռքահայությունը, որպեսզի կարողանա ապրել, պետք է իրեն իրեն զոհաբերի Հայրենիքին, ինչպես սերմը՝ հողին, իր նյութական, մտավոր, հոգեւոր միջոցներով ծառայի Հայրենիքին, ինքը պետք է պատրաստ լինի սնել այս հողակտորը, որպեսզի Հայաստանից ստանա ամենաթանկը՝ գոյության ավիշն ու գրավականը:

Սփյուռքը մեծ հարստություն է, իհարկե: Ամերիկյան սփյուռքը Հայաստանի համար դուռ է Ամերիկա մտնելու ոչ միայն դիվանագիտական, տնտեսական, ֆինանսական շահերով, այլեւ մշակութային, ֆրանսիականը՝ Ֆրանսիա, եւ այլն, թվում է՝ սա պետք է նաեւ հրաշալի շանս լիներ յուրացնելու այդ երկրների մշակույթները: Սփյուռքը Հայաստանի նկատմամբ իր առաքելության հստակ գիտակցությունը պետք է ձեւավորի: Առանձին անհատներ ու համայնքներ դա փառահեղորեն գիտակցում են, եւ նորանկախ Հայաստանը շատ ավելի վաս օրեր պիտի տեսներ առանց Սփյուռքի նպաստակայալաց օգնության: Մեր գրքերի մի զգալի մասը լույս է տեսել սփյուռքի աջակցությամբ, ես խորապես երախտապարտ եմ:

- Իսկ մենք (հայրենիքը) չունե՞նք պարտավորություններ:

- Ինչպես թե, վիթխարի՜. դա մեր պարտականությունն է զավակների նկատմամբ: Եվ վերջապես, պետք չէ ասել մենք-նրանք, նույն մենքն ենք, այդ պատմականորեն առաջացած տարբերությունները՝ մտածելակերպի, լեզվի, ճակատագրի, որ եղել եւ մնում են, կվերանան երկուստեք, հանդիպակաց շարժմամբ: Դրա համար բարի կամք է պետք, աշխատանք եւ ժամանակ, իսկ դեկլարատիվ հայտարարություններով ու զգայացունց, ծախսատար շոուներով գործին շատ չես օգնի:

- Այսօր Հայ դատի խնդիրը եւ ցեղասպանության գործոնն են դարձել այն հիմնահարցերը, որոնց շուրջ համախմբվում է հայությունը:

- Անկասկած, Հայ դատը կարեւորագույն հարց է, որի հետապնդումը պարտադիր է: Անթույլատրելի կլիներ որեւէ կերպ թերանալ այս հարցում, բայց ոչ պակաս, գուցե եւ ավելի անհրաժեշտ է այն բացարձակացնել ու ֆետիշացնել կյանքի նոր արշալույսների հաշվին, դիտել մեծագույն կարիսալ ու դեռ մի բան էլ տոկոսներ հաշվել: Շատ երկար ժամանակ դժվար է, չի կարելի կառուցել ազգային ինքնագիտակցություն բացասական երեւույթի վրա, որպիսին է ցեղասպանությունը, ազգովին մահը, պետք է գտնել դրական իդեալներ ու ոսպունքներ: Պետք է, անշուշտ, հետամուտ լինել արդար վճռի, բայց այսօր հայ զգալ միայն 1915-ի խողության առիթով եւ համախմբվել ողբի եւ դիվանագիտական ինչ-որ հաղթանակների շու՞րջ, եւ բարոյական բավարարություններ ստանալ տարբեր երկրների, շրջանների, քաղաքների, գյուղերի՝ ցեղասպանությունն ընդունելու փաստո՞վ միայն: Ես բավարարված կլինեմ իբրեւ հայ մարդ, երբ հաղթանակած լինեմ աշխարհում ազգիս կառուցողական հանճարով, շնորհքով, մշակույթով, մտքով, գիտակությամբ, ազնիվ վարքով, եւ ոչ թե իմ տիեզերական խայտառակությամբ, իմ ոչնչացմամբ ու մորթով, եւ ավելի քիչ՝ սրա-նրա անշահախնդիր կամ շահադիտական «ընդունումով»՝ դեպքերից հարյուր տարի անց:

Երբ այսօր կա Հայաստան, անկախ երկիր թեկուզ իր բազում դժվարություններով, անհեթեթություններով, իր ծիծաղելի ու ողբերգական սխալներով, կա այնքան սպասված զավակ, որին պետք է փայփայել, այժմ հայության համար ավելի բարձր իդեալ, քան այդ նորածին երկիրը, չի կարող լինել: Ավելին, քան եղեռնը, որն անհնար է մոռացության մատնել, որովհետեւ չկա ընտանիք, որին դիպած չլինի, մեր ընտանիքն էլ բացառություն չէ: Եթե նույնիսկ լինի էլ մեկը՝ հայ ես, դա քո կենսագրությունն է, քո ցավն է, ճակատագիրը, որից չես փախչի: Բայց հիմա շեշտը պետք է դրվի ոչ թե աղետի վրա, ոչ թե զազանաբար սպանված պապի մասին պետք է մտածել միայն, այլ զավակին ոտքի կանգնեցնելու:

Սփյուռքն իբրեւ ցեղասպանության արդյունք մեր ողբերգական հարստությունն է, բայց երանի՜ չլիներ այդ հարստությունը, եւ մենք ունենայինք մեր պատմական հայրենիքը, ազգաբնակչությունն էլ՝ իր բնօրրանում: Թող Վանը լիներ, Մուշը, Սասունը, իմ մեծ երկիրը լիներ: Այսօր չունենք այդ հեքիաթ երկիրը, չկարողացանք պահել, ունենք փոքրիկ մի Հայաստան, եւ լավագույնը, ինչ կարող ենք անել մեկուկես միլիոն զոհերի հիշատակը հարգելու համար, այդ ոսկու փշուրը զորացնելն է: Այդպես կարող ենք պատասխանել չարին. եթե մահ է սփռվել, կյանքի հաստատմամբ պիտի հաղթենք: Խավարը չես հաղթի սոսկ արձանագրելով կամ անիծելով, խավարը պետք է ցրել լույսով: Ինչ գնով էլ լինի, պետք է հաղթահարենք մեզ պատահած, մեր մեջ բուն դրած մահը եւ ապրենք:

Զրուցագրությունը վարեց
ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՑՆՈՒՄ Է ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
աճուրդով մասնավորեցվող
«Վարդենիսի սերմնաբուծական» ՓԲԸ-ի
մասին

Առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 2004թ.-ի հուլիսի 22-ի թիվ 1156-Ն որոշմամբ, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը հրավիրում է մասնավորեցման բոլոր սուբյեկտներին մասնակցելու «Վարդենիսի սերմնաբուծական» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի մասնավորեցման աճուրդին:

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1.	Մասնավորեցվող օբյեկտի հասցեն	Գեղարքունիքի մարզ, ք.Վարդենիս
1.2.	ՀՀ կառավարության որոշման համարը և ամսաթիվը	N1156-Ն, 22. 07. 04թ.
1.3.	Ընկերության շենքերի մակերեսը (մ²)	-
1.4.	Զբաղեցրած հողային տարածքը (հա)	-
1.5.	Գործունեության հիմնական տեսակը	սերմնաբուծություն
1.6.	Աշխատողների թվաքանակը* (01.04. 2003-ի դրությամբ)	8
1.7.	Նախահաշված ակտիվներ (հազ.դրամ)	6141
1.8.	Բաժնետոմսերի գնահատված արժեքը (հազ.դրամ)	6141
1.9.	Մասնավորեցման ենթակա պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնետոմսերի գնահատված արժեքը (հազ.դրամ)	6141

* Համաձայն Ընկերության կողմից ներկայացված տեղեկանքի, աշխատողների թվաքանակը 01.10.04թ. դրությամբ կազմում է 3 մարդ:

2. Ընկերության հաշվեկշռի ցուցանիշներ (01.04.2003թ. դրությամբ)

(հազ.դրամ)

ՀՀ	Ցուցանիշի անվանումը	Հաշվեկշռային արժեքը	Գնահատված արժեքը
2.1.	Ոչ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	4374	6115
2.1.1.	Հիմնական միջոցներ, այդ թվում	4374**	6115.3
•	մեքենաներ և սարքավորումներ /3հատ/	2500	1258.8
•	տրանսպորտային միջոցներ /4հատ/	1874	4856.5
2.1.2.	Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	-	-
2.1.3.	Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-
2.1.4.	Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	-	-
2.2.	Ընթացիկ ակտիվներ	26	26
2.3.	Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	-	-
2.4.	Ընթացիկ պարտավորություններ	-	-

** Ներկայացված են հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքները

2.5. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, Ընկերությունը 1999-2003 թվականների տնտեսական գործունեության արդյունքներով վճարման ենթակա տուգանքների գծով պարտավորություններ չունի:

2.6. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, Ընկերությունը 2004թ. հունվարի 01-ի դրությամբ պարտավորություններ չունի:

2.7. Համաձայն «Վարդենիսի սերմնաբուծական» ՓԲԸ-ի հաշվապահական հաշվեկշռի, Ընկերության պարտավորությունները 01.07. 2004թ. դրությամբ կազմում են 1659հազ.դրամ, որից ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ չունի, սոցիալական ապահովագրության գծով` 347հազ.դրամ:

2.8. Համաձայն ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի գրության, 01.04.04թ. դրությամբ Ընկերության պարտավորությունները հիմնադրամին կազմում են հաշվարկային մասով` 221.4հազ.դրամ, վճարման ենթակա 20.3հազ.դրամ, այդ թվում ապառ` 8.5հազ.դրամ.Տույժ, տուգանք չունի:

2.9. Համաձայն ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության 09.03.04թ. թիվ 1064/4-01 գրության, ընկերության ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ պարտավորությունները կազմում են` 41520դրամ, այդ թվում` ապառ` 24000դրամ, տույժ 17520դրամ:

3. Աճուրդին մասնակցելու պայմաններ

3.1. Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն մասնավորեցման այն սուբյեկտները (կամ նրանց լիազոր ներկայացուցիչները), որոնք սահմանված կարգով վճարել են աճուրդի նախավճարը /տես 5.1 և 5.2 կետերը/ և 5.3 կետում նշված ժամկետում ներկայացրել են աճուրդային առաջարկ, որը ներառում է հետևյալ փաստաթղթերը`

ա/ հայտ (ձևը կարելի է ստանալ ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության «Անուղի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունից /այսուհետև` Անուղի կենտրոն/)

բ/ աճուրդի հաղթողին որոշելու պայմանների վերաբերյալ գրավոր առաջարկ` (տես` 3.12 կետը),

գ/ աճուրդի նախավճարի կատարման փաստը հաստատող վճարային փաստաթղթերի պատճենները,

դ/ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող մասնակիցների գրանցման և հիմնադիր փաստաթղթերի պատճենները,

ե/ լիազորագիր` աճուրդի մասնակից ընկերության /հաստատված այդ ընկերության կողմից/ կամ ֆիզիկական անձի /հաստատված նոտարական կարգով/ կողմից լիազորված անձի համար,

զ/ գործարար ծրագիր

3.2. Աճուրդային առաջարկը փակ ծրարով ներկայացվում է Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժին` մինչև 5.3 կետում նշված ժամկետի լրանալը:

3.3. Աճուրդի մասնակիցների` աճուրդային պայմաններին համապատասխան ներկայացրած առաջարկությունները պետք է արտահայտված լինեն թվային ցուցանիշներով և փոքր չլինեն ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված նվազագույն արժեքներից, եթե դրանք սահմանված են (տես 3.12 կետը):

3.4. Աճուրդային առաջարկները ներկայացվում են հայերեն լեզվով, իսկ օտար լեզուներով գրված փաստաթղթերը կարող են ուղեկցվել թարգմանություններով: Թարգմանությունների բացակայության դեպքում փաստաթղթերը կթարգմանվեն հանձնաժողովի կողմից:

3.5. Աճուրդին ներկայացվող փաստաթղթերը ներկայացվում են տպագիր կամ պարզ ընթեռնելի ձեռագրով:

3.6. Ծրարը պետք է հասցեագրված լինի աճուրդային հանձնաժողովին` նշելով մասնավորեցվող օբյեկտի անվանումը:

3.7. Աճուրդային առաջարկները կարող են ընդունվել նաև ֆախսիմիլային կարգով: Ստացված փաստաթղթերը Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժնում դրվում են ծրարի մեջ և փակվում:

3.8. Ներկայացված ծրարները Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժնի կողմից կնքվում և մուտքագրվում են:

3.9. 5.3 կետում նշված ժամկետի լրանալուց հետո ներկայացված առաջարկները չեն ընդունվի:

3.10. Դիմողները մինչև 5.5 կետում նշված ժամկետի լրանալը կարող են հանձնաժողովին գրավոր դիմում ներկայացնել` աճուրդին չմասնակցելու վերաբերյալ: Սահմանված ժամկետից ուշ ներկայացրած այդպիսի դիմումները քննարկման ենթակա չեն:

3.11. Աճուրդի պահանջներին աճուրդային առաջարկի անհամապատասխանության դեպքում աճուրդային առաջարկ ներկայացրած սուբյեկտին աճուրդի մասնակցի կարգավիճակ չի տրվում և աճուրդային առաջարկը հանվում է հետագա քննարկումից:

3.12. Աճուրդի հաղթողի որոշման համար առաջադրվում են հետևյալ պայմանները.
մասնավորեցվող բաժնետոմսերի համար առաջարկվող գինը,
/նվազագույն գինը` 1535հազ.դրամ/
ներդրումների չափը` տարիների կտրվածքով,
սոցիալական երաշխիքներ, այդ թվում աշխատատեղերի և նվազագույն աշխատավարձի վերաբերյալ:

3.13. Աճուրդի հաղթող է ճանաչվում այն մասնակիցը, որի առաջարկը առավելագույն չափով է բավարարում աճուրդի պայմաններին:

4. Վճարումներ և պայմանագրի կնքում

4.1. Աճուրդի հաղթողը 10-օրյա ժամկետում ստանում է աճուրդի արդյունքների արձանագրության օրինակը: Աճուրդի մյուս մասնակիցները կարող են ստանալ արձանագրության պատճենները:

4.2. Աճուրդի հաղթողը բաժնետոմսերի գինը պետք է վճարի աճուրդի արձանագրության օրինակը ստանալու օրվանից հաշված մեկ ամսվա ընթացքում:

4.3. Որպես աճուրդի նախավճար վճարված գումարը ներառվում է առաջարկվող գնի մեջ և աճուրդում չհաղթելու կամ մինչև 5.5 կետում նշված ժամկետի լրանալը աճուրդին մասնակցելուց հրաժարվելու դեպքում հետ է վերադարձվում:

4.4. Աճուրդի հաղթողը արձանագրության օրինակը ստանալու օրվանից հաշված 60 օրվա ընթացքում ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության հետ կնքում է մասնավորեցման պայմանագիր:

4.5. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, 4.11 կետի` «Հայաստանի Հանրապետության էկոլոգիայի նախարարությանը` 15-օրյա ժամկետում ներկայացնել առաջարկություն «Վարդենիսի սերմնաբուծական» ՓԲԸ-ի զբաղեցրած և հարակից տարածքների վարձակալության իրավունքով տրամադրված 60 հեկտար հողամասի նկատմամբ ընկերության գույքային իրավունքների ձևակերպման վերաբերյալ»:

4.6. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, մասնավորեցման պայմանագրում պետք է նախատեսել, որ գույքային իրավունքների պետական գրանցման և գույքի արժեքի որոշման հետ կապված վճարներն ու տուրքերը վճարվում են գնորդի հաշվին` ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

4.7. Սահմանված ժամկետում վճարումները չկատարելու և պայմանագիրը չկնքելու դեպքում աճուրդի հաղթողի վճարած նախավճարի գումարը նրան հետ չի վերադարձվում, և աճուրդը համարվում է չկայացած:

4.8. Աճուրդով մասնավորեցման արդյունքում գնորդը հանդիսանում է նաև գնահատման պահից հետո առաջացած իրավունքների և պարտավորությունների իրավահաջորդը:

4.9. Վճարումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության արժույթով:

5. Աճուրդի անցկացման այլ պայմաններ

5.1	Աճուրդի նախավճարի չափը	279 000 դրամ
5.2	Աճուրդի նախավճարի մուտքագրման հաշվեհամարը	ՊԻԿ1 տեղական գանձապետական բաժանմունք դրամային - 900013145017
5.3	Աճուրդային առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետը	09-ը նոյեմբերի 2004թ. , ժամը` 14:00
5.4	Աճուրդային առաջարկի ներկայացման վայրը	ք.Երևան, Հր.Քոչարի 27, «Անուղի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության վարչատնտեսական բաժին
5.5	Աճուրդի անցկացման օրը, ժամը և վայրը	09-ը նոյեմբերի 2004թ. , ժամը` 15:00 ք.Երևան, Հանրապետության Հրապարակ, ՀՀ Կառավարական 2-րդ շենք, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն
5.6	Ֆախսիմիլային կապ	(3741) 27-65-94
5.7	Ինտերնետ	URL: //www.privatization.am

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել Անուղի կենտրոն` 27-65-94 հեռախոսահամարով:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական
գույքի կառավարման վարչություն

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
աճուրդով մասնավորեցվող
«Երևանի բեռնատար ավտոտրանսպորտային թիվ 1» ՊՓԲԸ-ի
մասին

Առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 2004թ.-ի հուլիսի 22-ի թիվ 1156-Ն որոշմամբ, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը հրավիրում է մասնավորեցման բոլոր սուբյեկտներին մասնակցելու «Երևանի բեռնատար ավտոտրանսպորտային թիվ 1» ՊՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի մասնավորեցման աճուրդին:

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1.	Մասնավորեցվող օբյեկտի հասցեն	ք.Երևան, Սեբաստիա փ.18
1.2.	ՀՀ կառավարության որոշման համարը և ամսաթիվը	N1156-Ն, 22. 07. 04թ.
1.3.	Ընկերության շենքերի մակերեսը (մ²)	5065.09
1.4.	Զբաղեցրած հողային տարածքը (հա)	4.20658
	տեղեկություններ հողահատկացման հիմքերի մասին	Անշարժ գույքի սեփականության (օգտագործման) իրավունքի գրանցման վկայական N 1605005, 12.06.03
1.5.	Գործունեության հիմնական տեսակը	բեռների փոխադրում
1.6.	Աշխատողների թվաքանակը* (01.10. 2003թ.-ի դրությամբ)	18
1.7.	Գնահատված ակտիվներ (հազ.դրամ)	88111
1.8.	Ընկերության կանոնադրական կապիտալը (հազ.դրամ)	67650
1.8.	Բաժնետոմսերի գնահատված արժեքը (հազ.դրամ)	67650

* Համաձայն Ընկերության կողմից ներկայացված տեղեկանքի, աշխատողների թվաքանակը 01.10.04թ. դրությամբ կազմում է 5 մարդ:

2.Ընկերության հաշվեկշռի ցուցանիշներ (01.10.2003թ. դրությամբ)

(հազ.դրամ)

ՀՀ	Ցուցանիշի անվանումը	Հաշվեկշռային արժեքը	Գնահատված արժեքը
2.1.	Ոչ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	48082	78621.8
2.1.1.	Հիմնական միջոցներ, այդ թվում	47397**	76630.9
•	շենքեր /3հատ/	15068	28742.9
•	կառուցվածքներ և փոխանցող հարմարանքներ (13հատ)	5402	9884.8
•	մեքենաներ և սարքավորումներ /47հատ/	5486	9985.8
•	տրանսպորտային միջոցներ /41հատ/	20223	26500.3
•	արտ. տնտ. գույք, գործիք /63հատ/	1218	1517.1
2.1.2.	Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	685	1990.9
2.1.3.	Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-
2.1.4.	Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	-	-
2.2.	Ընթացիկ ակտիվներ	9489	9489
2.3.	Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	-	-
2.4.	Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում	20461	20461
•	ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ	10629	10629
•	անձնակազմին աշխատավարձի վճարման գծով	5388	5388
•	սոցիալական ապահովագրության գծով	4423	4423
•	առևտրական կրեդիտորական պարտքերի գծով	21	21

** Ներկայացված են հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքները

2.5. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, Ընկերությունը 1999-2003 թվականների տնտեսական գործունեության արդյունքներով վճարման ենթակա տուգանքների գծով պարտավորություններ չունի:

2.6. Համաձայն «Երևանի բեռնատար ավտոտրանսպորտային թիվ 1» ՊՓԲԸ-ի հաշվապահական հաշվեկշռի, Ընկերության պարտավորությունները 01.07.2004թ. դրությամբ կազմում են 20138 հազ.դրամ, այդ թվում ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ 9436 հազ.դրամ, սոցիալական ապահովագրության գծով` 4429 հազ.դրամ:

3. Աճուրդին մասնակցելու պայմաններ

3.1. Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն մասնավորեցման այն սուբյեկտները (կամ նրանց լիազոր ներկայացուցիչները), որոնք սահմանված կարգով վճարել են աճուրդի նախավճարը /տես 5.1 և 5.2 կետերը/ և 5.3 կետում նշված ժամկետում ներկայացրել են աճուրդային առաջարկ, որը ներառում է հետևյալ փաստաթղթերը`

ա/ հայտ (ձևը կարելի է ստանալ ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության «Անուղի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունից /այսուհետև` Անուղի կենտրոն/)

բ/ աճուրդի հաղթողին որոշելու պայմանների վերաբերյալ գրավոր առաջարկ` (տես` 3.12 կետը),

գ/ աճուրդի նախավճարի կատարման փաստը հաստատող վճարային փաստաթղթերի պատճենները,

դ/ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող մասնակիցների գրանցման և հիմնադիր փաստաթղթերի պատճենները,

ե/ լիազորագիր` աճուրդի մասնակից ընկերության /հաստատված այդ ընկերության կողմից/ կամ ֆիզիկական անձի /հաստատված նոտարական կարգով/ կողմից լիազորված անձի համար,

զ/ գործարար ծրագիր

3.2. Աճուրդային առաջարկը փակ ծրարով ներկայացվում է Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժին` մինչև 5.3 կետում նշված ժամկետի լրանալը:

3.3. Աճուրդի մասնակիցների` աճուրդային պայմաններին համապատասխան ներկայացրած առաջարկությունները պետք է արտահայտված լինեն թվային ցուցանիշներով և փոքր չլինեն ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված նվազագույն արժեքներից, եթե դրանք սահմանված են (տես 3.12 կետը):

3.4. Աճուրդային առաջարկները ներկայացվում են հայերեն լեզվով, իսկ օտար լեզուներով գրված փաստաթղթերը կարող են ուղեկցվել թարգմանություններով:
Թարգմանությունների բացակայության դեպքում փաստաթղթերը կթարգմանվեն հանձնաժողովի կողմից:

3.5. Աճուրդին ներկայացվող փաստաթղթերը ներկայացվում են տպագիր կամ պարզ ընթեռնելի ձեռագրով:

3.6. Ծրարը պետք է հասցեագրված լինի աճուրդային հանձնաժողովին` նշելով մասնավորեցվող օբյեկտի անվանումը:

3.7. Աճուրդային առաջարկները կարող են ընդունվել նաև ֆախսիմիլային կարգով: Ստացված փաստաթղթերը Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժնում դրվում են ծրարի մեջ և փակվում:

3.8. Ներկայացված ծրարները Անուղի կենտրոնի վարչատնտեսական բաժնի կողմից կնքվում և մուտքագրվում են:

3.9. 5.3 կետում նշված ժամկետի լրանալուց հետո ներկայացված առաջարկները չեն ընդունվի:

3.10. Դիմողները մինչև 5.5 կետում նշված ժամկետի լրանալը կարող են հանձնաժողովին գրավոր դիմում ներկայացնել` աճուրդին չմասնակցելու վերաբերյալ: Սահմանված ժամկետից ուշ ներկայացրած այդպիսի դիմումները քննարկման ենթակա չեն:

3.11. Աճուրդի պահանջներին աճուրդային առաջարկի անհամապատասխանության դեպքում աճուրդային առաջարկ ներկայացրած սուբյեկտին աճուրդի մասնակցի կարգավիճակ չի տրվում և աճուրդային առաջարկը հանվում է հետագա քննարկումից:

3.12. Աճուրդի հաղթողի որոշման համար առաջադրվում են հետևյալ պայմանները.
մասնավորեցվող բաժնետոմսերի համար առաջարկվող գինը,
/նվազագույն գինը` 16913հազ.դրամ/
ներդրումների չափը` տարիների կտրվածքով,
սոցիալական երաշխիքներ, այդ թվում աշխատատեղերի և նվազագույն աշխատավարձի վերաբերյալ:

3.13. Աճուրդի հաղթող է ճանաչվում այն մասնակիցը, որի առաջարկը առավելագույն չափով է բավարարում աճուրդի պայմաններին:

3.14. Աճուրդի կայացման դեպքում ընկերությունը պետք է վերանվանվի
«Երևանի բեռնատար ավտոտրանսպորտային N 1» բաց բաժնետիրական ընկերության:

4. Վճարումներ և պայմանագրի կնքում

4.1. Աճուրդի հաղթողը 10-օրյա ժամկետում ստանում է աճուրդի արդյունքների արձանագրության օրինակը: Աճուրդի մյուս մասնակիցները կարող են ստանալ արձանագրության պատճենները:

4.2. Աճուրդի հաղթողը բաժնետոմսերի գինը պետք է վճարի աճուրդի արձանագրության օրինակը ստանալու օրվանից հաշված մեկ ամսվա ընթացքում:

4.3. Որպես աճուրդի նախավճար վճարված գումարը ներառվում է առաջարկվող գնի մեջ և աճուրդում չհաղթելու կամ մինչև 5.5 կետում նշված ժամկետի լրանալը աճուրդին մասնակցելուց հրաժարվելու դեպքում հետ է վերադարձվում:

4.4. Աճուրդի հաղթողը արձանագրության օրինակը ստանալու օրվանից հաշված 60 օրվա ընթացքում ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության հետ կնքում է մասնավորեցման պայմանագիր:

4.5. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, գնորդին կառաջարկվի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գնել ընկերության կողմից զբաղեցված հողատարածքները:

4.6. Համաձայն ՀՀ կառավարության 22.07.04թ. N1156-Ն որոշման, մասնավորեցման պայմանագրում պետք է նախատեսել, որ գույքային իրավունքների պետական գրանցման և գույքի արժեքի որոշման հետ կապված վճարներն ու տուրքերը վճարվում են գնորդի հաշվին` ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

4.7. Սահմանված ժամկետում վճարումները չկատարելու և պայմանագիրը չկնքելու դեպքում աճուրդի հաղթողի վճարած նախավճարի գումարը նրան հետ չի վերադարձվում, և աճուրդը համարվում է չկայացած:

4.8. Աճուրդով մասնավորեցման արդյունքում գնորդը հանդիսանում է նաև գնահատման պահից հետո առաջացած իրավունքների և պարտավորությունների իրավահաջորդը:

4.9. Վճարումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության արժույթով:

5. Աճուրդի անցկացման այլ պայմաններ

5.1	Աճուրդի նախավճարի չափը	6 765 000 դրամ
5.2	Աճուրդի նախավճարի մուտքագրման հաշվեհամարը	ՊԻԿ1 տեղական գանձապետական բաժանմունք դրամային - 900013145017
5.3	Աճուրդային առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետը	23-ը նոյեմբերի 2004թ. , ժամը` 14:00
5.4	Աճուրդային առաջարկի ներկայացման վայրը	ք.Երևան, Հր.Քոչարի 27, «Անուղի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության վարչատնտեսական բաժին
5.5	Աճուրդի անցկացման օրը, ժամը և վայրը	23-ը նոյեմբերի 2004թ. , ժամը` 15:00 ք.Երևան, Հանրապետության Հրապարակ, ՀՀ Կառավարական 2-րդ շենք, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն
5.6	Ֆախսիմիլային կապ	(3741) 27-65-94
5.7	Ինտերնետ	URL: //www.privatization.am

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել Անուղի կենտրոն` 27-65-94 հեռախոսահամարով:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական
գույքի կառավարման վարչություն

Մասնավորեցում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կառավարությանն առընթեր գույքի կառավարման վարչությունը հրավիրում է աճուրդի, որը տեղի կունենա 2004 թ. նոյեմբերի 17-ին ժամը 11.00-ին
«Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունում,
հասցեն՝ Հր. Քոչարի 27

N	Ընկերության անվանումը	Հասցեն	Ընկերության ընդհանուր բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը (դրամ)	Պետական բաժնեմասը ընկերության կապիտալում (%) կանոնադրական	Մեկ բաժնետոմսի վաճառքի մեկնարկային գինը (դրամ)	Պետական բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պետական բաժնետոմսերի վաճառքի մեկնարկային գինը (հազ.դրամ)	Ընկերության պարտավորությունները առ 01.01.2004թ. (հազ.դրամ)
	«Ագրոտրանսսերվիս» ԱՄՏ-ի Տաշիրի տարածքային միավորում» ԲԲԸ	ՀՀ, Լոռու մարզ, ք.Տաշիր	2958	10000	34	5000	1006	5030000	440, այդ թվում՝ կարճաժ. կրեդիտ. պարտք բյուջեին՝ 263, ընթացիկ պարտավորություններ՝ 18 այլ կրեդիտ. պարտքեր՝ 159,

Աճուրդը կանցկացվի դասական (գնի ավելացման) եղանակով:
Աճուրդին կարող են մասնակցել մասնակցության իրավունք ձեռք բերած մասնավորեցման սուբյեկտները կամ նրանց կողմից լիազորված անձինք:
Աճուրդին մասնակցելու իրավունք են ձեռք բերում մասնավորեցման այն սուբյեկտները, որոնք մինչև 2004թ. նոյեմբերի 16-ը ժամը 17:00 ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն (ք.Երևան, Հր.Քոչարի 27) են ներկայացրել՝
- աճուրդի մասնակցության հայտը
- աճուրդի նախավճարի մուծման անդորրագիրը (աճուրդի նախավճարի չափն է՝ 251500 դրամ)
- իրավաբանական անձինք ներկայացնում են հիմնադիր փաստաթղթերի պատճենները:

Նախավճարի մուտքագրման հաշիվն է՝ թիվ 1 տեղական գանձապետական բաժանմունքի աճուրդի մասնակցության նախավճարի դրամային թիվ 900013145025:
Աճուրդի մասնակիցները պետք է ձեռք բերեն աճուրդի մասնակցի տոմս, որի գինն է 5000 դրամ, աճուրդի մասնակից չհամարվող անձանց (դիտորդների) տոմսի գինն է 3000 դրամ:
Աճուրդում հաղթողը պարտավոր է տեղում (30 օրվա ընթացքում) վճարել իր առաջարկած գնի առնվազն 5 %-ի չափով գումար, որը նախավճարի հետ միասին հաշվարկվում է վճարման ենթակա գումարի մեջ, իսկ սահմանված ժամկետում, հետագա վճարումների չկատարման դեպքում չի վերադարձվում և փոխանցվում է ՀՀ պետական բյուջե:
Վճարումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության արժույթով:
Ընկերության կանոնադրական կապիտալի չափը անկախ աճուրդի արդյունքներից մնում է անփոփոխ:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն, զանգահարել 27-65-94 հեռախոսահամարով:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ կառավարությանն առընթեր գույքի կառավարման վարչության «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը հրավիրում է աճուրդի,
որը տեղի կունենա 2004 թ. նոյեմբերի 8-ին և 23-ին ժամը 11.00-ին
«Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունում,
հասցեն՝ Հր. Քոչարի 27

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ՀՀ կառավարության 04.12.03 թ. N1610-Ա որոշմամբ լուծարվող «Գյումրու քաղաքացիական կառույցների ուղեմաս» ՊՓԲԸ-ի
(հասցեն Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Գարեգին «Ա»-2) հաշվեկշռում գտնվող գույքը

N	Գույքի անվանումը	Շահագ. տարեթիվ	Քանակ	Մաշվ. %-ը	Մեկնարկային գինը (ներառյալ ԱԱՀ-ն) դրամ
	Հիմնական միջոցներ				
1	Կոմպլեկտային հաստոց	1980	1	100	26285
2	Ռանդող հաստոց	1973	1	100	21435
3	Կտրող հաստոց	1986	1	100	34095
4	Բետոնախառնիչ	1963	1	100	9925
5	Օդաճնշիչ 8	1977	1	100	9545
6	Եռակցող տրանսֆորմատոր	1980	1	100	5755
7	Սրելու հաստոց	1956	1	100	12445
8	Սրելու հաստոց	1963	1	100	12445
9	Շաղախախառնիչ	1986	1	100	7825
10	Կշեռք	1966	1	100	4090
11	Խառատային հաստոց	1986	1	100	33740
12	Մետաղյա պահարան	1986	2	100	3636
13	Սեյֆ	1976	4	100	9090
14	Գրասեղան 2 տումբ.	1986	1	100	5151
15	Սեղանի դիմացի	1986	1	100	3409
16	Գրասեղան 2 տումբ.	1986	3	100	10226
17	Գրասեղան 2 տումբ.	1986	1	100	4166
18	Գրամեքենայի սեղան	1986	1	100	1515
19	Գրասեղան 1 տումբ.	1986	2	100	3030
	Շենքեր		Զբաղ. մակ. /ք.մ./		
21	Ադմինիստրատիվ շենք	1985	483.31	47	3756575
22	Ընդհանուր ցեխեր	1985	602.47	44	2015585
23	Բոյլեռի ավտոտնակ	1985	129.52	47	977900
24	Պահակատուն	1985	4.2	47	241130
25	Ավտոտնակներ	1954	241.72	100	808685
	Տրանսպորտային միջոցներ				
26	Միկրոավտոբուս ՆԻՍԱ	1988	1	100	22575
27	Գազ 53-12 ասենիզացիոն	1987	1	100	112335
28	Գազ 53-12 աղբատար	1989	1	100	126725
29	Գազ 53-27 կողային	1989	1	100	144000
30	Զիլ ՄՄԶ-4502 ինքնաթափ	1982	1	100	138600
31	Զիլ-133 ինքնաթափ	1989	1	100	180000

N	Գույքի անվանումը	Շահագ. տարեթիվ	Քանակ	Մաշվ. %-ը	Մեկնարկային գինը (ներառյալ ԱԱՀ-ն) դրամ
32	Զիլ-157 կողային	1989	1	100	127800
33	Գազ 52 կողային	1983	1	100	68400
34	ՄԱԶ-5549 ինքնաթափ	1988	1	100	225000
35	Կցորդ 1 սռնի	1985	1	100	7955
36	ԳԱԶ 24-10 մարդատար	1995	1	100	688970
37	Կցորդ 2 սռնի	1995	1	100	37875
38	Մեծ պահեստ	1924	114.44	100	382865
39	Գաջի պահեստ	1924	57.2	100	191365
40	Փայտամշակման ցեխ, բաղնիք, ցեմենտի պահեստ	1924	245.45	100	821165
41	Պահեստ	1924	13.44	100	44965
42	Բետոնի ցեխ	1973	83.7	100	280020
43	Արհեստանոցներ պահեստ	1924	149.4	100	499825
44	Սանտեխնիկի տեղամասի գույքը որպես մեկ ամբողջական միավոր, այդ թվում՝				2432956

N	Գույքի անվանումը	Շահագ. տարեթիվ	Քանակ	Մաշվ. %-ը
	Հիմնական միջոցներ			
1	Կոմպլեկտային հաստոց	1972	1	100
2	Բետոնախառնիչ	1963	1	100
3	Շաղախախառնիչ	1977	1	100
4	Սրելու հաստոց	1977	1	100
5	Ավտոկռունկ ԿՍ-2561	1983	1	100
6	Գրասեղան 2 տումբ.	1986	1	100
7	Գրասեղան 1 տումբ.	1989	1	100
8	Գրամեքենայի սեղան	1989	1	100
9	Սեյֆ	1976	1	100
	Տրանսպորտային միջոցներ			
10	Գազ 53-12 աղբատար	1989	1	100
11	Գազ 53-12 ասենիզացիոն	1989	1	100
	Շենքեր		Զբաղ. մակ. /ք.մ./	
12	Պահեստ	1955	50.4	100
13	Փայտամշակման արհեստանոց	1955	285.4	100
14	Գրասենյակ	1955	127.5	100
15	Ավտոտնակներ	1955	119.6	100

Աճուրդը կանցկացվի դասական (գնի ավելացման) եղանակով:

Աճուրդին կարող են մասնակցել ֆիզիկական - իրավաբանական անձինք, ինչպես նաև համայնքները, որոնք մինչև յուրաքանչյուր աճուրդին նախորդող օրը, ժամը 17:00-ը աճուրդային հանձնաժողովին են ներկայացրել աճուրդի նախավճարի մուծման անդորրագիրը, որի չափն է 1515 դրամ, մուտքագրման հաշիվն է Հայխնայբանկի թիվ 160006651014 դրամային հաշիվը: Նախավճարը կարող է վճարվել նաև կանխիկ «Աճուրդի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի դրամարկղ, -անձնագիրը, իսկ իրավաբանական անձինք հիմնադիր փաստաթղթերի պատճենները - լիազորությունները հաստատող փաստաթղթերը:

Աճուրդին չեն կարող մասնակցել այն անձինք, որոնք վաճառվող լոտի նկատմամբ չեն կարող ունենալ սեփականության իրավունք:

Վերը նշված փաստաթղթերի առկայության դեպքում աճուրդային հանձնաժողովը մասնակցին տրամադրում է մասնակցի վկայական:

Աճուրդին կարող են ներկա գտնվել դիտորդներ՝ աճուրդի մասնակից չհամարվող այն անձինք, ովքեր վճարել են մուտքի վճար՝ 3000 դրամ:

Աճուրդի մասնակցի վկայականները տրամադրվում են «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունում (հասցեն՝ ք.Եր-ան, Հրաչյա Քոչարի 27) մինչև յուրաքանչյուր աճուրդին նախորդող օրը, ժամը 17:00, իսկ դիտորդի տոմսերը վաճառվում են ընդհուպ մինչև աճուրդի սկսվելը:

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները վաճառվող լոտերին (գույքին) կարող են ծանոթանալ սույն ծանուցման հրապարակման պահից մինչև աճուրդի բացմանը նախորդող օրը ընկած ժամանակահատվածը՝ յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի - ուրբաթ օրերին, ժամը 9:00-ից մինչև 17:00 (բացառությամբ ժամը 13:00-ից մինչև 14:00):

Գույքի պահպանումը իրականացվում է ընկերության հավատարմագրային կառավարչի կողմից:

Նախքան աճուրդի սկսվելը աճուրդային հանձնաժողովը գրանցում է մասնակիցներին - յուրաքանչյուր մասնակցին, ներկայացված մասնակցի վկայականի համարին համապատասխան, տրամադրում է քարտ:

Աճուրդը վարում է աճուրդավարը:

Աճուրդավարը մասնակիցներին առաջարկում է մեկնարկային գնով գնել լոտը (լոտերի վաճառքը իրականացվում է վերը նշված հերթականությամբ): Ցանկացած մասնակից իրավունք ունի, նախքան աճուրդավարի մուրճի երրորդ հարվածը, ներկայացնել նոր գնային հայտ, որը պետք է գերազանցի մասնակիցների կատարած նախորդ գնային հայտը՝ նվազագույնը հավելման (քայլի) չափով:

Վերջին ամենաբարձր գնային հայտ ներկայացրած մասնակիցը, աճուրդավարի մուրճի երրորդ հարվածից հետո, համարվում է աճուրդի հաղթած մասնակից: Եթե մի քանի մասնակից միաժամանակ գնային հայտ են ներկայացրել հավասար չափով, որից հետո ավելի բարձր գնային հայտ չի ներկայացվել, ապա աճուրդի հաղթած մասնակից է համարվում վիճակահանության արդյունքներով որոշված մասնակիցը:

Աճուրդավարի կողմից աճուրդի հաղթող համարված մասնակիցը պարտավոր է՝ հանձնարարագիր ստանալուց 30 րոպեի ընթացքում, վճարել իր առաջարկած գնի առնվազն 3 տոկոսի չափով գումար, որը սահմանված ժամկետում (10 օրվա ընթացքում) հետագա վճարումները կատարելու դեպքում նախավճարի հետ միասին հաշվարկվում է վճարման ենթակա գումարի մեջ (մեկից ավելի լոտ ձեռք բերելու դեպքում նախավճարը հաշվարկվում է ամենա բարձր վաճառքի գին ունեցող լոտի վճարման ենթակա գումարի մեջ), իսկ վճարումներից խուսափելու դեպքում չի վերադարձվում - տվյալ մասնակիցը զրկվում է աճուրդի մասնակցելու իրավունքից:

Եթե աճուրդում հաղթող համարված մասնակիցը սահմանված ժամկետում (հանձնարարագիր ստանալուց 30 րոպեի ընթացքում) վճարում է իր առաջարկած գնի առնվազն 3 տոկոսի չափով գումար, ապա նա ճանաչվում է աճուրդի հաղթող - ստորագրում է աճուրդի արդյունքների մասին արձանագրությունը:

Աճուրդում վաճառված յուրաքանչյուր լոտի գոյացած գինը նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափը չգերազանցելու դեպքում հաղթող մասնակիցը աճուրդի արդյունքների մասին արձանագրության ստորագրման օրը վճարում է լոտի ամբողջ գումարը:

Աճուրդում չհաղթած մասնակիցներին, գրավոր դիմումի առկայության դեպքում, մուծված նախավճարը վերադարձվում է աճուրդի ավարտից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գնորդը պարտավորվում է իր միջոցների հաշվին վճարել գույքի արժեքի որոշման հետ կապված ծախսերը՝ համաձայն ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարի 21.05.02թ. N127-Ն հրամանով հաստատված կարգի:

Վաճառվող լոտերին (գույքին) ծանոթանալու համար զանգահարել (041)4-26-89 հեռախոսահամարով:

Աճուրդի կանոնակարգին ծանոթանալու (որը տրամադրվում է դիմումի առկայության դեպքում, մեկ օրվա ընթացքում, պատճենահանման ծախսերը վճարելու պայմանով) - լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար կարող եք դիմել ք. Եր-ան, Հրաչյա Քոչարի 27 հասցեով կամ զանգահարել աճուրդային հանձնաժողովին՝ հեռախոս՝ 27-65-94, ինտերնետ՝ URL: //www.privatization.am:

ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Վերադարձ դեպի Բաբելոն.

Պաուլո Կոելյո

ՀԵՆՐԻԿ ԷԴՈՅԱՆ

20-րդ դարի վերջի եւ 21-րդ դարի սկզբի ամենամեծ անակնկալը բրազիլացի գրող Պաուլո Կոելյոյի հայտնությունն էր արեւմտյան գրականության «մթնշաղի» մեջ, ուր թեեւ ցոլցլում են առանձին աստղեր, բայց երկինքը դեռեւ բավարար լուսավորված չէ (պատճառները շատ են, թեեւ դա չի մխիթարում, բայց ստիպում է մտածել): Նրա ստեղծագործություններն անցնում են աշխարհի բոլոր լայնություններով, հուզում տարբեր լեզուներով խոսող, տարբեր ռասաների պատկանող, մշակութային տարբեր համակարգերում ապրող մարդկանց, հաստատելով այն միտքը, որ մարդը ամեն տեղ նույնն է իր էությամբ, իր ճակատագրով, իր նշանակությամբ: Մեծ գրողը նա է, ով տեսնելով աշխարհի արտաքին բազմաշերտությունը, հակասական եւ իրարամերժ կենսաձեւերն ու կուլտուրաները, ձգտում է հասնել այդ ամենից այն կողմ գտնվող միակ, ամբողջական, աներեւույթ մարդուն: Սա այսպես ասած, վերադարձ է դեպի Բաբելոն, որի աշտարակաշինությունից սկսվեց համաշխարհային խառնակությունը, վերադարձ դեպի միակ եւ ամբողջական մարդը, որին մեծ գրողը պետք է հիշեցնի կեղծ աշտարակաշինության մասին եւ աշխատի նրան հեռու պահել նման կառույցների գայթակղությունից: Այդպիսի գրող-հուշարար է Պաուլո Կոելյոն:

Նա Բրազիլիայից է, մի երկիր, որը մանկությունից ապրում է մեր երազների մեջ, որպես ռոմանտիզմի, ֆանտազիայի խորհրդանիշ, մեզ ծանոթ լինելով մի քանի տեսանկյունից: Այստեղ, այնտեղ մի քանի տարի ապրեց Ռոբինզոն Կրուզոն՝ մինչեւ նավաբեկության ենթարկվելն ու անմարդաբնակ կղզի ընկնելը, Բրազիլիայում աճում է լավագույն սուրճը, Բրազիլիան աշխարհի ամենամեծ ֆուտբոլիստների երկիրն է՝ արտիստիկ, կառնավալային, իր վայրի եւ տարաշխարհիկ խորհրդավորությամբ, մոգական եւ «այնկողմնային» նկարագրով, որն արդյունքն է տարբեր քաղաքակրթությունների խաչաձեւման եւ միաձուլման՝ եվրոպական /ավելի կոնկրետ՝ իսպանա-պորտուգալական/, հնդկացիական եւ աֆրիկյան: Այս ամենով հանդերձ այն արդիական մշակույթի երկիր է, որին բնորոշ են ժամանակակից աշխարհի բոլոր դժվարությունները, կորուստները, որոնումները:

Պաուլո Կոելյոն իր մեջ կրում է այդ մշակույթների համաձուլվածքը եւ դրանով էլ նա բացված է աշխարհի առջեւ առանց կրոնամշակութային, ազգային եւ այլ սահմանափակումների: Դա, կարելի է ասել, բնորոշ է ողջ լատինաամերիկյան գրականությանը՝ համաշխարհային գրականության վերջին ամենամեծ ֆենոմենին (հիշենք Բորխեսին, Կորտասարին, Ամադուին, Կարպենտիերին, Մարկեսին): Նրա ստեղծագործական աշխարհը տարածված է Բրազիլիայի, Եվրոպայի, Աֆրիկայի, Մերձավոր Արեւելքի եւ մյուս վայրերի վրա, այդ բոլորը ձուլելով Համաշխարհային Ոգու ներքին ինտենսիվ շարժման մեջ: Ոգին տարածական եզրեր չունի, մարդկային ես-ի սահմանները հաստատված չեն, այն կարող է ի հայտ գալ միայն արթուն հայացքի առջեւ, որը հոգեկան ազատության հասած մարդու ներքնատեսության շնորհն է: Կրոնամշակութային, էթնո-հոգեբանական, լեզվապատմական եւ այլ անհրաժեշտ սահմանափակ կառուցվածքները, ըստ էության, ոգու տեսանկյունից միայն «դիմակներ» են, որոնց մեջ շողարձակում է ներքին լույսը՝ (Ոգու կյանքը), որից կտրվելով «դիմակները» վերածվում են անշարժ կաղապարների՝ խափանելով այդ լույսի շողարձակումը, կյանքը վերածվում է մեխանիկական շարժման, մարմինն անջատվում է հոգուց, իմաստը դառնում է ավելորդ, գոյության հիմնական ռեակցիան դառնում են վախը, սարսափը, ինքնապաշտպանության բնազդը, փախուստը, մահվան ձգտումը (ինչպես Կոելյոյի հերոսուհին՝ Վերոնիկան, որն ուզում էր մեռնել): Վերջինը սպառնում է ժամանակակից Արեւմտյան քաղաքակրթությանը, որի մեջ գնալով թուլանում են հոգեւոր ազդակները, եւ մարդն ապրում է հետեւելով սոսկ նյութական աշխարհի հրահանգներին, որի հետեւանքով քայքայվում են արժեքային համակարգերը եւ մարդը կորցնում է կյանքի զգացողությունը: Պաուլո Կոելյոյի ստեղծագործությունը խիստ հրատապ է, արդիական, տեղին ու ժամանակին: Հոգեւոր ուղին կորցրած, ազատության սխալ ըմբռնումների մեջ տարալուծված, Լյուցիֆերյան եւ այլ տիպի կեղծ-գիտական տեսություններից խաբված մարդու համար Պաուլո Կոելյոյի ձայնը հնչում է որպես ազդանշան, այնքան անակնկալ, որ մարդը կարող է թողնել իր գործերը եւ համակ ուշադրություն դարձած լսել նրան: Կյանքի այդ պարզ ու ըմբռնելի ազդանշանն այնպես է ցնցում մարդուն, որ նա ուզում է վերանայել իր կյանքը: Պոլո Կոելյոն բացառիկ ընդունակություն ունի հոգեւոր բարձրագույն գաղափարները մարմնավորելու ամենապարզ մարդկային անհատների, նրանց երազների, տեսիլքների, անձնական ճակատագրերի մեջ: Բոլոր հարցերը արժեք են ստանում սոսկ այն դեպքում, երբ մտնում են անձնական կյանքի մեջ, հակառակ դեպքում մարդն անտարբեր է մնում նրանց նկատմամբ:

Այդ ձայնը գալիս է մի քանի ակունքներից. նախ՝ դա նրա անձնական կենսափորձն է, ազատության նրա ձգտումը եւ կյանքի իմաստի որոնումը, որը կարելի է տեսնել նրա կենսագրական փաստերի մեջ (կոնֆլիկտային հարաբերություններ միջավայրի հետ, «համլետյան» հոգեվիճակներ, սեփական անկախության գիտակցություն), ապա՝ մշակույթի պատմությունը եւ գրական-գեղարվեստական այն շերտերը, որոնց հետ կապված է նրա ստեղծագործական համակարգը (միջնադարյան լատինական հոգեւոր դրաման, միրակլները եւ վարքագրությունները, Դոն Կիխոտի տեսիլքների աշխարհը, Կալդերոնի փիլիսոփայական դրաման (հատկապես «Կյանքը երազ է» պիեսի ներքին սիմվոլիկ ենթատեքստը), Բորխեսի ստեղծագործական փորձը, եւ երրորդը՝ ներքին «օկուլտային-էզոթերիկ» գիտությունները, որոնց վարպետորեն տիրապետում է Պաուլո Կոելյոն: Վերջինի մեջ մտնում է ալքիմիան, որը ոչ միայն «Ալքիմիկոսը» վեպի, այլեւ մյուս, այսպես ասած, «ոչ էզոթերիկ» ստեղծագործությունների հիմքն է եւ սկզբունքը: Հասարակ մետաղը ոսկու վերածելու միջնադարյան օկուլտային գիտությունը նախեւառաջ կրոնափիլիսոփայական ինքնուրույն համակարգ է՝ նյութական աշխարհի /երկաթի/ վերածումը հոգեւոր աշխարհի (ոսկու), արտաքին աշխարհի սրբագործումը ներքինի կողմից, ներքին գիտակցության գերիշխանությունը «արտաքին գիտակցության» վրա: «Ալքիմիկոսը» վեպի պատանի հերոսը հավատում է իր երազներին, որոնք ոչ պակաս իրական են, քան իր կյանքը: Նրա թափառումների եւ արկածների պատմության չափազանց պարզ, մատչելի եւ թափանցիկ ֆոնի տակ դրված է ինքնագիտակցության ձգտող հոգու քաղ եւ արտաքին հայացքի համար անտեսանելի զարգացման գիծը: Դուրս գալով Իսպանիայից՝ հովիվ Սանտյագոն անապատների միջով հասնում է մինչեւ Եգիպտոս (դասական իմաստնության օրանը) եւ նորից վերադառնում Իսպանիա՝ հոգեպես կերպարանափոխված, որպես «նոր մարդ», այսպես ասած՝ «աշակերտ», որն արդեն կանգնած է կատարելության եւ իմացության մշտական ճանապարհին: Հասարակ, դյուրըմբռնելի, նույնիսկ երբեմն «պրիմիտիվ» թվացող լեզվամիջոցներով (շատերն ընթերցելով նրան զարմացած ասում են՝ «մի՞թե կարելի է այսպես գրել») Պաուլո Կոելյոն ընթերցողին կարծես ստիպում է կորցնել ինքն իրեն՝ երեւակայության եւ ֆանտաստիկ պատկերների անվերջ հոսանքի մեջ, եւ նորից գտնել ինքն իրեն՝ մի այլ իրականության մեջ, որտեղ աշխարհը կարծես շրջափոխվում է եւ հայտնվում մի նոր կողմով, որը մինչ այդ թաքնված էր մեզանից (ինչպես Լուսնի չերեւացող կողմը): Գրողն ինքը դառնում է «ալքիմիկոս», այդ մետամորֆոզը կատարվում է «լեզվի մոգության» միջոցով: Էզոթերիկ գիտությունների փայլուն իմացությունը Պաուլո Կոելյոյի լեզվամտածողության մեջ բացել է մի քանի գաղտնի դռներ. այդ դռներով ելումուտ են անում միլիոնավոր ընթերցողներ աշխարհի ամենատարբեր մասերում՝ վիճելով նրա հետ, պայքարելով նրա դեմ, բայց ընդունելով նրա խոսքի էներգիայի ազդեցությունն իրենց հոգիների վրա: Պետք է նաեւ ասել, որ «լեզվական մոգությունը» հատուկ է ոչ միայն Պաուլո Կոելյոյին, այլեւ լատինաամերիկյան մյուս մեծ գրողներին նույնպես, ասենք՝ Մարկեսի «մոգական ռեալիզմը» /հատկապես «Հարյուր տարվա մենություն» վեպում/ կամ Բորխեսի մետաֆորային-ալեգորիկ մտահամակարգը, ուր աշխարհը տրված է իբրեւ «Բաբելոնյան գրադարան»՝ իր կատալոգներով, ներքին շիֆրերով, կողային բանաձեւերով եւ այլն: Ստեղծագործել՝ այս տեսանկյունից նշանակում է ընթերցել այդ «գրադարանը», ճիշտ օգտվել կատալոգներից, իմանալ «դարակների» դասավորությունը, այբբենական կարգը, իսկ այդ ամենի առաջին նախապայմանը լեզվական ներքին ուժերին տիրապետելն է, լեզվամտածողության առանձնահատուկ ելակետը: Պաուլո Կոելյոյի «խոսքի մոգությունը» մյուսներից թեթեւ տարբերվում է նրանով, որ ամենաբարդ կրոնա-փիլիսոփայական գաղափարներն ու վիճակները արտահայտված են ամենապարզ լեզվով. երկու հակադիր բեւեռներ, որոնք ցնցող տպավորություն են թողնում ընթերցողի վրա՝ ստեղծելով հոգեբանական-իմաստային մեծ լարվածություն երկու բեւեռների միջեւ եւ բավարարելով մտավոր զարգացման ամենատարբեր մարդկանց հետաքրքրությունները:

Այս բոլորով հանդերձ, Պաուլո Կոելյոյի ստեղծագործությունների ներքին հմայքը կապված է մարդու մասին նրա քրիստոնեական ըմբռնումների հետ: Պահպանելով քրիստոնեության ներքին ուղենիշները՝ նրանք իրենց մեջ կրում են մեր ժամանակների շունչը եւ ոգին: Ելնելով քրիստոնեական բարոյա-էթիկական բարձրագույն սկզբունքներից՝ նա մարդուն պատկերում է իբրեւ աշխարհի դեմ բացված էություն, որն իր մեջ կարող է ընդգրկել եւ տարալուծել ոչ-քրիստոնեական կրոնամշակութային բոլոր ուղղությունները, որոնք, դիտված իրենց ներքին կապերի եւ հարաբերությունների տեսանկյունից, ամենեւին էլ չեն հակասում քրիստոնեությանը, այլ լրացնում են նրան: «Լույսի զինվորի դասագիրքը» գրքում, Պաուլո Կոելյոն անցնելով գեղարվեստական սահմանները, ստեղծում է ներշնչված պատգամներ՝ անցկացնելով այն միտքը, որ յուրաքանչյուր ոք պետք է իր մեջ արթնացնի «լույսի զինվորին», որը հսկում է սիրո եւ կյանքի բարձրագույն արժեքները եւ պատրաստ է ընդունել իր պարտությունը, եթե ինչ-որ ձեւով չի հաջողվել իր առաքելությունը: «Հինգերորդ լեռը» վեպում Եղիա Մարգարեի (սա կապ չունի «Աստվածաշնչի» Եղիայի հետ) կյանքի դժվար եւ [illegible] ուղին ցույց տալով՝ գրողը շեշտը դնում է առանձնապես մարդու անձնական պատասխանատվության վրա: Պատասխանատվություն կարող է ունենալ միայն ազատ մարդը: Ի՞նչ է ազատությունը. մարդը ձգտում է մի բանի, որը չգիտի. նա ձգտում է ազատության, բայց չգիտի ինչի՞ց պետք է ազատ լինի եւ հանուն ինչի՞ պետք է ազատ լինի: Պաուլո Կոելյոն այս հարցը լուծում է պարադոքսի միջոցով: Եղիան որպես մարգարե, առնչվում է Աստծո եւ նրա հրեշտակների հետ, որոնք պաշտպանում են նրան եւ նրա միջոցով հրաշքներ են գործում: Ասորական զորքերը ոչնչացնում են նրա քաղաքը, հրեշտակները լքում են նրան: Միայնակ, առանց առաջնորդ հրեշտակների նա մոտենում է կործանված քաղաքին եւ որոշում վերակառուցել այն: Եղիա Մարգարեն ձեռք է բերում իսկական ազատություն եւ իր վրա վերցնում ողջ պատասխանատվությունը: Նա «լույսի զինվոր» է դառնում, ազատվում է երկնային եւ ոչ երկնային հսկողություններից, անցնում սիրո եւ տառապանքի միջով, բացահայտում իր մարդկային հղկված էությունը եւ հաստատում իրեն իբրեւ գոյություն: Նա գերմարդ (սուպերմեն) չէ. «լույսի զինվորը» հետեւում է միայն «լույսին»: Աստված ոչ թե հսկում է նրան վերեւից, այլ գործում է նրա մեջ, նրա սրտում՝ որպես սիրո եւ գործունեության բարձրագույն սկզբունք: Յուրաքանչյուր շեղում քրիստոնեական ուղենիշից՝ տանում է դեպի անկում (դա մենք արդեն տեսել ենք 20-րդ դարի աշխարհի իրադարձություններում, որոնք բխել են հակաքրիստոնեական կեղծ արժեքներից եւ օրինազանցումներից): Պաուլո Կոելյոն քրիստոնյա մտածող է. քրիստոնեական արժեքների պաշտպան, քրիստոնեական աշխարհայացքը լայնացնող եւ դրա հիմքի վրա մարդու եւ աշխարհի գեղարվեստական նոր մոդել ստեղծող արվեստագետ, որն ունի լեզվաոճական բացառիկ ինքնատիպ մտածողություն: 20-րդ դարի սկզբներին Արեւմտյան մշակույթի մեջ արտահայտված հոգեւոր քաղցը ցույց է տալիս, որ ժամանակն է վերանայելու մեր արժեքային համակարգերը: Մարդիկ ագահորեն կարդում են բրազիլացի գրողի գրքերը, որովհետեւ դրանք ինչ-որ չափով հագեցնում են այդ «քաղցը»: Պաուլո Կոելյոյին հաջողվեց կոտրել գրականության եւ գրողի շուրջ գոյացած սառույցը: Գրողը, որ ժամանակակից «կոմֆորմիստական» հասարակություններում «շրջում էր իբրեւ գավազին տեսիլ» (ինչպես Սերվանտեսն էր գրում Դոն Կիխոտի մասին) նրա միջոցով ազատվում է իրեն տանջող «անլիարժեքության բարդույթից» եւ մարդկային ոգու եւ հասարակության արժեքների սանդղակում գրավում իր արժանի տեղը: Թեեւ «բայրոնյան փառքի» ժամանակների վերադարձը գուցեեւ արդեն անհնար է, բայց Պաուլո Կոելյոն, արեց այն, ինչը թվում էր անհնար. նա գրողին վերադարձրեց նրա երբեմնի վեհությունը:

Փաստագրական անճշտություններ Փիտեր Բալաքյանի «Այրվող Տիգրիսը» գրքում

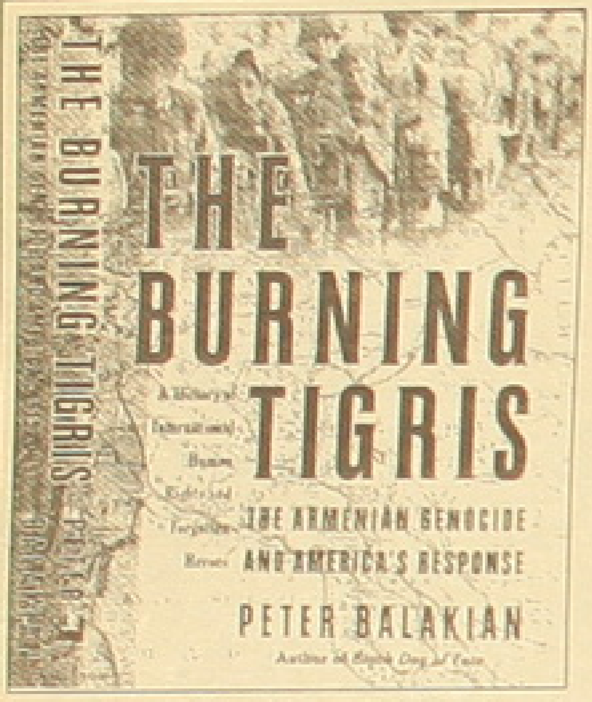

Երբ 2004 թվականի ապրիլին Դենվերում հարցազրույց էին անցկացնում պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Լեւոն Մարաշլյանի հետ, հարցրեցի նաեւ իր կարծիքը՝ Փիտեր Բալաքյանի «Այրվող Տիգրիսը» ("The Burning Tigris", 2003) գրքի մասին, որն, իմ ունեցած տվյալների համաձայն, այդպես էլ ֆինանսության չարժանացավ, իհարկե, չհաշված թուրքական հերթական «մեկնաբանությունները» եւ որոշ հայկական շրջանակների բամբասանքները, թե «Այրվող Տիգրիսն», իբր, գրվել է աջակցելու բուշյան վարչակարգի հակաիրաքյան ագրեսիային (նման կարծիք ունեցողները հավանաբար չափից ավելի են խորացել «Այրվող Տիգրիսի» շապիկի պատկերի մեջ, ուր «Հայոց ցեղասպանությունը եւ Ամերիկայի արձագանքը» արտահայտության ճիշտ մեջտեղում, քարտեզի վրա նշված է Բաղդադ տեղանունը): Մինչդեռ «Նյու Յորք Թայմսի» կողմից տարվա «ամենաշատ վաճառվող» գրքերից մեկի տիտղոսին արժանացած եւ ԱՄՆ-ի հայկական լոբբիստական կազմակերպությունների կողմից բառիս բուն իմաստով պաշտված գրքում կարելի է հայտնաբերել, որ Տիգրան Մեծն իր բնական մահով չի մահացել, այլ սպանվել է, այն էլ մ.թ.ա. 63 թվականին, եւ, ըստ որում, Մարկոս Ավրելիոսի կողմից:

Պարոն Մարաշլյանը պատասխանեց.

- «Այրվող Տիգրիսը» չեմ կարդացել...Ամեն գրքում էլ սխալներ կլինեն...

Պարոն Մարաշլյանը չէր ցանկանում շարունակել խոսակցությունը այդ գրքի մասին, քանզի չէր կարդացել: Սակայն ես այդ ժամանակ կարդացել էի «Այրվող Տիգրիսի» առաջին 100 էջերը, եւ սիրտս այրվում էր այդ գրքի սխալներից...

Պրոֆեսորը խոստացավ, որ Կալիֆոռնիա վերադառնալուն պես կստուգի Տիգրան Մեծի հետ կապված վրիպակը: Ու կարծես «Այրվող Տիգրիսի» մասին խոսակցությունը պատրաստվում էր ավարտվել, երբ հանկարծ «Կոլորադոյի հայեր» ընկերակցության պատրաստած ցուցադրական սեղանի վրա տեսա «Այրվող Տիգրիսը»: Անմիջապես վերցրեցի, գտա 29-րդ էջը եւ տվեցի պրոֆեսորին:

«Իր հզորության գագաթնակետի ժամանակ՝ մ.թ.ա 65-55 թվականների միջեւ, Հայաստանը ընդարձակեց իր սահմանները Անատոլիայից ռուսական Կովկաս, Սեւ ծովից՝ Կասպից եւ զբաղեցրեց ներկայիս ամենահյուսիսային Իրանը: Այն (Հայաստանը-Ս. Մ.) բավականին մեծ էր եւ ուժեղ, որպեսզի Կեսարն ուղարկի իր գեներալներ Պոմպեոսին եւ Լուկուլլոսին գրավելու այն (Հայաստանը-Ս. Մ.) մ.թ.ա. 63 թվականին: Հայոց թագավոր Տիգրան Մեծին սպանելուց հետո, Մարկոս Ավրելիոսի զինվորները փախցրին նրա տաղանդավոր որդուն՝ Արտավազդ II-ին, ով հունարենով գրել է պիեսներ եւ հիմնադրել հունական թատրոն, եւ նրան (Արտավազդին-Ս.Մ.) ու իր ընտանիքին մահապատժի ենթարկեցին»,- գրել է Պիտեր Բալաքյանն իր գրքի 29-րդ էջում:

Մարաշլյանն ապշել էր: Ինչպե՞ս չապշել մի պարբերությունից, որի յուրաքանչյուր տող պարունակում է առնվազն երեք պատմական սխալ տեղեկատվություն, եւ որի նախադասությունները տրամաբանորեն հակասում են միմյանց:

Ինչու՞ գրախոսական չես գրում, - հարցրեց պրոֆեսորը:

Այնուհետեւ պատմաբանին պատմեցի, որ սխալներ կան գրքի այլ էջերում եւս. օրինակ 37-րդ էջում ռուս-թուրքական պատերազմի տարիները պետք է լինեն 1877-1878, եւ ոչ 1876-1877, իսկ գրքի նախաբանին նախորդած «Հայաստանը մ.թ.ա. 500 - այսօր» քարտեզը (որը տպագրվել է նաեւ Բալաքյանի նախորդ՝ «Ճակատագրի սեւ շունը» գրքում այն տարբերությամբ, որ Արցախը նշված է ՀՀ-ի կազմում) մի խայտառակություն է, հետեւյալ պատճառներով. 1. Քարտեզում պատմական Հայաստանի կամ Հայկական լեռնաշխարհի սահմաններ չկան, 2. Քարտեզում գրված չէ «Հայաստան» բառը, բացառություն է կազմում Սուրմալուի եւ Նախիջեւանի տարածքներում նշված «Ռուսական Հայաստան» արտահայտությունը, 3. Ըստ այդ քարտեզի, մ.թ.ա. 500 թվականից մինչեւ այսօր պատմական Հայաստանում գոյություն են ունեցել հետեւյալ սահմանները. Կիլիկյան Հայաստան (1080-1375), Օսմանյան թուրքական կայսրության հայկական գավառներ, Հայաստանի Հանրապետություն (անցյալում՝ Սովետական Հայաստան, 1920-1991) եւ Լեռնային Ղարաբաղ:

Արդյոք պե՞տք են մեկնաբանություններ…

Մնում է հիշեցնել, որ Ռոբերտ Հյուսենն իր 2001 թվականին լույս ընծայած «Հայաստան. պատմական ատլաս» մ.թ.ա. 500 - ականներից մինչեւ այսօրվա Հայաստանի սահմանների մասին պատկերացում տալու համար ներկայացնում է ավելի քան 250 քարտեզ:

Զրույցի վերջում, միայն, պարոն Մարաշլյանը խոստովանեց «Այրվող Տիգրիսից» հիասթափվելու պատճառը: Բանն այն է, որ Պիտեր Բալաքյանն իր գիրքն ավարտել է ճիշտ այնպես, ինչպես ժամանակին իր գրքերից մեկն ավարտել էր Լեւոն Մարաշլյանը: Խոսքը թուրք բանաստեղծ Նազըմ Հիքմեթի «Երեկոյան զբոսանք» բանաստեղծության մի հատվածի մեջբերման մասին էր: Բալաքյանը հղում չէր կատարել:

Պրոֆեսոր Մարաշլյանը պետք է գնար օդանավակայան:

Զանգահարիր՝ կխոսենք, - վերջում ասաց նա:

Երբ տպագրության էի պատրաստում Լեւոն Մարաշլյանի հետ զրույցը, հիշեցի իր խորհուրդը՝ գրախոսական գրելու մասին: Իհարկե, գրախոսական չգրեցի, սակայն հուլիս ամսին անգլերենով գրեցի մի էլեկտրոնային նամակ Պիտեր Բալաքյանին՝ տեղեկացնելով իր գրքում տեղ գտած անթույլատրելի սխալների մասին եւ հույս հայտնեցի, որ կուղղի սխալները, քանզի «Այրվող Տիգրիսը» շատ են կարդում, ու կարդալուց էլ շատ՝ գովազդում Մ. Նահանգներում:

Բալաքյանն երկու օրից անգլերենով պատասխանեց:

«Սիրելի Սիմոն Մաղաքյան: Շնորհակալություն ուշադիր ընթերցելու համար: Տիգրան Մեծի սպանված լինելը փոխել եմ վաղուց (2004 թվականի ապրիլ ամսին «Զորյան» ինստիտուտի տնօրեն Գրեգ Ճիրինյանը խոստացել էր Բալաքյանին փոխանցել նկարառումներ- Ս.Մ.)...Հայաստանի հզորության գագաթնակետի վերջնատարին օգտագործում եմ մ.թ.ա. 55 թվականը, բայց իմ թվականները, հնարավոր է, որ շփոթեցնում են, ուստի պատրաստվում եմ փոխել «հզորության գագաթնակետը» 70-ականների մեջտեղներին...

Քարտեզը երկար պատմություն է...հնարավոր է որոշ թվականների փոփոխություններ կատարեմ խորագրում:

Դուք ուսանող եք Հայաստանի՞ց:

Լավագույն մաղթանքներով՝ Պիտեր Բալաքյան»:

Ուրախալի է Բալաքյանի արձագանքը եւ պատրաստակամությունը շտկել իր սխալները: Այնուամենայնիվ, նա համոզված է, որ «Բանկ Օտոմանի» գրավումը պետք է որակել «միջադեպ», քանզի դա «պետական հարձակում չէր»:

Ակնհայտ է, որ նամակս ինչ-որ դեր խաղացել էր: Մասնավորապես Բալաքյանին մանրամասն պատմել էի Տիգրան Մեծի եւ իր որդու պատմությունը՝ ավելացնելով, որ դա ոչ թե իմ կարծիքն է, այլ մի դաս, որը գիտեն Հայաստանի նույնիսկ կրտսեր տարիքի դպրոցականները: Իսկ քարտեզի առնչությամբ, իրոք, շատ էի զայրացել.

«Պարոն Բալաքյան, դուք ժխտում եք Արտաշեսյանների, Երվանդունիների, Արշակունիների եւ Բագրատունիների հարստությունները...»:

Իսկ ինչո՞ւ որոշ հեղինակների «դավաճան» պիտակավորելուց առաջ չտեղեկացնենք իրենց գրքերում տեղ գտած սխալների մասին: Ինչո՞ւ հաշվի չենք առնում, որ հնարավոր է՝ նրանք համապատասխան գրքեր չեն կարդացել ու տեղեկատվության կարիք ունեն:

Արդյոք Տիգրան Մեծին սպանելով Բալաքյանը գիտակցաբար ծառայություն էր մատուցում որեւէ մեկին: Համոզված եմ, որ ոչ:

Կարծում եմ՝ գրողների միությունը սխալված չէր լինի, եթե 2004 թվականի օգոստոս ամսին Պիտեր Բալաքյանին՝ Հայաստանի գրողների միության «Պատվո անդամի» տիտղոսը շնորհելուց առաջ, պարոն Բալաքյանին «տեղեկացներ» վերջինիս գրքում տեղ գտած անընդունելի սխալների մասին, ինչքան էլ որ դրանք չիմացության արդյունք են:

ՍԻՄՈՆ ՄԱՂԱՔՅԱՆ,
ԱՄՆ

Թարգմանական ուղղումներ

Փիտեր Պալաքեանի «Ճակատագրի սեւ շունը» յուշագրութեան հայերէն թարգմանութիւնը ընթերցողին ներկայացուած է անպաճոյճ լեզուով, թարգմանական վրիպումներով եւ բնագրէն հեռու շեղումներով: Թարգմանութիւնը լոյս տեսած է Երեւանի մէջ 2002 թուականին, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան կողմէ 1500 տպաքանակով. նշուած չէ թարգմանիչին անունը:*

Այս գիրքին մէջ տեղ գտած մեծագոյն եւ աններելի թարգմանական վրիպումը կ'ուզեմ ներկայացնել հանրութեան:

Թարգմանութեան 53-րդ էջը հասնելով հայ ընթերցողին ի յայտ կու գայ թէ ինչու հրեաները իրենց ցեղային պատկանելութիւնը որոշելու համար մեծապէս կը շեշտեն մայր տոհմական համակարգի կարեւորութիւնը. կարդանք թարգմանուած տողերը:

«Մի ամիս առաջ մասնակցել էի Լեննի Քոհընին մալելու արարողութեան հետ կապուած խրախճանքին, ողջ երեկոն կանգնել էի 4-րդ երթուղիի «Կայսերական Ավասասանը» եւ դիտել, թէ ինչպէս էին մեծահասակները «Հավանագելա» ու «Մաք դանակով» պարում...»: Այս կարդալով եւ անշուշտ վերեւի յիշուած տեղեկութիւններէն ելլելով կիմանանք, թէ հրեայ ցեղի արական սեռին պատկանող բոլոր պատանիները կենթարկուին կոտման, մալելու, ծուատելու, ներքինացնելու գործողութիւններուն ու հուրախութիւն՝ այդ ամէնը կը պսակուին խրախճանքով: Այսպիսով, ներքինացած ազգը իր իգական սեռը բեղմնաւորելու համար պէտք է դիմէ որեւէ այլազգի ստանալու համար սերմ, պահելու իր ազգային շարունակութիւնը. ահա թէ ինչու պարտ է պահել մայր տոհմական համակարգը:

Վերեւ յիշուածը կարդալով, անշուշտ, ձեզմէ շատեր առաջին տպաւորութեամբ ինծի նման պիտի ենթադրեն թէ թարգմանիչը անգլերէն բնագրին մէջ հանդիպելով circumcision (թլփատում) բառին, որ պարտադիր սովորոյթ մըն է հրեաներուն մօտ, սխալմամբ եւ անհեթեթօրէն թարգմանած է մալել, գործածելով կոտման հին եւ աւելի քիչ օգտագործուած հոմանիշը:

Վերադառնալով անգլերէն բնագրի համապատասխան բաժինը, զարմանքը կը փոխուի աղէտի. հոն չենք հանդիպիր որեւէ բառի կապուած թլփատման կամ կոտման հետ, կարդանք բնագրին տողերը:

«Ամիս մը առաջ մասնակցած էի Լեննի Քոհընին Պար Միցվահի առթիւ կազմակերպուած խրախճանքին. ամբողջ երեկոն կանգնած էի 4-րդ երթուղիի «Կայսերական աւասասան»-ը եւ կը դիտէի, թէ ինչպէս մեծահասակներ «Հաւահագկա» ու «Մաք դանակով» կը պարէին...»:

Անշուշտ թարգմանիչը իր գործի վերջաւորութեան կատարած է շնորհակալ աշխատանք՝ տալով հարուստ բառարան, զոր աւելի ճիշդ է ծանօթագրութիւն անուանել, բոլոր օտար եւ հայ ընթերցողներուն անծանօթ անգլերէն եզրերու, վայրերու եւ անհատներու ծանօթագրութեամբ, որոնց մէջ անշուշտ տեղ պէտք է գտնէր «Bar Mitcvah»-ը, որուն նշանակութիւնը ստորեւ կը ներկայացնենք երկու ուրիշ ծանօթագրութիւններու հետ:

Թարգմանական արուեստը մեր ազգային գոյատեւման հիմունքներէն մէկը եղած է. «Թագուհի թարգմանութեանց» որակուած Աստուածաշունչը թարգմանող ազգին համար նսեմացուցիչ է կատարել այսպիսի աշխատանքներ: Ցաւալի է գրել, թէ նոյնանման որակով թարգմանութիւններ այսօր սունկի նման կը ծլին Հայաստանի մէջ, յիշելու համար տանք միայն Ս. Աւետարանի, վերջին արեւելահայերէնի թարգմանութեան օրինակը, որ նոյնպէս չունի արեւելահայերէնի վերածողին անունը:**

Թարգմանական արուեստին հիմքը նախ մայրենին տիրապետելն է անշուշտ, որեւէ անհատ մայրենիին հարուստ պաշարով աւելի լաւ կը կարողանայ հմտանալ երկրորդ լեզուի մէջ: Մեր բառարաններու հնագոյն նմոյշներէն՝ «Բառգիրք հայոց»-էն սկսելով, անցնելով «Հայկազեան բառարան»-էն եւ հասնելով նոր լոյս տեսած «Հայոց լեզուի հոմանիշների բացատրական բառարան»-ին, կը տեսնենք, թէ մալելը իբրեւ բառապաշար գոյութիւն ունի բոլորին մէջ անխտիր: Հոս կ'ուզեմ աւելցնել, թէ հսկայ անգլերէն-հայերէն բառարաններու որակին մէջ, սփիւռքի մէջ հրատարակուածները արդէն դարձած են հին եւ սփիւռքի կարողութեան վեր է կազմել նոր, այժմեական հայերէն-անգլերէն բառարան. պարտաւորութիւնը կը մնայ հայրենի լեզուաբաններու ուսերուն, այն է՝ աշխարհի հարուստագոյն եւ ամենակիրառուած լեզուին պատշաճ եւ հայ ուսանողին ընթերցումի պահանջները գոհացնող բառարանի պատրաստման աշխատանքը:

Bar Mitzvah: Բառացիօրէն կը նշանակէ որդի պատուիրանի: Հրեական օրէնքով փոքրերը ստիպուած չեն կատարել պատուիրանները: 13 տարեկանէն արական սեռի համար եւ 12՝ իգականին, փոքրերը կը դառնան պարտաւոր գործադրելու պատուիրանները եւ այսպիսով կը դառնան Bar Mitzvah արական սեռի համար եւ Bat Mitzvah իգականին: Տօնակատարութիւնը կը կատարուի նշուած տարիքը հասնելու տարեդարձին յաջորդող առաջին շաբաթ օրը. ընդհանրապէս կատարեալ խրախճանքով, ուր կերգուին ազգային երգեր եւ կը հրամցուին աւանդական ուտելիքներ:

Havanagela: կամ Heavy nagela. հրէական միջին դարերու պարերգ:

Mack The Knife: Բերթոլտ Բրեխթի նշանաւոր «The Three Penny Opera»-ի երգերէն մէկը:

ԱՐՍԷՆ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ,
Հալէպ

* Փ. Բալաքյանի գրքի թարգմանիչն է բանաստեղծ Արտեմ Հարությունյանը: Ծ. Խ.

** Նշյալ թարգմանությունը կատարվել է մասնագետների խմբի կողմից: Ծ. Խ.

ԱԶԳ

Արտերկիր

«Հրեաները համոզված են, որ ամենաճիշտը այլ հոգեւորականների վրա թքելն է»

Հավաստում է քրիստոնյաների հարցերով Երուսաղեմի քաղաքապետի նախկին խորհրդական Սամուել Ավիսարը

Նոյեմբերի 10-ին Երուսաղեմում մի խումբ երիտասարդ հրեաներ հարձակվում են հայ հոգեւորականների թափորի վրա: Հարձակումը կատարվում է կրոնական երթի ընթացքում: Երիտասարդներից մեկը ստահակին յուրահատուկ լկտիությամբ նախ թքում է թափորն ընդառաջող Երուսաղեմի հայոց պատրիարքարանի լուսարարապետ Նուրհան արք. Մանուկյանի բռնած խաչի, այնուհետեւ՝ նրա վրա, ապա եւ ապտակում:

Թեեւ Նուրհան սրբազանը պատասխան ապտակ է հասցնում հրեա ստահակին, սակայն քաշքշուկի հետեւանքով ջարդվում է նրա պանակեն, որը տոնական ծիսակատարություններին, սկսած 17-րդ դարից, կրում էին հայ բարձրաստիճան հոգեւորականները:

Հատկանշական է, որ այս լկտի հարձակումը կատարվում է ծիսակատարությանը հետեւող հոծ բազմության եւ հայ հոգեւորականների թափորն ուղեկցող Իսրայելի ոստիկանության ներկայությամբ: Այս ամենը խոր վրդովմունք է առաջացնում Երուսաղեմի հայկական համայնքում, երբ Իսրայելի ոստիկանությունը հարցաքննում է արքեպիսկոպոս Մանուկյանին՝ պատճառաբանելով, թե հարվածել է իր վրա թքող հրեային:

Թեեւ ոստիկանությունն առայժմ զերծ է մնում Նուրհան սրբազանի դեմ քրեական գործ հարուցելու գայթակղությունից, սակայն նրան պատժելու նկատառումով ձեռնամուխ է լինում լրջորեն քննարկելու հայ հոգեւորականի նկատմամբ հնարավոր պատժամիջոցների կիրառման հարցը: Հարցաքննում են նաեւ հրեային, գործը դատարան հանձնելու մտադրությամբ:

Հայ հոգեւորականների վրա հրեա ստահակների լկտի հարձակմանը խիստ արձագանքեց պաղեստինյան «Վաֆա» գործակալությունը եւ նոյեմբերի 10-ի հաղորդագրությամբ տեղեկացրեց, որ Պաղեստինի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը հեռախոսազրույց է ունեցել Մանուկյան արքեպիսկոպոսի հետ եւ հետաքրքրվել նրա առողջությամբ: Նոյեմբերի 12-ին այդ հաղորդագրության հիման վրա միջադեպին անդրադարձավ «Ազգը», նույն օրվա եւ նախորդ համարներում՝ իսրայելական «Հաարեցը», իսկ նոյեմբերի 13-ին՝ Պոլսո «Մարմարա» օրաթերթը:

«Վաֆա» գործակալությունն ընդամենն արձանագրել է հարձակման փաստը: «Հաարեցը» նշում է, որ բացի երիտասարդ հրեաներից, քրիստոնյաների վրա թքում են նաեւ մեծահասակները, եւ այս իրողության հետ հայ հոգեւորականների պես հույն հոգեւորականները նույնպես հաշտվել են:

Այսինքն՝ Երուսաղեմում ստահակների խնդիրը՝ երիտասարդ թե մեծահասակ, հայերը չեն, այլ բոլոր քրիստոնյաները, բայց եւ այնպես, նրանք առանձնակի վերաբերմունքի են արժանանում: Դրա մասին իսրայելական թերթում անձամբ վկայում է հրեաների հետ քրիստոնյաների մերձեցման կենտրոնի ղեկավար Դանիել Ռոսինգը, պատմելով, որ հրեական «Պուրիմ» տոնի օրերին հայ հոգեւորականները չեն համարձակվում դուրս գալ իրենց բնակարաններից: Ըստ «Հաարեցի», քրիստոնյաների հարցերով Երուսաղեմի քաղաքապետի նախկին խորհրդական Սամուել Ավիսարն այս երեւույթը որակել է «մեծ խայտառակություն» եւ ավելացրել. «Ես փորձում եմ որեւէ բան անել, սակայն անօգուտ, որովհետեւ հրեաներն ուղղակի համոզված են, որ հոգեւորականների վրա թքելն ամենաճիշտ բանն է, ինչ իրենք են անում»:

Ի դեպ, թքել սիրում են նաեւ ուղտերը: Իմանալով այդ մասին, պարզապես դժվարանում ենք կողմնորոշվել, թքելն ուղտի՞ն է նմանեցնում հրեաներին, թե՞ թքելու հրեական համոզմունքը նույնացվում է անասնական բնազդի հետ: Համենայն դեպս, որքան էլ Նուրհան սրբազանը «Մարմարային» հայտնի, որ «Երուսաղեմի հայ հոգեւորականները, վարժված լինելով այդպիսի ստոր վերաբերմունքին, թեեւ ջանում էին անտեսել դա, սակայն վերջին միջադեպը հանդուրժել չեն կարող», այնուամենայնիվ, չհանդուրժելու այլընտրանքը քաղաքը լքելն է:

Իսկ թե ինչու Ավիսարը խոստովանում է քրիստոնյա հոգեւորականների վրա թքելու հրեաների համոզմունքի մասին, Երուսաղեմի քաղաքապետարանը միջադեպի պատասխանատվությունը բարդում է հայ հոգեւորականների թափորն ուղեկցող ոստիկանության վրա, իսկ ոստիկանությունը թափորը հարձակումից պաշտպանելու փոխարեն մտածում է Նուրհան սրբազանին պատժելու մասին: Թերեւս դրանով էլ քաջալերում է ստահակներին:

Այդ առումով պատահական չէ, որ հրեաների լկտիությունը չի սահմանափակվում հայ հոգեւորականներին անարգելով միայն, ոչ էլ անարգանքն է նոր: Դեռեւս հունվարին Երուսաղեմի հայոց պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանը քրիստոնյա համայնքների ներկայացուցիչների հետ Իսրայելի ներքին գործերի նախարար Աբրահամ Պորազի հանդիպմանը գանգատվել էր, թե «հրեաները հայհոյում եւ թքում են հայերի վրա, երբ մեր ժողովուրդն անցնում է փողոցով»: Պորազին փորձել էր ճշտել. «Ինչո՞ւ համապատասխան քայլեր չեն ձեռնարկվում, որպեսզի ծայրահեղական հրեաները չանարգեն հայ պատրիարքին եւ հայությանը»: Ոստիկանության սպաները պատասխանել էին. «Միջոցների բացակայության պատճառով չենք կարող հսկել յուրաքանչյուր վանականի»:

Այս փաստը հունվարի 13-ի համարում արձանագրել էր «Հաարեցը»: Ապրիլին Երուսաղեմի պատրիարքարանը վերստին դիմել էր Իսրայելի ներքին գործերի նախարարին, բայց ապարդյուն: Ըստ երեւույթին նախարարը ոստիկանությանը տրամադրելու միջոցներ չի ունեցել, որ հարձակումները շարունակվում են: Միջոցների բացակայությունը հասկանալի է, պարզապես հարց է ծագում. եթե առանց միջոցների անհնար է վերահսկել վանականներին, ապա նոյեմբերի 10-ին Իսրայելի ոստիկանությունն ինչպիսի՞ առաքելությամբ էր ուղեկցում հայ հոգեւորականների թափորը:

Հարցի պատասխանը միանշանակ է. Իսրայելի ոստիկանությունը քաջալերում է Երուսաղեմի հայոց պատրիարքին, հայ հոգեւորականներին, հայկական համայնքին անարգող ստահակներին, որպեսզի արժանանա ներքին գործերի նախարարի քաջալերանքին: Սա հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Իսրայելում ստահակները վայելում են պետության հովանավորությունը, նրանց հարձակումները հայերի եւ քրիստոնյա հոգեւորականների վրա պետականորեն են կազմակերպվում: Այսպիսով, վերջիններիս վրա թքելու, նրանց ապտակելու, հայհոյելու լկտիությունը դառնում է պետական քաղաքականություն:

Ինչ կարելի է ակնկալել մի պետությունից, որի բնակիչները ճշմարտության որոնումներում համոզված են, որ ամենաճիշտն այլ հոգեւորականի վրա թքելն է: Թքելու պարագան կարեւոր է, դրա ճշմարտացիության մեջ հրեաների համոզմունքն առավել եւս: Այն առումով, որ նրանք դրանով հասարակական պատվերի երանգ են հաղորդում Իսրայելի վերոհիշյալ քաղաքականությանը, միաժամանակ նպաստում դրա հետագա ամրապնդմանը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Աջդ համբուրեմ, Սրբազան

Լուրը հասավ Հայաստան: Մի հրեա Երուսաղեմում թքել է մեր սրբության սրբոց խաչի վրա: Ինչ անել: Ցավոք, այս պարագայում հարիր չէ գործել Օբելյոնի պատկերացումներով: Այո՛, առաջին անգամ չէ, որ խաչը փորձության է ենթարկվում: Խաչի նկատմամբ էլի եղել են ոտնձգություն կատարող դիվահարներ, խլել մեր վանքապատկան կալվածները, պարիսպ անցկացրել մեր վանքի տարածքով, ամեն ժամ դավադիր եղել: Գիտենք, սա է նրանց բնույթը: Սակայն սպասե՛ք. եթե մեկը լկտիություն ունենա թքելու, ասենք, նրանց լացի պատին, ինչպիսի՞ պատրումներ կունենան: Մենք հեռու ենք օտարի սրբությունը պղծելուց: Մենք միշտ ձգտել ենք արդարության: Երբ ֆաշիստը սպանում էր հրեային, մենք հրեայի կողքին էինք: Երբ Իլյա Էրենբուրգը պատերազմի օրերին կոչ էր անում «սպանի՛ր գերմանացուն», մենք համամիտ էինք նրա հետ: Նույն Էրենբուրգը (հարգում եմ նրա ազգային զգացմունքը) մի փոքրիկ-փոքրիկ պատմվածք ունի: Սովետա-գերմանական աշխարհացունց ռազմաճակատում կռվողների կողքին կային վարժեցրած շներ, որոնք երբեմն սանիտարի դեր էին կատարում կամ նռնակները մեջքին կապած սողում տանկի տակ: Դրանցից մեկի՝ խելացի աչքերով Կաշտանկայի մասին Էրենբուրգը գրում է. «Եթե Կաշտանկան խոսել կարողանար, նեղացած կասեր. «Գերմանացուն շուն մի՛ անվանիր»: Մենք, պարոնայք սիոնի զավակներ, ձեր թքոտ դիվահարին «շուն» չենք անվանի: Շները հարգանքի արժանի կենդանիներ են, իսկ ձեր դիվահարը՝ ո՛չ:

Հեզությամբ դիմենք Սրբոց Հակոբյանց վանքի լուսարարապետ Նուրհան արք. Մանուկյանին: Ասված օգնական, սրբազան հայր, բազուկդ զորանա: Արդյոք մատնահետքերդ մնացի՞ն ուտիճի դեմքին: Համբուրում եմ աջդ:

ՌՈՒԲԵՆ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիայի ԱԺ-ում տարակարծիք են Թուրքիայի անդամակցության հարցում

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում հոկտեմբերի 14-ին քննարկվել է Թուրքիայի անդամակցության շուրջը այդ երկրի հետ Եվրամիության բանակցություններ սկսելու հարցը: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարո» թերթը գրում է, որ Թուրքիայի անդամակցության հարցը մտահոգության առիթ է խորհրդարանի թե աջակողմյան եւ թե ձախակողմյան պատգամավորների համար:

ԱԺ-ում տեղի ունեցած քննարկումը չի հարթել պատգամավորների տարաձայնությունները: Հարցի առթիվ քվեարկություն չի անցկացվել: «Ֆիգարոն» նշում է, որ քննարկման օրը ԱԺ-ում եղել են սակավաթիվ պատգամավորներ: Թե աջերը եւ թե ձախերը վերապահումներ են արտահայտել Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունների կապակցությամբ:

Վարչապետ Ժան-Պիեռ Ռաֆարենը ընդգծել է, որ «անդամակցությանը պատրաստ չեն ոչ Թուրքիան, ոչ էլ Եվրամիությունը»: Այդուհանդերձ նա պատգամավորներին հորդորել է չշտապել եւ առանց քննարկման, հախուռն կերպով «ոչ» չասել անդամակցությանը:

Հիշեցնելով, որ ֆրանսիացիների մեծ մասը դեմ է Թուրքիայի անդամակցությանը, Ռաֆարենն ասել է, որ ազգի կամքը չի անտեսվի եւ որ Ֆրանսիայի ժողովուրդը «հանրաքվեի միջոցով կասի վերջին խոսքը»: Վարչապետի խոսքերով, անդամակցության գործընթացը կլինի երկար եւ կարող է ընդհատվել «ամեն պահի»:

ԱԺ-ում սոցիալիստների խմբի ղեկավար Ժան-Մարկ Էյրոն արտահայտել է մոտավորապես նույն տեսակետը, մանրամասնելով, որ մինչեւ բանակցությունների ավարտը «հնարավոր է երկու տարբերակ՝ անդամակցություն կամ արտոնյալ գործընկերություն»:

Սոցիալիստների խմբում անդամակցության հակառակորդ, նախկին վարչապետ Լորան Ֆաբիուսը մամուլի զրույցի ժամանակ ասել է, որ «լավագույն լուծումը գործընկերությունն է»:

Ֆրանսիայի ժողովրդավարության միության հայտնի գործիչ Ֆրանսուա Բայրուն հայտարարել է. «Թուրքիայի անդամակցությունը ոչ թե կմիավորի Եվրոպան, այլ կմասնատի»: Այդուհանդերձ նա կողմ է արտահայտվել բանակցության ծավալմանը:

ԵՄ սահմանադրության մոլի հակառակորդ, կոմունիստների խմբի ղեկավար Ալեն Բոկեն առաջարկել է, որ Եվրոպայի խորհուրդը հետաձգի Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունները, որպեսզի նախքան այդ «Եվրոպայի ժողովուրդներն իրենց կարծիքներն արտահայտեն ԵՄ սահմանադրության առնչությամբ»:

Բրիտանացի դեսպանը հեռացվել է քննադատության պատճառով

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարարությունը պաշտոնանկ է արել Տաշքենդում բրիտանացի դեսպան Քրեյգ Մյուրեյին: ԱԳՆ ներկայացուցիչը Ռոյթեր գործակալության թղթակցին ասել է, որ դեսպանի հեռացման պատճառը նրա հանդեպ նախարարների եւ գործընկերների վստահության կորուստն է:

Մինչդեռ ինքը՝ Մյուրեյը նշում է, որ իրեն պաշտոնանկ են արել Ուզբեկստանի իշխանություններին եւ բրիտանական հատուկ ծառայություններին իր ուղղած քննադատությունների պատճառով: Մյուրեյը Տաշքենդում պաշտոնավարում էր 2002 թվականից:

Վերջերս ԱԳՆ ուղարկված նամակում Մյուրեյը գրել էր, որ Ուզբեկստանում խոշտանգում են բանտարկված ընդդիմադիրներին, նրանցից կորզում «խոստովանություններ», որոնք Վաշինգտոնին եւ Լոնդոնին են մատուցվում քաղաքական ու ռազմական աջակցություն ստանալու համար:

Ուզբեկստանը թեեւ ժխտում է այդ մեղադրանքները, բայց հաստատում է, որ անցյալում Մեծ Բրիտանիայի ԱԳՆ-ին դիմել է Մյուրեյին հեռացնելու խնդրանքով:

Խփված իրաքյան տանկերում հայտնաբերվել է ռադիոակտիվություն

Խփված եւ լքված իրաքյան տանկերում հայտնաբերվել է բարձր ռադիոակտիվություն: Դա կարող է վկայել, որ ամերիկյան բանակն Իրաքում օգտագործել է նոսրացված ուրան պարունակող զինամթերք:

Ճապոնական Կիոդո գործակալությունը երեկ Բաղդադից հաղորդեց, որ մի խումբ մասնագետներ հիշյալ տանկերը գտել են Իրաքի հարավում՝ Էս Սամավա քաղաքի շրջանում: Դա ճապոնացի զինծառայողների տեղաբաշխման վայրն է:

Հայտնաբերված ռազմական տեխնիկան վտանգավոր է մարդկանց առողջության համար, ուստի պետք է ոչնչացվի կոալիցիոն ուժերի ջանքերով: Մասնագետների խմբում կան ճապոնական ոչ կառավարական կազմակերպություններից մեկի փորձագետներ: Վերջիններս ասում են, որ արձանագրված ճառագայթման մակարդակը 300 անգամ գերազանցում է թույլատրելի սահմանագիծը:

Իրաքում ամերիկյան ուրանային արկերի օգտագործման փաստը հաստատում է նաեւ այդ երկրից ԱՄՆ վերադարձած զինվորների բուժզննությունը: Ամերիկյան մամուլն անցյալում արդեն հաղորդել էր, որ ռադիոակտիվ վարակման նշաններ ունեցող զինծառայողներին 2003 թ. ամռանն ուղարկել էին հենց Էս Սամավայի շրջան, որտեղ պատերազմի սկզբնական փուլում կատաղի մարտեր էին ծավալվել:

Ձերբակալվել է ուսանողական այցագրով ԱՄՆ մտած ահաբեկիչ

«Ալ Ղաիդայի» բարձրաստիճան գործակալներից մեկը ուսանողական այցագրով ԱՄՆ թափանցելով՝ փորձել էր ահաբեկչություններ իրականացնել ֆինանսական հիմնարկներում: ՀԴԲ պաշտոնական ներկայացուցիչ Ջոն Քոնվեյը հայտարարել է, որ այդ ահաբեկիչն արդեն ձերբակալված է, հատուկ ծառայությունները փնտրում են նրա հնարավոր հանցակիցներին:

Դիրեն Բարոտ անունով գործակալն զբաղվում էր ԱՄՆ ֆինանսական հիմնարկների շենքերի զննությամբ: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, սա Բարոտի առաջին այցելությունը չէ ԱՄՆ: ՀԴԲ ներկայացուցիչներից մեկը նշում է, որ 2000 եւ 2001 թթ. նա զննության նպատակով եղել է Նյու Ջերսիի նահանգի մի շարք բուհերում:

Բարոտին եւ նրա 7 հանցակիցներին բրիտանական հատուկ ծառայությունները բռնել են դեռ օգոստոսին: Նրանք մեղադրվում են ռադիոակտիվ նյութերով, թունավոր գազերով կամ պայթուցիկներով սպանություն գործելու նպատակով դավադրության դիմելու մեջ:

Բրիտանացիների տվյալներով, Բարոտը զննել է ԱՄՆ խոշորագույն ֆինանսական ընկերություններից մեկի՝ Prudential-ի, Նյու Յորքի ֆոնդային բորսայի շենքերը, «Սիթիգրուպ» բանկային կոնցեռնի եւ Միջազգային արժութային հիմնադրամի կենտրոնակայանները:

ԿԻՄ ԿԻ ԴՈՒԿԻ ՏԱՐԻՆ

2004-ը հարավկորեացի Կիմ Կի Դուկի կինոտարին է: Նրա «Սամարուհին» ֆիլմը Բեռլինի փառատոնում արժանացավ լավագույն ռեժիսորական աշխատանքի մրցանակին, իսկ «Սամարուհուն» հաջորդած «Համար երեք. երկաթ»-ը Վենետիկի փառատոնում ճիշտ նույնպիսի մրցանակ բերեց ռեժիսորին: Այսպիսով, Կիմ Կի Դուկը նույն տարում տեր դարձավ թե «Արծաթե արջի», թե «Արծաթե առյուծի», որ հազվադեպ բան է կինոաշխարհում: Ստորեւ տարվա ամենանշանավոր կինոփառատոնային դեմքը պատասխանում է «Ֆիլմ» մոսկովյան հանդեսի գլխավոր խմբագիր Գեորգի Սամսոնովի հարցերին:

- Հարցազրույցներից մեկում, որը տվել էիք ձեր նախորդ գործերից մեկի՝ «Գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ... եւ նորից գարուն»

«Սամարուհին»

ֆիլմի առնչությամբ, դուք ասել էիք, որ եթե ձեր կյանքը համեմատեք, ըստ զուգորդության, տարվա եղանակների հետ, հիմա ձեզ համար վրա է հասնում ձմեռը: Այդ ժամանակից ի վեր ինչ-որ բան փոխվե՞լ է:

- Ձմեռը իմ կյանքն է: Բուդդայականության մեջ համարվում է, որ դա այն շրջանն է, երբ մարդ մահից առաջ արժեվորում է իր կյանքը: Ես հենց այդպիսի զգացողություն ունեմ, ուստի ուզում եմ դառնալ բնությանը: Դա բավական դժվար է անել, որովհետեւ նկարահանումները խլում են ամբողջ ժամանակս: Իսկ քանի որ ես դա գրավիչ ու հետաքրքրական գործ եմ համարում, չեմ կարող հրաժարվել: Թեեւ վստահ եմ, որ այն մարդը, ով ուզում է երկար ապրել, չպետք է կինո նկարելով զբաղվի: Նկարահանելիս բազմաթիվ կյանքեր ես ապրում, իսկ քո կյանքը աննկատելիորեն անցնում է:

- Ի՞նչ դեր է խաղում կրոնը ձեր ստեղծագործության մեջ:

- Ես դաստիարակվել եմ թե՛ բուդդայական, թե՛ քրիստոնեական ավանդույթներով, բայց աշխարհայացքիս հիմքում, այնուամենայնիվ, բուդդայականությունն է, քանի որ Կորեայում նույնիսկ քրիստոնյաները բուդդայական տաճարներ են գնում: «Գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ... եւ նորից գարուն» ֆիլմը կառուցված է բուդդայական մոտիվներով, բայց կրոնի մասին չէ, այլ մարդու կյանքի, այն ամենի մասին, թե մարդն ինչպես է ապրում կյանքը: Կինոնկարը, ինչպես ինձ է թվում, հոգեհարազատ կլինի ամեն մի մարդու՝ անկախ նրա դավանանքից, քանի որ գլխավորը ֆիլմում կյանքի իմաստի որոնումն է: Կրոնը հենց կյանքն է, եւ ես նայում եմ կրոնին զուտ փիլիսոփայական տեսանկյունից: Իմ կարծիքով, կրոնը պետք է օգնի հոգով ու մարմնով թույլերին, բայց ոչ մի դեպքում ճնշում չգործադրի մարդկանց վրա, որովհետեւ դա միշտ հանգեցնում է տարաձայնությունների ու հակասությունների, որոնք հաճախ դառնում են անհաշտելի, իսկ երբեմն էլ՝ վերածվում արյունահեղ հակամարտությունների: Ցավոք, կրոնն ընդունակ է ոչ միայն միավորել, այլեւ պառակտել մարդկանց:

- Ինտերնետում նշվում են ձեր ծննդյան տարբեր տարեթվեր: Չե՞ք կարող մեկընդմիշտ պարզություն մտցնել այդ հարցում: Եվ միաժամանակ հայտնեք, խնդրեմ, ձեր վերաբերմունքը աստղագուշակության, թվագուշակության եւ էզոթերիկայի նկատմամբ:

- Ես ծնվել եմ 1960 թվականի դեկտեմբերի 20-ին: Այն ամենը, ինչ թվարկեցիք, ինձ չի գրավում, բայց երբ 15 տարեկան էի, մայրս գուշակեց, որ հաճախ եմ շփվելու բազմաթիվ մարդկանց հետ եւ գործիս յուրահատկության բերումով՝ շատ եմ ճանապարհորդելու աշխարհում: Ճիշտն ասած, նա կանխագուշակեց նաեւ, որ երբեք հարուստ չեմ լինի: Եվ ամեն ինչում իրավացի դուրս եկավ, մանավանդ ինձ վիճակված շփումների առումով: Վերջերս միայն Բեռլինի կինոփառատոնում 70 հարցազրույց տվեցի:

- «Սամարուհին» ֆիլմը, որ ձեզ լավագույն ռեժիսորական աշխատանքի մրցանակ բերեց բեռլինյան կինոփառատոնում, դարձյալ շոշափում է մարմնավաճառության թեման, որին արդեն քանիցս դիմել եք: Ի՞նչն է ձեզ ստիպում կինոնկարների հերոսուհիներ դարձնել ամենահին արհեստի ներկայացուցիչներին:

- Ներկայումս Կորեայում եւ Ճապոնիայում մանկական մարմնավաճառության լուրջ խնդիր կա, հենց դրա համար էլ ես այդ խնդիրը շոշափել եմ իմ ֆիլմում: «Սամարուհին» ցույց չի տալիս, թե ինչ է մարմնավաճառությունը, այլ բարձրացնում է այդ հարցը, որի մասին կինոնկարում երեք տարբեր տեսակետներ կան. իր՝ հերոսուհու, նրա ընկերուհու եւ հոր: Ուստի հանդիսատեսին հնարավորություն է տրվում խնդիրը դիտարկել տարբեր կողմերից ու տեսանկյուններից: Մարմնավաճառությունը, ինչ խոսք, բացասական երեւույթ է, որ դատապարտվում է հասարակության կողմից: Իսկ ես ցանկացել եմ կինոլեզվի միջոցով դրսեւորել այդ երեւույթի մյուս ասպեկտները եւս՝ ցույց տալով եւ տուժած կողմին, եւ նրանց, ովքեր օգտվել են իրավիճակից:

- «Գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ... եւ նորից գարուն» ֆիլմը ձեր առաջին կինոնկարն է, որը ցուցադրվեց ամերիկյան էկրաններին: Հաջողության դեպքում ժապավենը կարող են նկատել եւ ամերիկացի կինոակադեմիկոսները: Այս տարի նման բան կատարվեց բրազիլական «Աստծո քաղաքի» հետ: Ինչպե՞ս եք վերաբերվում «Օսկարին», ամերիկյան վարձույթին եւ Հոլիվուդին:

- Կարծում եմ, որ Ամերիկյան կինոակադեմիան ի վիճակի չէ տեսնել եւ գնահատել ամբողջ աշխարհի կինոն: Հոլիվուդը, ավելի շուտ, տնտեսական ձեռնարկություն է, որը շահագրգռված է միայն շահույթ ստանալով: Իսկ «Օսկարի» մասին երբեք չեմ էլ երազել: Գլխավորն ինձ համար արժանավոր կինոնկար ստեղծելն է, որն ուժգին ապրումներ արթնացնի թեկուզ մի հանդիսատեսի հոգում եւ թափանցի ուղիղ նրա սիրտը: Եթե դա կատարվի, ես, իրոք, երջանիկ կլինեմ: Ութ տարվա ընթացքում տասը ֆիլմ եմ ստեղծել, բայց Կորեայում դրանք ժողովրդականություն չեն վայելում: Բայց ինձ համար շատ կարեւոր է, որ ստեղծագործությունս ըստ արժանվույն գնահատեցին Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Եվրոպայում, որտեղ ի տարբերություն կորեացիների, հանդիսատեսները ուշադրություն չեն դարձնում իմ ծագմանն ու կրթությանը: Մինչդեռ Կորեայում հիմնականում գնում են դիտելու ժամանցային ֆիլմեր, ոչ թե մտածելու առիթ տվող գործեր:

- Իսկ դուք երբեք չե՞ք մտածել, որ կարող եք ֆիլմ նկարահանել արտասահմանում՝ Եվրոպայում կամ գուցե նույնիսկ Ռուսաստանում:

- Նման մտահղացումներ ունեմ, բայց որոշակի նախագծեր դեռ չկան: Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանին, այդ առնչությամբ մի քանի գաղափարներ կան: Նախ՝ ինձ շատ է հետաքրքրում Կորեայի դեսպանի ճակատագիրը Ռուսաստանում: 20-րդ դարի սկզբին նա ապրել է Սանկտ Պետերբուրգում, որտեղ մինչեւ օրս պահպանվել է նրա շիրիմը: Դեսպանի ժառանգները եւս մնացել են Ռուսաստանում ապրելու: Ցավոք, առայժմ շատ քիչ բան գիտեմ այդ անձի մասին: Մտահղացել եմ նաեւ «Ատրճանակը Ռուսաստանում» ֆիլմը, որի գլխավոր հերոսը Կորեայից ծածուկ Ռուսաստան տեղափոխված ատրճանակն է: Նրա անունից էլ պետք է տարվի կինոնկարի պատումը: Իհարկե, այդ պատմության մեջ կներկայացվի եւ ռուսական մաֆիան: Բացի դրանից, ժամանակին միտք հղացա ֆիլմ նկարահանել այն ռուս աղջիկների մասին, որոնք սթրիփթիզի պարուհիներ են Կորեայի ամերիկյան ռազմական բազաներում: «Հասցեն անհայտ է» ֆիլմի վրա աշխատելիս ծանոթացա նրանցից մեկի՝ մարմնամարզության, թեթեւ ատլետիկայի գծով նախկին օլիմպիական չեմպիոնուհու հետ եւ առաջարկեցի նկարահանվել: Բայց նա հրաժարվեց՝ վախենալով, թե ռուսաստանցի հանդիսատեսները իրեն կարող են ճանաչել: Հետո սթրիփթիզի ռուս պարուհիների մասին պատմող այդ նախագծի վրա խաչ քաշեցի՝ մտածելով, թե Ռուսաստանում ինձնից կնեղանան դրա համար:

- Ձեր ֆիլմերում սերը, որպես կանոն, ուղեկցվում է դաժանության ու բռնության դրսեւորումներով. ըստ երեւույթին, համարում եք, որ գոյություն ունի միայն դժբախտ սեր:

- Երջանիկ սիրո մասին ուրիշ ռեժիսորներ են ֆիլմեր նկարում: Ինձ թվում է, որ սերը փոխըմբռնման ձգտում է: Ես, օրինակ, այդ զգացմունքն ապրելիս երջանիկ եմ ու

«Գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ... եւ նորից գարուն»

միաժամանակ՝ դժբախտ: Եվ դա սքանչելի է, քանի որ եթե ցերեկ չկա, գիշեր էլ չկա: Հետեւաբար լույսն ու խավարը միասին ծնում են օրը, եւ դա էլ հենց կյանքն է:

- Իսկ ի՞նչ կարող եք պատմել ձեր անձնական կյանքի մասին:

- Ես ամուսնացած եմ, թեեւ շատերը համարում են, որ ամուսնացած մարդու նման չեմ: Աղջիկս 10 տարեկան է, դպրոց է գնում: Վերջերս իմ ձեռքերով տուն կառուցեցի եւ հիմա շարունակում եմ պակաս-պռասը լրացնել: Ինչ-որ տեղ լսել եմ, որ անձամբ տուն կառուցած մարդը արժանի է ամենամեծ դրվասանքին: Ուզում էի համոզվել դրանում եւ, ի վերջո, հասկացա, որ մեծագույն երջանկություն է: Թեպետ դժվար գործ է եւ ֆիզիկական, հուզական ու մտավոր մեծ լարում է պահանջում: Բայց արդյունքը արժե չարչարանքին: Իմ կառուցած տանն առաջին անգամ գիշերելով՝ այնպիսի բավականություն ստացա, որ ոչնչի հետ չի համեմատվի: Նույնիսկ երկընտրանքի առաջ կանգնեցի՝ շարունակե՞մ տուն կառուցել, թե՞ կինո նկարահանեմ:

- Ձեր կյանքի մասին լեգենդներ են շրջում: Ճի՞շտ է, որ 32 տարեկանում եք առաջին անգամ հայտնվել կինոթատրոնում: Ո՞ր ֆիլմն եք դիտել:

- Իրոք այդպես է, դա Ֆրանսիայում էր: Առաջին կինոնկարը, որ տեսա մեծ էկրանին, «Գառների լռությունն» էր՝ Էնթոնի Հոփքինսի մասնակցությամբ: Հետո դիտեցի Լեոս Կարաքսի «Նոր Կամրջի սիրահարները»: Իսկ շուտով արդեն սցենար գրեցի եւ սկսեցի կինո նկարահանել:

- Ո՞ր ֆիլմերն ու ռեժիսորներն են ձեզ ամենից շատ դուր գալիս:

- Ինձ վրա մեծ տպավորություն թողեց Վիտալի Կանեւսկու «Քարացիր, մեռիր, հարություն առ» ֆիլմը: Հավանում եմ նաեւ Ալեքսանդր Սոկուրովի, Էմիր Կուստուրիցայի եւ Միխայել Հանեկեի գործերը: Ռուսաստանի պատմության հետ կապված ֆիլմերից առանձնացնեմ «Պոտյոմկին» զրահանավը» եւ «Դոկտոր Ժիվագոն»: Կորեայում, ընդհանրապես, մեծ հետաքրքրություն կա ռուսական կինոյի եւ արվեստի հանդեպ: Մեզ մոտ շատերը համարում են, որ դերասանի վարպետություն եւ բալետ պետք է ուսանել միայն Ռուսաստանում:

- Ձեր ֆիլմերում երբեմն ռեբուսներ են հանդիպում, որոնք բավական դժվար է լուծել: Օրինակ, ինձ հանգիստ չի տալիս «Կղզու» վերջաբանը, որը կարելի է տարբեր կերպ մեկնաբանել: Ո՞րն է ձեզ համար այդ տեսարանի իմաստը, որն ամփոփում է ամբողջ ֆիլմը:

- Երբ տղամարդն անհետանում է մոր արգանդը խորհրդանշող փիրուսներում, դա նշանակում է, որ հակառակ սեռերի ընդհարումը սպառված է, եւ մնացած բաներն այս աշխարհում արդեն ոչ մի իմաստ չունեն: Իսկ ընդհանրապես, պետք է ասեմ, որ իմ ֆիլմերը մի տարօրինակ ընդունակություն ունեն: Նույն ժապավենը հերթական անգամ դիտելուց հետո հանդիսատեսը փոխում է կարծիքը դրա մասին: Եվ այս կամ այն դրվագը մեկնաբանում է այլ կերպ:

- Փոխվու՞մ է ձեր վերաբերմունքը սեփական ֆիլմերի նկատմամբ:

- Իհարկե, փոխվում է: Ինչպե՞ս կարող է ուրիշ կերպ լինել: Չէ՞ որ ես ֆիլմիս հանդիսատեսներից մեկն եմ:

- Իսկ չե՞ք ուզում ինչ-որ բան փոխել կամ շտկել ձեր գործերում:

- Ոչ: Կինոն, ինչպես եւ մեր կյանքը, անհնար է քանդել ու նորից հավաքել:

ԱՐԺԵ ԴԻՏԵԼ

18 նոյեմբերի, 02.00 Россия

«Ցերեկային գեղեցկուհին»*** Ռեժիսոր՝ Լուիս Բունյուել: Դերերում. Կատրին Դընյով, Ժան Սորել, Միշել Պիկոլի: Ֆրանսիա - Իտալիա, 1967:

Հասարակաց տանը ծածուկ մարմնավաճառությամբ զբաղվող բարեկեցիկ տիկնոջ պատմությունը արժանացել է Վենետիկի փառատոնի գլխավոր մրցանակին:

19 նոյեմբերի, 22.00 Հ1

«Եվ Աստված արարեց կնոջը»** Ռեժիսոր՝ Ռոժե Վադիմ: Դերերում. Բրիժիտ Բարդո, Կուրդ Յուրգենս, Ժան-Լուի Տրենտինյան: Ֆրանսիա, 1959:

Ժամանակին աղմուկ հանած սիրային մելոդրամ:

20 նոյեմբերի, 22.10 Շողակաթ

«Բորսալինո եւ ընկերություն»* Ռեժիսոր՝ Ժակ Դերե: Դերերում. Ալեն Դելոն, Կատրին Ռուվել: Ֆրանսիա - Իտալիա, 1974:

Գանգստերական ֆիլմ՝ «ռետրո» ոճով:

21 նոյեմբերի, 23.40 Ար

«Տուվալու»** Ռեժիսոր՝ Ֆայթ Հելմեր: Դերերում. Դընի Լավան, Չուլպան Համաթովա: Գերմանիա, 1999:

Ռոմանտիկ մելոդրամի եւ բուռլեսկի խառնուրդ, ուր կինոն համտեղվել է մնջախաղի հետ:

22 նոյեմբերի, 23.45 Արմենակոբ

«Դոգվիլ»*** Ռեժիսոր՝ Լարս ֆոն Թրիեր: Դերերում. Նիկոլ Քիդման, Փոլ Բեթանի, Սթելան Սկարսգարդ, Բեն Գազարա, Լորեն Բեկոլ: Դանիա - Շվեդիա - Մեծ Բրիտանիա - Ֆրանսիա - Գերմանիա - Հոլանդիա, 2003:

Ամերիկյան գավառում հայտնված անծանոթուհու ոդիսականը վերածվում է փիլիսոփայական դրամայի:

22 նոյեմբերի, 00.40 Նոր ալիք

«Այն ամենը, ինչ միշտ ցանկացել եք իմանալ սեքսի մասին, բայց վախեցել եք հարցնել»** Ռեժիսոր՝ Վուդի Ալեն, : Դերերում. Վ. Ալեն, Ջին Ուայլդեր, Ջոն Քարադայն, Բերթ Ռեյնոլդս: ԱՄՆ, 1972:

Յոթ նովելներից կազմված զավեշտալի կատակերգություն՝ պարոդիական շնչով:

23 նոյեմբերի, 01.15 Նոր ալիք

«Անձրեւի տակ երգողները»** Ռեժիսոր՝ Սթենլի Դոնեն: Դերերում. Ջին Քելի, Ջին Հագեն, Դեբի Ռեյնոլդս: ԱՄՆ, 1952:

Դասական մյուզիքլ:

24 նոյեմբերի, 00.50 Կենտրոն

«Վալմոն»** Ռեժիսոր՝ Միլոշ Ֆորման: Դերերում. Քոլին Ֆերթ, Անեթ Բենինգ, Ֆեյրուզա Բալք: ԱՄՆ, 1989:

Շոդերլո դը Լակլոյի «Վտանգավոր կապեր» վեպի յուրատեսակ ընթերցումն է:

Էջը պատրաստեց ԶԱՐԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆԸ

Մարզական

«Յուվենտուսը» հետաքրքրվում է Օուենով

Իտալական լրատվամիջոցների հաղորդագրության համաձայն, Թուրինի «Յուվենտուսը» ցանկանում է թիմ հրավիրել Անգլիայի հավաքականի եւ Մադրիդի «Ռեալի» հարձակվող Մայքլ Օուենին: Վերջինս այս տարվա ամռանը տեղափոխվելով «Ռեալ», առայժմ ոչ միշտ է տեղ գտնում թիմի հիմնական կազմում եւ դժգոհ է նման իրավիճակից: Նա եւ ցանկանում է այլ թիմ տեղափոխվել: Օուենով հետաքրքրվում է «Յուվենտուսի» գլխավոր մարզիչ Ֆաբիո Կապելլոն, որը վաղուց անգլիացի ֆուտբոլիստի երկրպագուն է: Բացառված չէ, որ Օուենին ձմռանը վարձավճարով տրամադրեն իտալական ակումբին, երբ Եվրոպայում սկսվի տրանսֆերային շրջանը:

Ժերեմին եւս դժգոհ է իր վիճակից

«Չելսիից» հեռանալ ցանկացող հերթական ֆուտբոլիստը կիսապաշտպան Ժերեմին է: Կամերունցի ֆուտբոլիստը կորցրել է իր տեղը թիմի մեկնարկային կազմում, երբ «Չելսիի» ղեկը ստանձնեց պորտուգալացի Ժոզե Մոուրինյոն: Ընթացիկ մրցաշրջանում Ժերեմին ընդամենը երկու խաղ է անցկացրել «Չելսիում»: Նա թեեւ գոհ է աշխատավարձից, սակայն ցանկանում է խաղալ, ուստի որոշել է հեռանալ ակումբից: Նման ցանկություն ունեն նաեւ Ադրիան Մուտուն, Սկոտ Պարկերը, Դամիեն Դաֆը, Գլեն Ջոնսոնը, Կլոդ Մակելելեն: Իսկ Խուան Սեբաստիան Վերոնն ու Էռնան Կրեսպոն Լոնդոնից հեռացել էին դեռեւ ամռանը: Այս բոլոր ֆուտբոլիստները թիմում ընդգրկվել էին անցյալ մրցաշրջանում: Նրանց հրավիրման համար Ռոման Աբրամովիչը ծախսել էր ավելի քան 100 մլն ֆունտ ստեռլինգ:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հոկտեմբերի 15-ի նիստում փոխեց կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը, այն նվազեցնելով 0,25 տոկոսային կետով եւ սահմանելով տարեկան 3,75 տոկոս: Կենտրոնական բանկի մյուս գործառնությունների տոկոսադրույքները մնացին անփոփոխ՝ տրամադրվող լոմբարդային վարկերի տոկոսադրույքը՝ 16 տոկոս տարեկան, իսկ ներգրավվող ավանդների տոկոսադրույքը՝ 1 տոկոս տարեկան:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է սեպտեմբերի 17-30-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակ Ըստ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական տվյալների, սեպտեմբերի 20-30-ը գրանցվել է 0.21% գնաճ:

Սեպտեմբերի 17-30-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 1 մլրդ 681 մլն դրամ:

Դրամավարկային քաղաքականություն Հաշվետու ժամանակահատվածում փողի բազան աճել է 1 մլրդ 221 մլն դրամով՝ կազմելով 114 մլրդ 137 մլն դրամ: Փողի բազայի աճն ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 4 մլրդ 235 մլն դրամ աճով եւ ԶՆԱ-ի 3 մլրդ 14 մլն դրամ նվազումով:

ԶԱԱ-ի աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել ԿԲ կողմից արտարժույթի շուկայից 2 մլրդ 967 մլն դրամին համարժեք արտարժույթի ձեռք բերմամբ, ինչպես նաեւ 1 մլրդ 294 մլն դրամ գումարի չափով այլ ակտիվների աճով՝ հիմնականում ի հաշիվ արժութային սվոփի կնքման: Վերջինիս զուգահեռ վճարվել են արտաքին պարտքի տոկոսագումար՝ 10 մլն դրամ եւ անդամակցության գումար՝ 16 մլն դրամ գումարների չափով:

ԶՆԱ-ի նվազումը պայմանավորված է եղել կառավարության պարտավորությունների նվազմամբ, որը կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 802 մլն դրամ կուտակման, 13 մլն դրամ կառավարության դեպոզիտների աճի եւ ԿԲ արժեթղթերի պորտֆելի 263 մլն դրամ գումարի չափով ավելացման արդյունք է: Այս ընթացքում աճել են բանկերի պարտավորությունները՝ ի հաշիվ արժութային ներգրավման սվոփի կնքման՝ 1 մլրդ 941 մլն դրամ գումարի չափով, որի արդյունքում բանկերի պարտավորությունները կազմել են 13 մլրդ 641 մլն դրամ: Զուտ այլ ակտիվները նվազել են 1 մլրդ 403 մլն դրամով, դարձյալ հիմնականում սվոփի կնքման հաշվին:

Սեպտեմբերի 24-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածը (առանց կուտակված տոկոսների) նվազել է 3 մլրդ 888 մլն դրամով եւ կազմել 244 մլրդ 882 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկը նվազել է 1 մլրդ 636 մլն դրամով, իսկ ավանդները նվազել են 2 մլրդ 252 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդները նվազել են 227 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները՝ 1 մլրդ 56 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդները նվազել են 1 մլրդ 479 մլն դրամով եւ կազմել 60 մլրդ 925 մլն դրամ: Պայմանավորված վերագրյալով՝ դրամային զանգվածն աճել է 264 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 10-ին կազմել 123 մլրդ 196 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումներ Այդ ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 22,183 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 16,108 մլն դրամ:

Ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա Վերոհիշյալ ժամանակահատվածում ԿԲ կողմից վաճառվել է 45 հազ. եվրո եւ գնվել է 1 մլն ՌԴ ռուբլի ու 5 մլն 800 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ համապատասխանաբար 17.47 եւ 511.50 դրամ փոխարժեքներով:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 88 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 47 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 41 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 508.71 եւ 510.91 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեւորվել է 0.92%-ով՝ 512.92 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 508.22 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում, տեղաբաշխվել են 51-շաբաթյա եւ 7-ամյա պարտատոմսեր՝ 2 մլրդ դրամ ընդհանուր ծավալով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում թողարկվել է 7-ամյա պետական երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմս՝ 1 մլրդ 500 մլն դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 4 մլրդ 286 մլն դրամ (285.74%)՝ արդյունքում ձեւավորելով 9.2446% միջին կշռված եկամտաբերություն: Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 51-շաբաթյա պարտատոմս՝ 500 մլն դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 1 մլրդ 353 մլն դրամ (270.68%) եւ ձեւավորվել 4.9969% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա Իրականացվել է 1 մլրդ 805 մլն դրամի գործարք՝ 7.32% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 122 մլն դրամի գործարք՝ 2.90%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 683 մլն դրամի գործարք՝ 7.64%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 4 մլրդ 840 մլն դրամ՝ 4.32% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 787 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 4.53%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 3 մլրդ 53 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 4.19%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում Հոկտեմբերի 1-14-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի միջին ցուցանիշը կկազմի 117 մլրդ 634 մլն դրամ: Ըստ ծրագրավորման, կիրականացվի 16 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարի եւ 300 մլն դրամի անդամակցության գումարի վճարում: Այլ ակտիվները կնվազեն 1 մլրդ 739 մլն դրամով՝ ի հաշիվ արժութային սվոփի մարման: Վերոհիշյալ հոսքերը կհանգեցնեն ԶԱԱ-ի ցուցանիշի 2 մլրդ 55 մլն դրամի նվազմանը:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կաճի 2 մլրդ 754 մլն դրամով՝ պայմանավորված Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 860 մլն դրամ գումարի ծախսմամբ, կառավարության դեպոզիտների 1 մլրդ դրամ ավելացմամբ, ինչպես նաեւ ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի պորտֆելի 106 մլն դրամ գումարի չափով մասնակի մարմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կաճեն 1 մլրդ 59 մլն դրամով՝ կազմելով 14 մլրդ 700 մլն դրամ: Աճը պայմանավորված է լինելու 1 մլրդ 941 մլն դրամ արժութային ներգրավման սվոփի մարմամբ, ինչպես նաեւ նախատեսված 3 մլրդ դրամ գումարի չափով իրացվելիություն ներարկող գործառնությունների իրականացմամբ: 1 մլրդ 739 մլն դրամով կաճեն նաեւ զուտ այլ ակտիվները՝ պայմանավորված արժութային սվոփի մարմամբ: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 5 մլրդ 552 մլն դրամի աճի:

Հաշվի առնելով մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ինչպես նաեւ ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց տոկոսադրույքները թողնելով անփոփոխ՝ բանկերից ներգրավված ավանդների համար 1%, ռեպո համաձայնագրերի համար՝ 4%, լոմբարդային վարկերի համար՝ 16%:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Միայն մեկ արդյունավետ խաղ

Հարավային Ամերիկայի ֆուտբոլի ընտրական մրցաշարի հերթական տուրն աչքի ընկավ ոչ-ոքիների առատությամբ: Կայացած 5 խաղերից միայն մեկն արդյունավետ ելք ունեցավ: Վենեսուելայի հավաքականը սեփական հարկի տակ 3-1 հաշվով պարտության մատնեց էկվադորցիներին:

Ընտրական մրցաշարի առաջատար Բրազիլիայի հավաքականը սեփական հարկի տակ այդպես էլ չկարողացավ կոտրել Կոլումբիայի ֆուտբոլիստների դիմադրությունը: Մինչդեռ այդ մրցակցի հետ անցկացրած ընտրական նախորդ 7 հանդիպումներից 5-ում բրազիլացիները հաղթել էին ընդհանուր 17-3 հաշվով: Իսկ այս անգամ դարպասները մնացին անառիկ: Հաշիվը չբացվեց նաեւ Չիլի-Արգենտինա, Բոլիվիա-Ուրուգվայ հանդիպումներում: Ընդ որում արգենտինացիները նույնիսկ կարող էին պարտվել, եթե թիմին մի քանի անգամ չփրկեր դարպասապահ Ռոբերտո Աբոնդանսյերին: Պարագվայի եւ Պերուի հավաքականների մրցախաղում էլ գրանցվեց ոչ-ոքի (1-1): 28-րդ րոպեին հաշիվը բացեց պարագվայցի Պարեդեսը, իսկ խաղավարտից 16 րոպե առաջ Սոլանոն 11 մ հարվածով վերականգնեց հավասարակշռությունը:

10 տուրից հետո 20 միավորով աղյուսակը միանձնյա գլխավորում են բրազիլացիները: Նրանց մեկ միավորով զիջում են արգենտինացիները: 3-րդ տեղը 16 միավորով զբաղեցնում է Պարագվայի հավաքականը: 13-ական միավորով 4-5-րդ տեղերում են Էկվադորի եւ Չիլիի ընտրանիները:

«Երկաթյա Պետերն» անսասան է

Բրիսագոյում ավարտին է մոտենում Վլադիմիր Կրամնիկի եւ Պետեր Լեկոյի մրցավեճը, որում առայժմ մեկ միավորի տարբերությամբ հաղթում է հունգարացի գրոսմայստերը: 12-րդ պարտիայում սպիտակներով խաղացող Կրամնիկը եւս մեկ անգամ փորձեց հավասարեցնելու հաշիվը, սակայն Լեկոն այս անգամ էլ անդրդվելի էր եւ կարողացավ հմուտ պաշտպանությամբ ի չիք դարձնել մրցակցի սպառնալիքները: Իզուր չէ, որ Լեկոյին մասնագետները համեմատում են աշխարհի 9-րդ չեմպիոն Տիգրան Պետրոսյանի հետ, որն իր հավասարը չուներ պաշտպանական խաղում: Լեկոյին հուսալի խաղի համար հաճախ «Երկաթյա Պետեր» են անվանում: Չգտնելով հաղթանակի հասնելու ուղիներ, Կրամնիկը 33-րդ քայլին առաջարկեց ոչ-ոքի, որն ընդունվեց Լեկոյի կողմից:

Այսպիսով, 12 տուրից հետո 6,5–5,5 հաշվով մրցախաղը տանում է Լեկոն: Այժմ Կրամնիկի տրամադրության տակ ընդամենը երկու պարտիա է մնացել վերականգնելու հավասարակշռությունը: Հիշեցնենք, որ ոչ-ոքիի դեպքում դասական շախմատի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Կրամնիկը կպահի մրցախաղը եւ իրավունք կստանա շարունակելու պայքարը Կասպարով-Կասիմջանով զույգի հաղթողի հետ: Սակայն Լեկոյին հաղթելը շատ դժվար է, որն ապացուցում է մրցախաղի ընթացքը: Առայժմ անցկացված 12 պարտիաներից միայն երեքն են արդյունավետ ելք ունեցել: Առաջին պարտիայում սեւերով հաղթել է Կրամնիկը, իսկ Լեկոն հաղթել է 5-րդ եւ 8-րդ պարտիաներում:

Դեսային կխաղա Քաթարում

Ֆրանսիայի հավաքականի նախկին ավագ Մարսել Դեսային պայմանագիր է կնքել Քաթարի «Ալ Իթիհադ» ակումբի հետ: 36-ամյա ֆուտբոլիստն արդեն 3 ամիս էր, ինչ խաղադաշտ դուրս չէր գալիս: Ամռանը լրացել էր նրա պայմանագրի ժամկետը «Չելսիի» հետ, որից հետո Դեսային ֆրանսիական հեռուստատեսությամբ ազգային առաջնության հանդիպումներ էր մեկնաբանում: «Ալ Իթիհադի» տնօրեն Ադել Համիսը հաստատել է պայմանագրի կնքման փաստը, սակայն տեղեկություններ չի հաղորդել ֆուտբոլիստին առաջարկած պայմանների մասին:

Ի դեպ, «Ալ Իթիհադը» մարզում է ֆրանսիացի մարզիչ Բրյունո Մեցյուն, որը մինչեւ այդ Սենեգալի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչն էր: Դեսային տեղեկացրել է, որ առաջարկներ էր ստացել անգլիական «Քրիստալ Պելաս» եւ «Պորտսմութ» ակումբներից, ինչպես նաեւ շոտլանդական «Սելթիկից»: Նրան որպես մարզիչ հրավիրում էր Գանայի հավաքականը: Վետերան ֆուտբոլիստով հետաքրքրվում էր նաեւ «Բարսելոնը», որի նախագահ Ժոան Լապորտան հույս ուներ Դեսայու շնորհիվ ամրապնդել պաշտպանական գիծը:

Դեսային Ֆրանսիայի ազգային հավաքականում անցկացրած խաղերի քանակով ռեկորդակիրն է (116 խաղ): Նա 1998 թ. աշխարհի եւ 2000 թ. Եվրոպայի առաջնությունների չեմպիոն է: Եվրո-2004-ի ավարտից հետո Դեսային հրաժեշտ տվեց Ֆրանսիայի հավաքականին: «Ալ Իթիհադում» են հանդես գալիս անվանի ֆուտբոլիստներ Ֆրանկ Լեբյոֆը, Խոսեպ Գվարդիոլան եւ Գաբրիել Բատիստուտան:

Նժույգներն էլ են դոպինգ ընդունում

Ձիասպորտի միջազգային ֆեդերացիան որակազրկել է իռլանդացի Սիան Օ'Կոնորին եւ գերմանացի Լյուդգեր Բերբաումին՝ զրկելով նրանց Աթենքում նվաճած ոսկե մեդալներից: Նրանք բարձրագույն պարգեւների էին արժանացել արգելքների հաղթահարման մրցումներում անհատական եւ թիմային մրցավեճում: Պատճառը նրանց նժույգների օրգանիզմում արգելված խթանիչների հայտնաբերումն է: Այսպիսով, անհատական մրցումներում Օ'Կոնորի նվաճած ոսկե մեդալը կհանձնվի բրազիլացի Ռոդրիգո Պեսոային, որն Աթենքում արծաթե պարգեւի էր արժանացել: Թիմային հաշվարկում օլիմպիական չեմպիոն էին դարձել գերմանացի մարզիկները: Այժմ նրանց ոսկե մեդալը կհանձնվի ԱՄՆ-ի հավաքականին: Այնպես որ Աթենքի օլիմպիադայում ԱՄՆ-ի նվաճած մեդալների քանակը հասավ 105-ի (37 ոսկե, 39 արծաթե, 29 բրոնզե):

Անգլիացիները երկու հայտ են ներկայացրել

Անգլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան 2007 թ. չեմպիոնների լիգայի եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության եզրափակիչ հանդիպումների անցկացման հայտ է ներկայացրել: Անգլիացիները պատրաստ են հարցի դրական լուծման դեպքում վճռորոշ այդ հանդիպումներն անցկացնել նորակառույց մարզադաշտերում: Դրանցից մեկը հանրահայտ «Ուեմբլի» մարզադաշտն է, որը շահագործման կհանձնվի 2006 թ. մայիսին: Այն նախատեսված է 90 հազար հանդիսականի համար: Մյուսը 2002 թ. շահագործման հանձնված «Սիթի օֆ Մանչեսթր» մարզադաշտն է, որում խաղին կարող են հետեւել 48 հազար հանդիսականներ:

Ի փոփոխություն «Ազգ» օրաթերթում 2004 թ. սեպտեմբերի 21-ի N 165-ում տպագրված «Գույքի օտարման մրցույթի մասին» հրապարակային ծանուցման, Երեւանի «Աղամանդ» արտադրահումքային բորսան տեղեկացնում է, որ 2004 թ. հոկտեմբերի 21-ին նախատեսված մրցույթի առաջին փուլը տեղափոխվում է նոյեմբերի 17-ին, ժ. 11:00-ին:

Հայտերն ընդունվում են բորսայում աշխատանքային օրերին նոյեմբերի 1-ից մինչեւ նոյեմբերի 12-ը ներառյալ, ժամը 11:00-17:00:

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել բորսա հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Ազատանգեղոսի 6/1 կամ զանգահարել 563-115, 564-883, ֆաքս՝ 565-228:

Ծանուցում

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՎԱՃԱՌՈՒՄ Է ԱՃՈՒՐԴԻ

ԱՃՈՒՐԴԻ են հանվում ամերիկյան կահույք, էլեկտրասարքեր, մեքենաներ եւ գեներատորներ (միաֆազ եւ եռաֆազ): Աճուրդային վաճառքը կկայանա **հոկտեմբերի 23-ին եւ 24-ին ժամը 10:00-16:00** կամ էլ մինչեւ ապրանքների ամբողջական իրացումը ԱՄՆ դեսպանատան Արարատյան 90 հասցեում գտնվող պահեստում (մուտքը Շահումի փողոցի կողմից, որը հայտնի է նաեւ որպես Շահվերդյան փողոց: Ապրանքների զննումն անվճար է եւ կատարվում է տեղում՝ շաբաթ օրվանից սկսած: Լոտերը վաճառվելու են այնպես, ինչպես կան (*ԱՄՆ դեսպանատունը վաճառքի հանված ապրանքների որակի վերաբերյալ երաշխիքներ չի տրամադրում*): Տեղում կվաճառվեն զովացուցիչ ըմպելիքներ ու ուտեստներ: Այն ֆիզիկական անձինք, ովքեր մաքսային վճարումներից զերծ գնումներ կատարելու իրավունք չունեն, պարտավոր են ապրանքը գնելուց հետո ՀՀ համապատասխան մարմինների հետ կարգավորել հարկային եւ մաքսային վճարումների հետ կապված հարցերը:

Ուշադրություն. կիրառվելու է աճուրդային վաճառքի նոր ձեւ, որը թույլ կտա գնել միայն մի բան: Եթե ուզում եք գնել մեկ հատ աթոռ, ապա ԳՆԵՔ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ԱԹՈՌ: Եթե ուզում եք գնել մեկ հատ սառնարան, ապա ԳՆԵՔ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ՍԱՌՆԱՐԱՆ: Այս աճուրդը մեծածախ վաճառք չէ:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել ԱՄՆ դեսպանատուն Ռոբերտ Քրուկին, Սվետլանա Հարթին կամ Արտաշես Չոմոյանին հետեւյալ հեռախոսահամարներով. **527001, 524840, 524872:**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկոոպը հրավիրում է աճուրդի: Այն տեղի է ունենալու 2004 թ. հոկտեմբերի 29-ին Հայկոոպի շենքում (հասցեն՝ ք. Երեւան, Խանջյան 13): Վաճառվում են՝

վաճառվող գույքի անվանումը՝	հասցեն, գտնվելու վայրը	վաճառքի մեկնարկային գինը (հազ. դրամ)	աճուրդի մասնակ. վճարի չափը (հազ. դրամ)
1. Սիսիանի ՏՍԿ հանրախանութը	ք. Սիսիան. Սիսակ Նահապետի հրապարակ	9000,0	450,0
2. Անիի ՏՍԿ Սառնաղբյուր գյուղի հանրախանութը	Շիրակի մարզ, գ. Սառնաղբյուր	2250,0	112,5

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով:

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2004 թ. հոկտեմբերի 28-ը ժամը 14.00 աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն.

- աճուրդին մասնակցության հայտը,
- աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մուտքագրման հաշիվն է 23802607570100, «Առէկսիմբանկ»

Տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին, հեռ. 541501:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խնդրում ենք բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին՝ Գրիգոր Լեւոնի Ղազարյանի՝ ծնված 03.10.1965 թ., Էդվարդ Լեւոնի Ղազարյանի՝ ծնված 31.07.1970 թ., եւ Լյուբա Ալեքսի Ղազարյանի՝ ծնված 28.04.1943 թ., (բնակվել են Ա. Խաչատրյան 31/1 շենքի թիվ 27 բնակարանում), վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան:

PROF AL LLC

«ՊՐՈՖ ԱԼ» ՍՊԸ-Ն ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

ՓՐՓՐԱՊԼԱՍՏ

(պենոպլաստ)

ՑԱՆԿԱՑԱԾ ՉԱՓԵՐԻ ԽՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ

մանրամասներն

հեռ. /374 1/ 398 711, 544 296

BRITISH COUNCIL dca Department for Constitutional Affairs John Smith Memorial Trust

APPLICATIONS FOR THE JOHN SMITH FELLOWSHIP PROGRAMME 2005

The British Council and the John Smith Memorial Trust are inviting applications to participate in the John Smith Fellowship Programme 2005.

The Programme aims to strengthen and deepen democratic awareness and leadership through a 6-week course in the United Kingdom combining classroom study, work placements and visits. The ideal candidate will be aged 25-35, working in politics, local administration or civil society, with a track record of concern for good governance and promoting democratic values. Good written and spoken English is essential.

The primary objectives of the John Smith Fellowship Programme are to:

- Bring together influential young civil society and political leaders to exchange views and receive training and information on democratic practices and the promotion of good government.
- Deepen awareness of how a mature democracy supports and develops good governance, the Rule of Law, human rights, and social justice, and encourages democratic access and accountability.
- Promote a dialogue between Fellows within and outside their home countries, and create and maintain links with young leaders and those working in similar fields in the U.K.

The John Smith Fellowship Programme is a partnership between the John Smith Memorial Trust, the British Council and the Department for Constitutional Affairs. The Programme will last for 6 weeks, from either 29 May or 5 June to 7 July or 14 July 2005, made up as follows:

- An introductory week in Edinburgh, Scotland
- An intensive, two-week Seminar Series on the political process in a mature democracy: A series of discussions and meetings with senior academics and practitioners combined with visits to illustrate how public policy is made and developed.
- Planning and preparation of individual action plans setting out how insights gained in the UK can be turned into concrete developments applied at home.
- A weekend conference on the role of the media in a democracy; providing an opportunity to explore issues of mutual interest and concern with invited guests from the UK.
- Two weeks of individual attachments to suitable organisations for example, working with an NGO, shadowing a politician, a placement in central government, local administration or the media.
- A final week in London with visits to Parliament and other institutions, and opportunities to analyse collective experience.
- A concluding seminar during which Fellows present their projects to representatives of the Department for Constitutional Affairs, the John Smith Trust and the British Council.

Fellows are expected to produce a personal plan of action to be carried out when they return home. In the following year a Follow-Up Conference in one of the Fellowship countries brings all Fellows together to report on their activities and compare progress. The value of networking after the Fellow returns home and seeks to put into practice what he/she has learned is of great importance.

Applications for the year 2005 Programme must be submitted to the British Council office no later than 1 December 2004. Final selection of candidates will be concluded by mid February 2005.

Successful interviewees should be aware that they will be asked to sit the IELTS exam at the end of January 2005.

For details visit the British Council website at *www.britishcouncil.am*, come to 24 Baghramyan, or call us at 569923/24.

Rt. Hon. John Smith, QC, MP 1938-1994

The John Smith Fellowship Programme was established to provide a permanent memorial to one of Britains best-loved politicians. John Smith was the Leader of the Labour Party and was acknowledged as the likely next Prime Minister when he died. He was held in warm affection by people both in and outside his own Party, and was admired for his passionate advocacy of public service, democratic government and social justice. The Fellowship Programme promotes the high ideals he embodied.

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 15.10.2004 Գինը՝ 100 դրամ